

Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟΝ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΤΟΥ 2050*

**ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΜΟΝΙΜΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ,
ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΒΑΘΜΙΔΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΕΡΓΑΣΙΜΗΣ ΗΛΙΚΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ, 2015- 2050.
(Συνοπτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων)**

*Εργαστήριο Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Καθ. Βύρων Κοτζαμάνης*

**Η μελέτη αυτή χρηματοδοτήθηκε από τον ιδιωτικό ανεξάρτητο ερευνητικό οργανισμό [διαΝΕΟσις](http://www.dianeosis.org/research/demography)
(<http://www.dianeosis.org/research/demography>)*

***Η παρούσα έκδοση χρηματοδοτήθηκε από την Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟΝ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΤΟΥ 2050, ΚΥΡΙΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ.....	7
2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	10
2.1 Η εξέλιξη του ελληνικού πληθυσμού στην μεταπολεμική περίοδο (1951-2015).....	10
2.2 Οι υφιστάμενες προβολές πληθυσμού για την Ελλάδα.....	13
2.3 Οι προβολές για την εκτίμηση του αναμενόμενου μόνιμου πληθυσμού της Ελλάδας: υποθέσεις εργασίας και παραδοχές για την δημιουργία των εναλλακτικών σεναρίων.....	13
2.3.1 Η μεθοδολογία για την εκτίμηση του αναμενόμενου μόνιμου πληθυσμού της Ελλάδας..	13
2.3.2 Οι βασικές υποθέσεις εργασίας για την εξέλιξη του «περιβάλλοντος» και των τάσεων των δημογραφικών συνιστωσών.....	15
2.3.3 Η αναμενόμενη εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού.....	17
2.3.4 Η αναμενόμενη εξέλιξη των δομών πληθυσμού /δημογραφική γήρανση.....	23
2.3.5 Η εκτίμηση της εξέλιξης του εν δυνάμει πληθυσμού στις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος	32
2.3.6. Η εκτίμηση του πληθυσμός παραγωγικής - εργάσιμης ηλικίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού	35
2.3.7. Συνοπτικά συμπεράσματα.....	36
3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	39

ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

- Γράφημα 1: Εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο
- Γράφημα 2: Εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανά σενάριο
- Γράφημα 3: Μεταβολή του πληθυσμού (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο
- Γράφημα 4: Φυσικό ισοζύγιο (σε χιλ.) ανά περίοδο ανά σενάριο
- Γράφημα 5: Φαινόμενη μετανάστευση (σε χιλ.) ανά περίοδο ανά σενάριο
- Γράφημα 6: Μεταβολή του πληθυσμού (ο/οο) ανά περίοδο /σενάριο
- Γράφημα 7: Φυσικό ισοζύγιο(ο/οο) ανά περίοδο /σενάριο
- Γράφημα 8: Φαινόμενη μετανάστευση (ο/οο) ανά περίοδο /σενάριο
- Γράφημα 9: Εξέλιξη της μέσης ηλικίας στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο
- Γράφημα 10: Εξέλιξη της διάμεσης ηλικίας στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο
- Γράφημα 11: Πληθυσμός 65+ ετών (σε χιλ.) στις διαδοχικές 1/1 ανά σενάριο
- Γράφημα 12: Εξέλιξη των 65+ ετών (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανά σενάριο
- Γράφημα 13: Ειδικό βάρος των 65+ ετών (% επί του συνολικού πληθυσμού) ανά σενάριο
- Γράφημα 14: Πληθυσμός των 85+ ετών (σε χιλ.) ανά σενάριο
- Γράφημα 15: Εξέλιξη των 85+ετών (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανά σενάριο
- Γράφημα 16: Ειδικό βάρος των 85+ ετών (% επί του συνολικού πληθυσμού) ανά σενάριο
- Γράφημα 17: Πληθυσμός 0-14 ετών (σε χιλ.) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας/σενάριο
- Γράφημα 18: Εξέλιξη του πληθυσμού 0-14 ετών (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας /σενάριο
- Γράφημα 19: Ειδικό βάρος του πληθυσμού 0-14 ετών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (% επί του συνολικού πληθυσμού) ανά σενάριο
- Γράφημα 20: Πληθυσμός 0-18 ετών (σε χιλ.) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας/σενάριο
- Γράφημα 21: Εξέλιξη του πληθυσμού 0-18 ετών (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας /σενάριο
- Γράφημα 22: Ειδικό βάρος του πληθυσμού 0-18 ετών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (% επί του συνολικού πληθυσμού) ανά σενάριο
- Γράφημα 23: Πληθυσμός 15-64 ετών (σε χιλ.) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας/σενάριο
- Γράφημα 24: Εξέλιξη του πληθυσμού 15-64 ετών (βάση 100 την 1/1/ 2015) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας /σενάριο
- Γράφημα 25: Ειδικό βάρος του πληθυσμού 15-64 ετών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (% επί του συνολικού πληθυσμού) ανά σενάριο
- Γράφημα 26: Πληθυσμός 19-64 ετών (σε χιλ.) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας/σενάριο
- Γράφημα 27: Εξέλιξη του πληθυσμού 19-64 ετών (βάση 100 την 1/1/ 2015) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας /σενάριο
- Γράφημα 28: Ειδικό βάρος του πληθυσμού 19-64 ετών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (% επί του συνολικού πληθυσμού) ανά σενάριο
- Γράφημα 29: Δείκτης εξάρτησης {(0-14ετών + >65 ετών) /15-64 ετών} στις διαδοχικές 1/1 ανά σενάριο
- Γράφημα 30: Δείκτης γήρανσης (65+ ετών/ 0-14 ετών) στις διαδοχικές 1/1 ανά σενάριο
- Γράφημα 31: Δείκτης αντικατάστασης {(15-19 ετών) /60-64 ετών } στις διαδοχικές 1/1 ανά σενάριο
- Γράφημα 32: Εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο
- Γράφημα 33: Εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανά σενάριο
- Γράφημα 34: Εξέλιξη του πληθυσμού 3-4 ετών (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο
- Γράφημα 35: Εξέλιξη του πληθυσμού 3-4 ετών ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανά σενάριο
- Γράφημα 36: Εξέλιξη του πληθυσμού 5 ετών (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο
- Γράφημα 37: Εξέλιξη του πληθυσμού 5 ετών ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανά σενάριο

Γράφημα 38: Εξέλιξη του πληθυσμού 6-11 ετών (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο

Γράφημα 39: Εξέλιξη του πληθυσμού 6-11 ετών ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/2015) ανά σενάριο

Γράφημα 40: Εξέλιξη του πληθυσμού 12-14 ετών (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο

Γράφημα 41: Εξέλιξη του πληθυσμού 12-14 ετών ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/2015) ανά σενάριο

Γράφημα 42: Εξέλιξη του πληθυσμού 15-17 ετών (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο

Γράφημα 43: Εξέλιξη του πληθυσμού 15-17 ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/2015) ανά σενάριο

Γράφημα 44: Εκτιμώμενος οικ. ενεργός πληθυσμός ηλικίας 15-64 ετών (σε χιλ.) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο /υπόθεση σταθερότητας

Γράφημα 45: Εξέλιξη του εκτιμώμενου οικ. ενεργού πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/2015) ανά σενάριο /υπόθεση σταθερότητας

Γράφημα 46: Ποσοστό του εκτιμώμενου οικ. ενεργού πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών στον εν δυνάμει οικ. ενεργό πληθυσμό των ίδιων ηλικιών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο /υπόθεση σταθερότητας

Γράφημα 47: Εκτιμώμενος οικ. ενεργός πληθυσμός ηλικίας 15-64 ετών (σε χιλ.) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο /υπόθεση μεταβολής

Γράφημα 48: Εξέλιξη του εκτιμώμενου οικ. ενεργού πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/2015) ανά σενάριο / υπόθεση μεταβολής

Γράφημα 49: Ποσοστό του εκτιμώμενου οικ. ενεργού πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών στον εν δυνάμει οικ. ενεργό πληθυσμό των ίδιων ηλικιών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο / υπόθεση μεταβολής

1. Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟΝ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΤΟΥ 2050, ΚΥΡΙΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

- Η εξέλιξη του μόνιμου πληθυσμού

Η μείωση του μόνιμου πληθυσμού την επόμενη τριακονταπενταετία αναμένεται να είναι - ανεξαρτήτως σεναρίων- συνεχής, αν και με διαφοροποιημένους ανά σενάριο/περίοδο ρυθμούς πτώσης. Τα έξι συνολικά δημιουργηθέντα σενάρια οδηγούν προφανώς σε σαφώς διαφοροποιημένα αποτελέσματα, τόσο όσον αφορά το πλήθος του αναμενόμενου μόνιμου πληθυσμού, όσο και την κατανομή του ανά φύλο και ηλικία. Ειδικότερα, δίδουν συνολικούς πληθυσμούς:

i) στο τέλος της επόμενης εικοσαετίας (2035) 10,41 έως 9,51 εκατ. έναντι 10,86 εκατ. το 2015, ήτοι μειώσεις από 0,44 έως και 1,4 εκατ. σε απόλυτες τιμές (4,1 -12, 4%)

ii) στο τέλος της προβολικής περιόδου (2050) που κυμαίνονται από 10,0 έως 8,3 εκατ. έναντι 10,86 εκατομ. το 2015, ήτοι μειώσεις σε απόλυτες τιμές από 0,8 έως και 2,5 εκατ. (7,3 έως 23,4 %).

Ειδικότερα, τα φυσικά ισοζύγια (γεννήσεις-θάνατοι) σε όλα τα σενάρια/πενταετίες αναμένεται να είναι -αν και με μεγάλες διακυμάνσεις- αρνητικά, ενώ η φαινόμενη μετανάστευση (είσοδοι - έξοδοι) ανά πενταετίες περιόδους σε τέσσερα από τα έξι σενάρια είναι θετική (αν και με σημαντικές διακυμάνσεις) ενώ σε δύο είναι αρνητική. Τα μεταναστευτικά ισοζύγια αναμένεται να παίξουν σημαντικό ρόλο όπως φαίνεται και από τους παρατιθέμενους Πίνακες Α και Β, καθώς σε περίπτωση μηδενισμού τους (ή ακόμη χειρότερα, σε περίπτωση αρνητικών προσήμων) ο αναμενόμενος πληθυσμός της χώρας μας θα είναι τόσο το 2035 όσο και το 2050, ακόμη μικρότερος.

Πίνακας Α: Ο αναμενόμενος μόνιμος πληθυσμός το 2035 και το ειδικό βάρος της μετανάστευσης /σενάριο

	Πληθυσμός 1/1/2015 (σε χιλ.)	Αναμενόμενος πληθυσμός 1/1/2035 (σε χιλ.) με μετανάστευση	% μεταβολή 2015-2035	Συνολικό μεταναστευτικό ισοζύγιο περιόδου (σε χιλ.)	Προβολή πληθυσμού 2035 με μηδενική μετανάστευση (σε χιλ.)	Ποσοστιαία μεταβολή 2015-2035 με μηδενική μετανάστευση
	(1)	(2)	3= (1)-(2) /1 *100	(4)	(5)	(6)= (1) - (5)/ (1) *100
Σεν. 1	10858,0	10128,1	-6,72	168,92	9959,2	-8,28
Σεν. 2		10414,6	-4,08	398,92	10015,7	-7,76
Σεν. 3		9514,5	-12,37	-78,33	9436,2	-13,09
Σεν. 4		9788,5	-9,85	151,67	9636,8	-11,25
Σεν. 5		9523,2	-12,29	-78,33	9444,9	-13,01
Σεν. 6		9805,5	-9,69	151,67	9653,8	-11,09

Πίνακας Β: Ο αναμενόμενος μόνιμος πληθυσμός το 2050 και το ειδικό βάρος της μετανάστευσης /σενάριο

	Πληθυσμός 1/1/2015 (σε χιλ.)	Αναμενόμενος πληθυσμός 1/1/2050 (σε χιλ.) με μετανάστευση	% μεταβολή 2015-2050	Συνολικό μεταναστευτικό ισοζύγιο περιόδου (σε χιλ.)	Προβολή πληθυσμού 2050 με μηδενική μετανάστευση (σε χιλ.)	Ποσοστιαία μεταβολή 2015-2050 με μηδενική μετανάστευση
	(1)	(2)	3= (1)-(2) /1 *100	(4)	(5)	(6)= (1) - (5)/ (1) *100
Σεν. 1	10858,0	9526,4	-12,26	358,3	9168,0	-15,56
Σεν. 2		10063,9	-7,31	758,3	9305,6	-14,29
Σεν. 3		8315,1	-23,42	-18,3	8296,8	-23,58
Σεν. 4		8819,8	-18,77	381,7	8438,2	-22,29
Σεν. 5		8542,4	-21,33	-18,3	8524,1	-21,49
Σεν. 6		9105,6	-16,14	381,7	8723,9	-19,65

Εκτός όμως από τις διαφορές σε απόλυτα μεγέθη του συνολικού πληθυσμού ανά σενάριο, σημαντικές αλλαγές αναμένονται και στην ηλικιακή του δομή. Ειδικότερα, η μέση ηλικία από 43,45 έτη το 2015 αναμένεται να αυξηθεί το 2050, αναλόγως των σεναρίων, από 3,7 έως και 5,5 έτη, η δε διάμεση, από 43,95 έτη το 2015 κατά 3,7 έως και 5,7 έτη (και αντίστοιχα, ανάμεσα στο 2015 και το 2035 η μεν μέση ηλικία κατά 4,5 έως 3,6 έτη, η δε διάμεση κατά 5,5 έως και 7,1 έτη). Οι διαφορές αυτές ανά σενάριο προκύπτουν προφανώς από τις διαφορές που καταγράφονται στο ειδικό βάρος των μεγάλων ηλικιακών ομάδων (0-14/15-64/65+ ετών). Έτσι (Πίνακας Γ):

- Το 2035 το ποσοστό των > 65 ετών και των >85 ετών στον συνολικό πληθυσμό (20,9 και 2,8% το 2015) αναμένεται να κυμανθεί από 27,9% -27,2% για τους πρώτους και 4,1%- 4,5% για τους δεύτερους, ενώ τα ποσοστά των νέων (0-14 ετών και 0-18 ετών) από 11,0% έως 12,4% για τους πρώτους και 15,8% - 14,2% για τους δεύτερους αντίστοιχα.
- και
- Το 2050 το ποσοστό των > 65 ετών και των >85 ετών στον συνολικό πληθυσμό (20,9 και 2,8% το 2015) αναμένεται να κυμανθεί από 33,1% -30,3% για τους πρώτους και 6,5%-4,9% για τους δεύτερους, ενώ τα ποσοστά των νέων (0-14 ετών και 0-18 ετών) από 14,8% έως 12,0% για τους πρώτους και 19% - 15,4% για τους δεύτερους αντίστοιχα.

Ιδιαίτερη προσοχή προκαλεί στο πλαίσιο αυτό (Πίνακας Γ) η, σε σχέση με αυτήν των 65+, ταχύτερη αύξηση των ατόμων ηλικίας 85+ . Το πλήθος τους που σχεδόν δεκαπλασιάστηκε ανάμεσα στο 1951 και το 2015, αναμένεται εκ νέου να παρουσιάσει μια σημαντική αύξηση την επόμενη τριακονταετία (από +106 έως +45,6%).

Πίνακας Γ: Πληθυσμός ατόμων 65+ και 85+ (1951/2015/ 2020, 2025....., 2050)

		Συνολικός Πληθυσμός	Πληθυσμός 65+	% του συνολικού πληθυσμού	Πληθυσμός 85+	% του συνολικού πληθυσμού	85+, % των 65+
	1951 (Απογραφή)	7629,7	522,4	6,8	30,8	0,4	5,9
	1/2015	10858	2269,1	20,9	303,2	2,8	13,4
Σενάριο 1	01/01/2035	10128,1	2812,9	27,8	455,9	4,5	16,2
	01/01/2050	9526,4	3149,8	33,1	619,7	6,5	19,7
Σενάριο 2	01/01/2035	10414,6	2828,7	27,2	458	4,4	16,2
	01/01/2050	10063,9	3178,7	31,6	624,2	6,2	19,6
Σενάριο 3	01/01/2035	9514,5	2654,3	27,9	391,3	4,1	14,7
	01/01/2050	8315,1	2721,3	32,7	441,4	5,3	16,2
Σενάριο 4	01/01/2035	9788,5	2669,4	27,3	393,1	4,0	14,7
	01/01/2050	8819,8	2747,5	31,2	444,7	5,0	16,2
Σενάριο 5	01/01/2035	9523,2	2659,6	27,9	391	4,1	14,7
	01/01/2050	8542,4	2734,2	32,0	441,5	5,2	16,1
Σενάριο 6	01/01/2035	9805,5	2674,7	27,3	392,8	4,0	14,7
	01/01/2050	9105,6	2760,5	30,3	444,7	4,9	16,1

Η δημογραφική γήρανση επομένως όχι μόνον δεν ανακόπτεται, αλλά οι ρυθμοί της αναμένεται να επιταχυνθούν την επόμενη τριακονταετία. Έτσι, ενώ το ποσοστό των άνω των 65 ετών αυξήθηκε από 13% το 1980 στο 21% το 2015 (+8%), το ποσοστό αυτό αναμένεται να αυξηθεί εκ νέου, ανάλογα με το σενάριο κατά 6,5 - 7,0% ανάμεσα στο 2015 και το 2035 και από 9,5 - 12,5% ανάμεσα στο 2015 και το 2050. Η αύξηση αυτή οφείλεται σε όλα τα σενάρια, στην προοδευτική είσοδο τη επόμενη τριακονταετία στην ηλικιακή ομάδα των 65 ετών και άνω αφενός μεν των Ελλήνων που ανήκουν στις πολυπληθείς σχετικά γενεές της πρώτης μεταπολεμικής περιόδου (1950-1980, 150,5 χιλ. γεννήσεις ετησίως κατά μέσο όρο) και δευτερευόντως των αλλοδαπών που αν και δεν γεννηθηκαν στην Ελλάδα εγκαταστάθηκαν στην χώρα μας σε ηλικία 30 ετών και άνω.

Τέλος, οφείλουμε να επισημάνουμε ότι αναμενόμενες μεταβολές των πληθυσμιακών δομών τις επόμενες δεκαετίες (πολύ δε περισσότερο μέχρι το 2035) σε μεγάλο βαθμό επηρεάζονται από το μέγεθος και την δομή του πληθυσμού μας το έτος εκκίνησης (2015). Ειδικότερα, οι γυναίκες που θα

διανύσουν τις επόμενες δεκαετίες ευρισκόμενες στις πλέον αναπαραγωγικές τους ηλικίες (25-40 ετών) έχουν ήδη γεννηθεί και γνωρίζουμε με σχετική ακρίβεια το πλήθος τους, όπως γνωρίζουμε με σχετική ακρίβεια και το πλήθος των ατόμων, τα οποία στις ίδιες δεκαετίες θα βρεθούν σε ηλικίες υψηλής θνησιμότητας (δηλαδή το πλήθος των ατόμων που θα είναι άνω των 50 ετών- το 95% των θανάτων ετησίως αφορούν τα άτομα των ηλικιών αυτών).

Κατ' επέκταση, οι δυνατότητες της οποίας παρέμβασης στα πληθυσμιακά δρώμενα επικεντρώνονται κυρίως στη μετανάστευση, καθώς οι όποιες π.χ. σημαντικές αλλαγές των αναπαραγωγικών συμπεριφορών (βλ. ενδεχόμενη αύξηση της γονιμότητας) ελάχιστα θα επηρεάσουν το μέγεθος και την κατανομή ανά ηλικία του πληθυσμού της χώρας μας την επόμενη εικοσαετία. Επομένως, οι έχοντες την ευθύνη σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων θα πρέπει αφενός μεν να θεωρήσουν ως δεδομένο τις πιθανότητες προαναφερθείσες εξελίξεις στον βραχύ-μέσο χρόνο, να εκτιμήσουν τις επιπτώσεις τους και να τις λάβουν υπόψη στον σχεδιασμό και στην λήψη των όποιων μέτρων πολιτικής, αφετέρου δε, ταυτόχρονα, εάν εκτιμούν ότι οι εξελίξεις αυτές μεσο-μακροπρόθεσμα είναι απευκταίες, να προβληματισθούν από τώρα για τη λήψη μέτρων που αν ληφθούν σήμερα θα «αποδώσουν» μετά από δεκαετίες.

- ***Η εξέλιξη του εν δυνάμει πληθυσμού στις διάφορες βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος***

*Τα άτομα σε ηλικία ενσωμάτωσης στις πέντε βαθμίδες του εκπαιδευτικού μας συστήματος (Προνήπια, Νήπια, Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο) αναμένεται, σε όλα τα σενάρια, να είναι σαφώς λιγότερα το 2050 από το έτος εκκίνησης (2015). Οι τάσεις σε όλα τα σενάρια είναι κοινές, αν και οι αναμενόμενοι πληθυσμοί των πέντε εξεταζόμενων ηλικιακών ομάδων διαφέρουν σημαντικά τόσο στο τέλος της προβολικής περιόδου, όσο και στις ενδιάμεσες τομές (2020,25,30....., 45). Ταυτόχρονα, μπορούμε να ισχυρισθούμε ότι πιθανότατα, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά σενάριο, οι διακυμάνσεις του πληθυσμού των ατόμων σχολικής ηλικίας θα είναι ιδιαίτερα έντονες την επόμενη τριακονταπενταετία: Περίοδοι πτώσης θα ακολουθηθούν από περιόδους αναστροφής των πρότερων τάσεων και εκ νέου από μια νέα περίοδο συρρίκνωσης χωρίς οι χρόνοι να ταυτίζονται. **Ως εκ τούτου, ο σχεδιασμός της οποίας εκπαιδευτικής πολιτικής (υποδομές, ανθρώπινο δυναμικό) παρουσιάζει ιδιαίτερες δυσκολίες μέχρι τα μέσα του XXI αιώνα.***

- ***Η εξέλιξη του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού***

Η συρρίκνωση του συνολικού πληθυσμού που καταγράφεται σε όλα τα σενάρια και η συνεχιζόμενη γήρανσή του προφανώς αναμένεται να έχουν άμεση επίπτωση και στον πληθυσμό εργάσιμης ηλικίας ο οποίος φθίνει συνεχώς. Ειδικότερα, από 7,0 εκατ. το 2015, οι 15-64 ετών το αναμένεται το 2035 να κυμανθούν από 5,8 έως 6,3 εκατ., οι δε 20-69 ετών (7,1 εκατ. το 2015) στα αντίστοιχα σενάρια από 6,6 έως 6.1 εκατ. Στο τέλος δε της προβολικής περιόδου (2050) οι μεν 15-64 ετών θα κυμανθούν από 4,6 έως 5,5 εκατ., οι δε 20-69 ετών στα αντίστοιχα σενάρια από 4,8 έως 5,7 εκατ. Κατ' επέκταση, το ειδικό βάρος του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας θα συρρικνωθεί. Ειδικότερα, το 2035 το ποσοστό των 15-64 στο συνολικό πληθυσμό (65% το 2015), θα κυμανθεί από 60,2% έως 61,4% στο τέλος δε της προβολικής περιόδου (2050) από 56,5% έως 54%. Η μείωση αυτή του πλήθους των ατόμων εργάσιμης ηλικίας στη διάρκεια της επόμενης τριακονταπενταετίας επιταχύνεται σε όλα τα σενάρια μετά το 2030, η επιτάχυνση δε αυτή οφείλεται κυρίως σε δυο λόγους: στην προοδευτική είσοδο στην ομάδα του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας των ολιγοπληθών γενεών >2010 και στην προοδευτική έξοδο από την ομάδα αυτή των πολυπληθέστερων γενεών των ετών '60 και '70.

Η απρόσκοπτη μείωση θα επηρεάσει προφανώς και τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό (4,7 εκατ. το 2015), ο οποίος πιθανότατα το 2035 θα υπολείπεται, αυτού του 2015 κατά 0,5-1 εκατ., το δε 2050 κατά 1,1 -1,7 εκατ. **Οι προαναφερθείσες αναμενόμενες μεταβολές του πληθυσμού αυτού είναι δυνατόν μερικώς και μόνον να αμβλυνθούν στην περίπτωση που τα ανά ηλικία ποσοστά συμμετοχής του πληθυσμού παραγωγικής - εργάσιμης ηλικίας στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, αυξηθούν.**

Πίνακας Δ: Ελλάδα, πληθυσμός σε μεγάλες ηλικιακές ομάδες, πληθυσμός εργάσιμης ηλικίας, οικον. ενεργός πληθυσμός, απασχολούμενοι και άνεργοι, 1995//2015 και 2015-2035 (ελάχιστο/μέγιστο βάσει των σεναρίων)

	1995		2005		2015		2025				2035			
							min		max		min		max	
	.000	%	.000	%	.000	%	.000	%	.000	%	.000	%	.000	%
Πληθυσμός (1/1)	10536,0		10970,0		10858,0		10240,5		10603,4		9514,5		10414,6	
Πληθυσμός (0-14 ετών)	1783,0	16,9	1656,0	15,1	1578,0	14,5	1251,1	12,2	1333,8	12,6	1043,2	11,0	1295,3	12,4
Πληθυσμός (15-64 ετών)	7133,9	67,7	7309,3	66,6	7011,0	64,6	6538,8	63,9	6762,3	63,8	5817,0	61,1	6290,6	60,4
Πληθυσμός 65 +	1.619,40	15,4	2005,6	18,3	2269,0	20,9	2450,6	23,9	2507,3	23,6	2654,3	27,9	2828,7	27,2
Πληθυσμός (65-84 ετών)	1.470,30	14,0	1815,3	16,5	1965,8	18,1	2065,3	20,1	2097,5	19,8	2263	23,8	2370,7	22,8
Πληθυσμός 85 ετών +	149,1	1,4	190,3	1,70	303,2	2,8	385,3	3,8	409,8	3,8	391,3	4,1	458,0	4,4
<i>Πληθυσμός εργάσιμης ηλικίας (πληθυσμός 15-64 ετών)</i>	7133,9		7309,3		7011,0		6538,8		6762,3		5817,0		6290,6	
<i>Πληθυσμός εργάσιμης ηλικίας (πληθυσμός 15-64 ετών), % του συνολικού πληθυσμού</i>		67,7		66,6		64,6		63,9		63,8		61,1		60,4
<i>Οικον. ενεργός (15-64 ετών)</i>	4.072,6		4.852,8		4.737,9		4303,6		4474,8		3821,3		4168,2	
<i>Οικον. ενεργός (15-64 ετών), % του συνολικού πληθυσμού</i>		38,7		44,2		43,6		42,03		42,20		40,16		40,02
<i>Οικον. ενεργός (15-64 ετών), % του πληθυσμού των 15-64 ετών</i>		57,1		66,4		67,6		65,8		66,2		65,7		66,3
<i>Απασχολούμενοι (15-64 ετών)</i>	3.692,8		4.360,7		3.548,0									
<i>Απασχολούμενοι (15-64 ετών), % των οικον. ενεργών 15-64 ετών</i>		90,7		89,9		74,9								
<i>Άνεργοι (15-64 ετών)</i>	379,8		492,1		1.189,9									
<i>Άνεργοι (15-64 ετών) % των οικον. ενεργών 15-64 ετών</i>		9,3		10,1		25,1								

2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

2.1 Η εξέλιξη του πληθυσμού στη μεταπολεμική περίοδο (1951-2015)

Ο πληθυσμός της Ελλάδας κατά τη μεταπολεμική περίοδο έχει αυξηθεί σημαντικά (7,6 εκατ. το 1951, 10,8 το 2015) και παράλληλα γηράσκει προοδευτικά (μέση ηλικία 30 έτη το 1951, 43,1 έτη στα τέλη του 2014, ήτοι αύξηση κατά 13,1 έτη, διάμεσος ηλικία αντίστοιχα 26 και 43,0 έτη, ήτοι + 17,0 έτη). Στην ίδια αυτή περίοδο, ο πληθυσμός μας: i) έχει περιορίσει τη γονιμότητα του και αυξήσει κατά περίπου 15 έτη τον μέσο προσδόκιμο χρόνο ζωής του στη γέννηση (εξ ου και η προοδευτική του γήρανση), ii) έχει αστικοποιηθεί (80% του συνόλου κατοικεί πλέον σε αστικές περιοχές, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, ενώ έχει συγκεντρωθεί σε ένα εξαιρετικά περιορισμένο τμήμα (της συνολικής επιφάνειας της χώρας με τη δημιουργία δύο μεγάλων μητροπολιτικών περιοχών (Αθήνας και Θεσσαλονίκης), iii) από σχετικά «εθνικά ομοιογενής» μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο (οι μη έχοντες την ελληνική υπηκοότητα το 1951 ήταν λίγες χιλιάδες) συμπεριλαμβάνει σήμερα περίπου 1.000.000 αλλοδαπούς η τεράστια πλειοψηφία των οποίων προέρχεται από τις πρώην σοσιαλιστικές χώρες και τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές του πλανήτη μας (σημαντικό τμήμα των τελευταίων έχουν εισέλθει παράνομα στη χώρα μας και δεν διαθέτουν άδεια παραμονής). Ειδικότερα, εξετάζοντας τη μεταβολή του πληθυσμού ανά δεκαετίες περιόδους διαπιστώνουμε ότι ο πληθυσμός της Ελλάδας γνώρισε τη μεγαλύτερή του αύξηση τις δεκαετίες 1951-1961 και 1971-1981 (+ 9,6%, +733.0 χιλ. και +9,9% και +874.0 χιλ. αντίστοιχα), ενώ την ασθενέστερη στις περιόδους 1961-1971, 1981-1991, 1991-2001 και 2001-2011 (αύξηση αντίστοιχα κατά 5,4% και 449.2 χιλ., 6,1% και 586.7 χιλ., 5,5% και 563.3 χιλ. και την δεκαετία 2001-11 αύξηση κτά 7% και μόλις +287.4 χιλ., αντίστοιχα). Για την τελευταία περίοδο που διαθέτουμε δεδομένα (2011-2015) ο πληθυσμός της χώρας έχει μειωθεί κατά 265.4 χιλ., ήτοι κατά 2,4%.

Αν εξετάσουμε αναλυτικότερα πώς εξελίχθηκε ο πληθυσμός μας και οι βασικές δημογραφικές συνιστώσες που προσδιορίζουν το μέγεθος και την δομή του στη μεταπολεμική περίοδο, δυνάμεθα να διακρίνουμε σχηματικά τέσσερεις υποπεριόδους, άνισης χρονικής διάρκειας.

Η πρώτη περίοδος, η οποία έχει ως σημείο εκκίνησης το τέλος του εμφυλίου και διαρκεί περίπου μία τριακονταετία, χαρακτηρίζεται από υψηλή μετανάστευση προς το εξωτερικό, έντονη κινητικότητα στο εσωτερικό (από την οποία επωφελείται, κυρίως, η πρωτεύουσα και δευτερευόντως μόνον η Θεσσαλονίκη και οι άλλες μεγάλες πόλεις-πρωτεύουσες των νομών), καθώς και υψηλά θετικά φυσικά ισοζύγια (γεννήσεις μείον θάνατοι) που οφείλονται, κυρίως, στο ότι οι γεννήσεις υπερκαλύπτουν τους θανάτους παρόλο που αυτοί αυξάνονται σταθερά κάθε χρονιά εξαιτίας της προοδευτικής γήρανσης, της αύξησης, δηλαδή, του ειδικού βάρους των ηλικιωμένων στο συνολικό πληθυσμό (ενδεικτικά το 1951 οι γεννήσεις υπερέβαιναν τις 150 χιλ., οι δε θάνατοι ήταν λιγότεροι από 65 χιλ., ενώ το 1979 οι πρώτες ανέρχονται σε 148 χιλ. και οι δεύτεροι υπερβαίνουν τις 82 χιλ.). *Η όποια αύξηση του πληθυσμού κατά την περίοδο αυτή (+ 2 εκατ.) οφείλεται αποκλειστικά στο γεγονός ότι το αρνητικό μεταναστευτικό ισοζύγιο της περιόδου (έξοδοι μείον εισοδοι) υπερκαλύπτεται από το θετικότατο φυσικό της ισοζύγιο (γεννήσεις μείον θάνατοι).*

Η δεύτερη περίοδος, είναι μικρότερης διάρκειας. Ξεκινά από τα τέλη της δεκαετίας του '70 και διαρκεί έως τα τέλη της δεκαετίας του '80. Αυτή χαρακτηρίζεται από την ταχύτατη συρρίκνωση των γεννήσεων (148 χιλ. το 1979, 102 χιλ. το 1990), την απρόσκοπτη αύξηση των θανάτων (από 82 χιλ. στις 94.000), την ανακοπή της εξωτερικής μετανάστευσης και την επιστροφή ενός τμήματος των ατόμων που έφυγαν τις προηγούμενες δεκαετίες, ως και την έντονη κινητικότητα στο εσωτερικό της χώρας (εσωτερική μετανάστευση). *Η αύξηση του πληθυσμού την δεκαετία αυτή (+0,5 εκατομ.) οφείλεται, κυρίως, στο θετικό, αν και προοδευτικά συρρικνούμενο, ισοζύγιο γεννήσεων-θανάτων και δευτερευόντως μόνον στο μεταναστευτικό ισοζύγιο (είσοδοι-έξοδοι) που από αρνητικό κατά την προηγούμενη περίοδο μεταβάλλεται πλέον σε θετικό.*

Κατά την τρίτη περίοδο, που διαρκεί από τις αρχές της δεκαετίας του '90 έως και τα τέλη της επόμενης δεκαετίας, η πτώση των γεννήσεων ανακόπτεται προσωρινά (οι γεννήσεις σταθεροποιούνται γύρω από τις 100 χιλ. την δεκαετία του 1990 και αυξάνονται ελαφρώς την επόμενη δεκαετία

φθάνοντας τις 118 χιλ. την διετία 2008-09 ως επίπτωση της ωρίμανσης του ημερολογίου της τεκνογονίας), ενώ οι θάνατοι συνεχίζουν να αυξάνονται απρόσκοπτα, με αποτέλεσμα το φυσικό ισοζύγιο να αφήνει ένα μικρό μόνον θετικό πλεόνασμα στην περίοδο αυτή (λιγότερο από 80.000). Η εσωτερική μετανάστευση επιβραδύνεται (και κατευθύνεται, κυρίως, προς τη Θεσσαλονίκη και τα άλλα μεγάλα αστικά κέντρα) και ταυτόχρονα η χώρα μετατρέπεται σε χώρα εισροής αλλοδαπών: Ο αριθμός τους τετραπλασιάζεται σχεδόν ανάμεσα στο 1990 και το 2010, ενώ αλλάζει ριζικά και η σύνθεση του, καθώς το ειδικό βάρος των προερχόμενων από τις πλέον ανεπτυγμένες χώρες του πλανήτη μας μειώνεται σημαντικά. *Στη μαζική αυτή προσέλευση αλλοδαπών αποδίδεται έτσι σχεδόν αποκλειστικά η αύξηση (+1,2 εκατ.) του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας την εικοσαετία αυτή.*

Η τέταρτη περίοδος έχει ως σημείο εκκίνησης τα πρώτα έτη της δεκαετίας που διανύουμε και συμπίπτει με την τρέχουσα οικονομική κρίση. Βασικά της χαρακτηριστικά είναι μεταξύ άλλων: Η εκ νέου μείωση των γεννήσεων τους και η συνεχής αύξηση των θανάτων λόγω της γήρανσης του πληθυσμού (με αποτέλεσμα την εμφάνιση πλέον αυξανόμενων αρνητικών φυσικών ισοζυγίων), η ανατροπή των θετικών μεταναστευτικών ισοζυγίων (ως και της φοράς των εσωτερικών μετακινήσεων). Ειδικότερα: i) τμήμα των εγκατεστημένων τις δυο προηγούμενες δεκαετίες αλλοδαπών-οικονομικών μεταναστών επιστρέφει στη χώρα του, ii) συνεχίζεται η εισροή αλλοδαπών, οικονομικών μεταναστών και προσφύγων από τις ευρισκόμενες σε κρίση λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές του πλανήτη στη χώρα μας, που αποτελεί μια από τις κύριες πύλες εισόδου στην ΕΕ των ομάδων αυτών, iii) ένα νέο κύμα μετανάστευσης Ελλήνων προς το εξωτερικό αναδύεται με έντονη συμμετοχή σε αυτό αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως και ατόμων με κάποια μεταναστευτική - άμεση ή έμμεση- εμπειρία (δεύτερη ή τρίτη γενεά μελών νοικοκυριών, νοικοκυριών που είχαν μεταναστεύσει στο παρελθόν σε κάποια ευρωπαϊκή συνήθως χώρας και επέστρεψαν τις προηγούμενες δεκαετίες στην Ελλάδα) iv) ανακόπτεται σχεδόν πλήρως η τάση μετακίνησης προς τα μεγάλα αστικά κέντρα και αναδύεται δειλά μια τάση επιστροφής των εσωτερικών, κυρίως, μεταναστών των προηγούμενων δεκαετιών στις περιοχές καταγωγής τους. *Ο πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο αυτή έχει αρχίσει πλέον να μειώνεται εξαιτίας του αρνητικού πρόσημου τόσο του φυσικού όσο και του μεταναστευτικού ισοζυγίου.*

Οι προαναφερθείσες εξελίξεις των εξήντα πέντε τελευταίων ετών είχαν ως αποτέλεσμα τη σημαντική αλλαγή των πληθυσμιακών πυραμίδων, την εξαιρετικά άνιση κατανομή του πληθυσμού στον ελλαδικό χώρο και ταυτόχρονα την αλλαγή της σύνθεσής του, καθώς η χώρα μας, με τους αλλοδαπούς να αποτελούν πλέον σχεδόν το 10% του συνολικού πληθυσμού, ελάχιστα διαφοροποιείται πλέον από άλλες ευρωπαϊκές χώρες με μεταναστευτική παράδοση πολλών δεκαετιών.

Η τελευταία περίοδος, η οποία έχει ως σημείο εκκίνησης τα πρώτα χρόνια της τρέχουσας δεκαετίας και συμπίπτει αφενός μεν με την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης¹, αφετέρου δε με την ανάδυση της «προσφυγικής κρίσης», παραμένει «ανοικτή».

Καταρχάς, η οικονομική κρίση αναμένεται να επιταχύνει (και ενδεχομένως και σε ορισμένες περιπτώσεις να ανατρέψει) τις μακρόχρονες τάσεις εξέλιξης των βασικών δημογραφικών συνιστωσών. Συγκεκριμένα:

- Όσον αφορά τη γονιμότητα, η πορεία της, όπως προαναφέρθηκε, είναι φθίνουσα, καθώς οι γυναίκες των διαδοχικών γενεών που γεννηθήκαν μετά τα τέλη του 19^{ου} αιώνα στη χώρα μας αποκτούν όλο και λίγο λιγότερα παιδιά (η Ελλάδα δεν γνώρισε το baby-boom άλλων ευρωπαϊκών χωρών), ενώ αυτές που γεννηθήκαν από τα τέλη της δεκαετίας του 1930 και μετά δεν εξασφαλίζουν πλέον την αναπαραγωγή τους (η κάθε μητέρα, δηλαδή, δεν αντικαθίσταται λαμβάνοντας υπόψη και τις υφιστάμενες συνθήκες θνησιμότητας, από μία κόρη). Η μέση ηλικία στην απόκτηση του πρώτου παιδιού είναι σήμερα (2015) ήδη εξαιρετικά υψηλή (>30 έτη), στη δε γενεά των γυναικών που γεννήθηκαν το 1975 αυξηθεί ακόμη. Η αναβολή των πρώτων γεννήσεων (εξαιτίας, εκτός των άλλων,

¹. Υπενθυμίζουμε ότι το ΑΕΠ από 238 δις το 2009 συρρικνώθηκε σε 176 δις το 2015 και αντίστοιχα τα χρέη των ιδιωτών προς το δημόσιο από 35 ανήλθαν σε 88 δις, οι καταθέσεις των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων από 237,5 δις μειώθηκαν σε 123, 4 δις, το συνολικό ποσοστό ανεργίας από 9,6% ανήλθε στο 24,9% (485 χιλ. άνεργοι το 2009, 2 εκατομμύρια το 2015), το % των ατόμων με υλικές στερήσεις αυξήθηκε από 23 στο 40%, και η παιδική φτώχεια από 23,7% στο 26,6%

και των υφιστάμενων δυσμενών κοινωνικό- οικονομικών συνθηκών) από τις γενεές, οι οποίες στα χρόνια της κρίσης θα βρεθούν στις ηλικίες 25-35 ετών (τις γυναίκες, δηλαδή, που γεννήθηκαν στα τέλη της δεκαετίας του '70 και μετέπειτα) πιθανότατα θα οδηγήσει στην επιτάχυνση της τάσης μείωσης του αριθμού των παιδιών τους, εξαιτίας της συρρίκνωσης τόσο του διατιθέμενου αναπαραγωγικού «χρόνου» όσο και της βιολογικής τους ικανότητας σύλληψης. Ταυτόχρονα, η τάση αύξησης της ατεκνίας (η αύξηση δηλαδή του ποσοστού των γυναικών που δεν θα κάνουν παιδί) στις γενεές που γεννήθηκαν μετά το 1965 συνεχίζεται ενώ η συρρίκνωση των πολύτεκνων οικογενειών που έχει ξεκινήσει εδώ και δεκαετίες δεν ανακόπτεται. Τα προαναφερθέντα, θα έχουν πιθανότατα ως αποτέλεσμα το ακόμη μεγαλύτερο «άνοιγμα» μεταξύ του ορίου αναπαραγωγής (2,1 παιδιά/γυναίκα) και του αριθμού των παιδιών που θα φέρουν στον κόσμο οι γυναίκες που γεννήθηκαν μετά το 1975 (ας υπενθυμίσουμε ότι οι γενεές των γυναικών που γεννήθηκαν ανάμεσα στο 1950 και το 1954 έφεραν στον κόσμο 2,00 παιδιά/γυναίκα κατά μέσο όρο, αυτές που γεννήθηκαν ανάμεσα το 1960 -64 1,86 και αυτές των γενεών 1970-74 (εκτίμηση) 1,60 παιδιά).

- Ταυτόχρονα, η κρίση του δημόσιου συστήματος υγείας και η μείωση των εισοδημάτων ευρύτατου τμήματος του ελληνικού πληθυσμού είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα έχουν επιπτώσεις στην υγεία του και στη μακροζωία του. Ειδικότερα, έχει ήδη επιβραδυνθεί σημαντικά (και σύντομα πιθανότατα θα αναστραφεί) η πρότερη μακροχρόνια τάση αύξησης του προσδόκιμου ζωής στη γέννηση (ενώ πιθανότατα αναμένεται να μειωθούν και τα χρόνια ζωής σε καλή κατάσταση υγείας πριν από τον θάνατο).

- Όσον αφορά τις μεταναστευτικές ροές, είναι προφανές ότι σε συνθήκες κρίσης η Ελλάδα δεν αποτελεί «ελκυστικό» προορισμό για οικονομικούς μετανάστες, και πιθανότατα, αν η οικονομική κατάσταση δεν σταθεροποιηθεί, ένα επιπλέον μικρό τμήμα των εγκατεστημένων ακόμη και σήμερα οικονομικών μεταναστών στην Ελλάδα θα επιστρέψει στη χώρα του (αν και η πλειοψηφία το έχει ήδη κάνει την τελευταία πενταετία). Ταυτόχρονα, θα συνεχισθεί πιθανότατα, εξ αιτίας κυρίως της αυξημένης ανεργίας των νέων, στην περίπτωση που αυτή δεν περιοριστεί σημαντικά τα επόμενα χρόνια, η φυγή κυρίως νέων αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (και δευτερευόντως μόνον ημι-ειδικευμένων ατόμων).

Η «προσφυγική/μεταναστευτική κρίση»² αναμένεται να εντείνει τις ροές από τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες του πλανήτη στην Ελλάδα. Αν και η χώρα μας δεν αποτελεί πλέον πόλο έλξης, λαμβανομένων υπόψη τόσο τις συνθήκες σε πλειάδα χωρών του ευρύτατου γεωπολιτικού μας χώρου, που δεν αναμένεται να βελτιωθούν ριζικά, όσο και της ιδιαιτερότητας των εξωτερικών μας συνόρων, οι ροές ατόμων από τις χώρες αυτές αναμένεται να συνεχισθούν, αν και πιθανότατα με μικρότερη ένταση απ' ότι το 2015 που υπήρξε μια ιδιαίτερη χρονιά. Ειδικότερα, η παράταση της διάρκειας κλεισίματος των βορείων συνόρων, η μερική αναίρεση των συμφωνιών του Σέγκεν, η ατελής εφαρμογή των πρόσφατα συμφωνηθέντων, τόσο από την Τουρκία, όσο και από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, δύναται να οδηγήσουν σε διαιώνιση της παραμονής στην Ελλάδα τμήματος των ήδη εισελθόντων, αλλά και των μελλοντικά εισερχομένων αλλοδαπών, προσφύγων ή μη, που στόχο είχαν, έχουν και θα συνεχίσουν πιθανότατα να έχουν την μετάβασή τους σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Οι επιπτώσεις, τόσο στο αναμενόμενο μέγεθος του μόνιμου πληθυσμού, όσο και στις δημογραφικές συνιστώσες (θετικές στην γονιμότητα, αρνητικές πιθανότατα στη θνησιμότητα) στην περίπτωση αυτή, θα είναι άμεσες.

Επομένως, τα προαναφερθέντα δεν επιτρέπουν την δόμηση σεναρίων προβολών του μόνιμου πληθυσμού της χώρας μας στη βάση της, κατά το μάλλον ή ήττον, προέκτασης των τάσεων του παρελθόντος, καθώς: α) η πρόσφατη οικονομική και κοινωνική κρίση έχει -και αναμένεται να έχει- επιπτώσεις στη θνησιμότητα, στη γονιμότητα, αλλά και στη μετανάστευση τόσο των νέων ηλικιακά Ελλήνων, όσο και σε αυτή τμήματος των μόνιμως εγκατεστημένων προ του 2010 αλλοδαπών στη

² Τη δεκαετία 2006-2015, εισήλθαν παρατύπως στη χώρα μας πάνω από 1,8 εκατ. αλλοδαπών (εκ των οποίων 50% σχεδόν το 2015). Η κατανομή των εισερχομένων διαφοροποιείται σημαντικά στις δύο υπό-περιόδους. Στην πρώτη περίοδο (2006-10), οι προερχόμενοι από άλλη ευρωπαϊκή χώρα (κυρίως την Αλβανία) αποτελούν το 50% σχεδόν των παρατύπως εισερχομένων, οι οποίοι στο μεγαλύτερο τμήμα τους είναι οικονομικοί μετανάστες, ενώ τη δεύτερη περίοδο (2011-15), οι υπήκοοι Συρίας, Ιράκ και Αφγανιστάν αποτελούν σχεδόν το 80 % των εισερχομένων. Η χώρα μας λόγω της γεωγραφικής της θέσης είναι -και θα παραμείνει- μια εν δυνάμει πύλη εισόδου προσφύγων και οικονομικών μεταναστών, οι οποίοι στοχεύουν να εγκατασταθούν στις πλέον ανεπτυγμένες χώρες της ΕΕ.

χώρα μας και β) η πρόσφατη «προσφυγική/μεταναστευτική κρίση» σταθεροποίησε και πιθανότατα θα σταθεροποιήσει και στο μέλλον στην Ελλάδα, τμήμα των αλλοδαπών που έχουν ήδη έρθει ή θα έρθουν τα επόμενα χρόνια, με στόχο τη δια μέσω αυτής της οδού, εγκατάστασή τους σε μια από τις «ελκτικές» χώρες της Ε.Ε. Κατ' επέκταση, είναι ελάχιστο ρεαλιστικό να μην λάβουμε υπόψη τις πρόσφατες εξελίξεις και να στηριχθούμε για τις προβολές μας στις μακρόχρονες τάσεις, οι οποίες για τη δημιουργία σεναρίων για την μετανάστευση δεν προσφέρουν ούτως ή άλλως καμιά βοήθεια.

2.2 Οι υφιστάμενες προβολές πληθυσμού για την Ελλάδα

Στην Ελλάδα δεν διαθέτουμε επικαιροποιημένες προβολές του πληθυσμού, βάσει τεκμηριωμένων εναλλακτικών σεναρίων, για την περίοδο 2015-2050. Ειδικότερα, οι πλέον πρόσφατες (πρωτόλειες) προβολές του πληθυσμού της ΕΛΣΤΑΤ³ χρονολογούνται από το 2007, ενώ αυτές των διεθνών οργανισμών (Eurostat⁴, UNPP⁵, OCDE⁶, IASA-VID-OAW-WU⁷), αφενός μεν δεν καλύπτουν τις εξειδικευμένες ανάγκες μας, καθώς οι διεθνείς αυτοί οργανισμοί, οι οποίοι ετοιμάζουν σενάρια για πληθώρα χωρών δεν δύνανται από την φύση τους να εργασθούν συστηματικά και σε βάθος αναπτύσσοντας εναλλακτικές υποθέσεις εργασίας και σενάρια για τον πληθυσμό κάθε χώρας (πόσο δε μάλλον για την Ελλάδα, όπου τα διαθέσιμα δεδομένα παρουσιάζουν και κάποια προβλήματα που χρήζουν επίλυσης), αφετέρου δε, οι προβολές που εκπόνησαν έχουν διεξαχθεί προ του 2015 και έχουν λάβει υπόψη μερικώς και μόνον (UNPP) ή ακόμη καθόλου τις πρόσφατες εξελίξεις (οικονομική και προσφυγική κρίση). Το κενό αυτό επιχειρεί να καλύψει η παρούσα μελέτη⁸, τα αποτελέσματα της οποίας παρουσιάζονται κατωτέρω συνοπτικά. *Στο σημείο αυτό, οφείλουμε να υπενθυμίσουμε ότι οι προβολές του πληθυσμού της Ελλάδας βάσει εναλλακτικών σεναρίων που υλοποιήσαμε -όπως άλλωστε και όλες οι προβολές πληθυσμού- είναι απλώς ασκήσεις γενίκευσης που επιτρέπουν, με δεδομένο τα μεγάλα περιθώρια αβεβαιότητας (ιδιαίτερα για τη μελλοντική μετανάστευση), να οριοθετήσουμε απλά και μόνον τα πεδία του πιθανού, και ως εκ τούτου, τα όποια αποτελέσματά τους δεν μπορεί να λαμβάνονται ως βεβαιότητες.*

2.3 Οι προβολές για την εκτίμηση του αναμενόμενου μόνιμου πληθυσμού της Ελλάδας: υποθέσεις εργασίας και παραδοχές για την δημιουργία των εναλλακτικών σεναρίων

2.3.1 Η μεθοδολογία για την εκτίμηση του αναμενόμενου μόνιμου πληθυσμού της Ελλάδας

Οι προβολές του πληθυσμού στον ορίζοντα του 2050 για την Ελλάδα στην παρούσα μελέτη έγιναν με την μέθοδο των συνισταμένων κοορτών (cohort component method, *Σχήμα 1*). Η εφαρμογή αυτής της μεθόδου απαιτεί τη γνώση της κατανομής του πληθυσμού ανά φύλο και ηλικία στο χρόνο εκκίνησης της προβολής (εδώ την 1/1/2015), καθώς και τη δημιουργία υποθέσεων (σεναρίων) για την εξέλιξη των βασικών δημογραφικών συνιστωσών (γονιμότητας – θνησιμότητας – μετανάστευσης), έτσι ώστε να είναι δυνατή η εκτίμηση του τελικού μεγέθους του αναμενόμενου πληθυσμού ως και της κατανομής του ανά φύλο και ηλικία (της πληθυσμιακής του πυραμίδας) στο μέλλον.

³. www.statistics.gr

⁴. <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

⁵. United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division, World Population Prospects 2015, <http://esa.un.org/unpd/wpp/Download/Standard/Population/>

⁶. https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=POP_PROJ

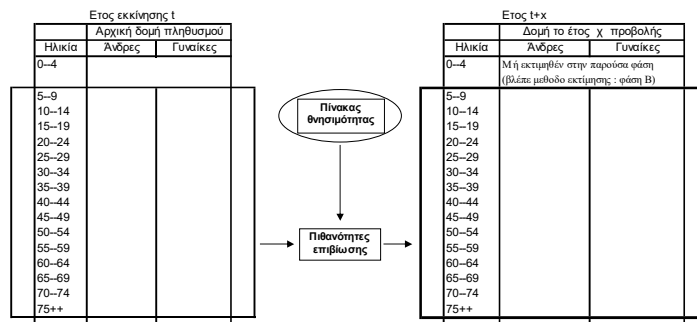
⁷. Wittgenstein Centre for Population and Global Human Capital (WIC): Vienna Institute of Demography/Vienna University of Economics and Business./ International Institute for Applied Systems Analysis, <http://www.oeaw.ac.at/vid/dataexplorer/>

⁸. Η μελέτη αυτή διεξήχθη στο Εργαστήριο Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων (ΕΔΚΑ) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (<http://www.demography-lab.prd.uth.gr/About-gr.asp>) υπό τη διεύθυνση του Καθηγητή Β. Κοτζαμάνη. Συμμετείχαν στην υλοποίησή της οι: κκ. Α. Κωστάκη (Καθηγήτρια, του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Chr. Bergouignan (Καθηγητής, του Πανεπιστημίου του Bordeaux/Γαλλία), Κ. Ζαφείρης (Επικ. Καθηγητής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης) και Π. Μπαλάς (Μεταδιδακτορικός ερευνητής ΟΠΑ/ΕΔΚΑ. Τόσο η τελική έκθεση, όσο και οι ενδιάμεσες, με τα παραρτήματά τους διατίθενται στο δικτυακό τόπο <http://www.dianeosis.org/research/demography>.

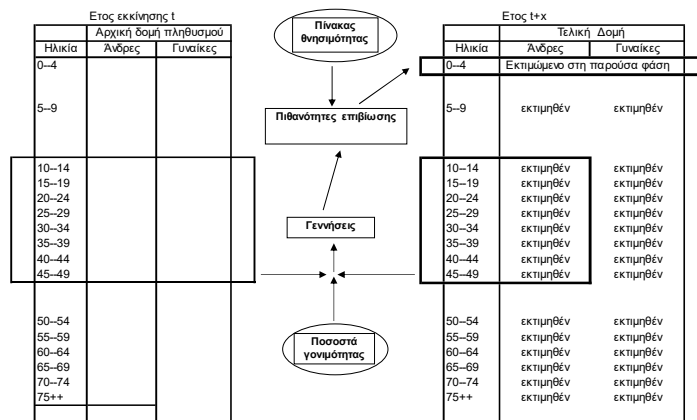
Στην παρούσα μελέτη, όπως προαναφέρθηκε ελήφθη ως χρόνος εκκίνησης η 1/1/2015. Η επιλεγείσα προβολική περίοδος είναι τριακονταπενταετής, και ως εκ τούτου το τέλος της είναι η 1/1/2050. Το επιλεγέν βήμα είναι πενταετές, και επομένως οι προβλέψεις δίδονται διαδοχικά για τις τομές 1/1/2020, 1/1/2025, 1/1/2030, ..., 1/1/2050. Για τη δημιουργία των απαιτούμενων σεναρίων στηριχτήκαμε στα συμπεράσματα της ανάλυσης της εξέλιξης της γονιμότητας, της θνησιμότητας και των μεταναστευτικών ροών των προηγούμενων δεκαετιών στην Ελλάδα⁹ και σε υποθέσεις για τις περιρρέουσες γενικότερες κοινωνικό-οικονομικές εξελίξεις (λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική και προσφυγική κρίση) και τις επιπτώσεις τους στις δημογραφικές συνιστώσες. Είναι προφανές ότι εκ των τριών συνιστωσών, οι οποίες θα επηρεάσουν την μελλοντική εξέλιξη του μεγέθους και της ηλικιακής δομής του πληθυσμού της χώρας μας, η συνιστώσα «μεταναστευτικές ροές» χαρακτηρίζεται από την μεγαλύτερη αβεβαιότητα, καθώς οι εισροές ή οι εκροές προσδιορίζονται όλο και περισσότερο από τις εξελίξεις (δημογραφικές, πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές, κλιματολογικές κ.ά.) εκτός της Ελλάδας.

Σχήμα 1: Τα βήματα υπολογισμού των δημογραφικών προβολών

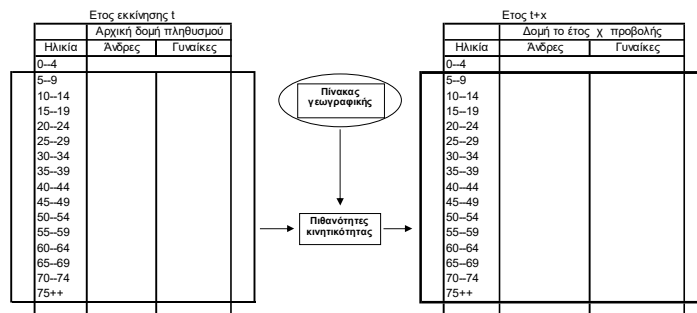
Βήμα Α: Υπολογισμός των επιβιωσάντων του παρόντος πληθυσμού

Βήμα Β: Υπολογισμός των γεννήσεων και των επιβιωσάντων από τις νέες γεννήσεις

Βήμα Γ: Υπολογισμός του αναμενόμενου πληθυσμού στο χρόνο t+x λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική κινητικότητα

⁹ Βλ. ειδικότερα το δεύτερο κεφάλαιο της πρώτης έκθεσης που εκπονήθηκε στο πλαίσιο της μελέτης αυτής (*Ο πληθυσμός της Ελλάδας στο ορίζοντα του 2050-Υφιστάμενες προβολές-εξέλιξη του πληθυσμού και των βασικών δημογραφικών συνιστωσών στην Ελλάδα τη μεταπολεμική περίοδο, ΕΔΚΑ, Βόλος, 2015*).

2.3.2 Οι βασικές υποθέσεις εργασίας για την εξέλιξη του «περιβάλλοντος» και των τάσεων των δημογραφικών συνιστωσών

Στις όποιες υποθέσεις για τη μέλλουσα πορεία της θνησιμότητας, της γονιμότητας (και δευτερευόντως της μετανάστευσης), προφανώς, δεν είναι δυνατόν να μην ληφθούν υπόψη οι τάσεις του παρελθόντος. Όμως, ταυτόχρονα πρέπει να ληφθούν υπόψη και δυο σημαντικές σχετικά πρόσφατες εξελίξεις: α) Η υφιστάμενη βαθιά και προτεινόμενη οικονομική κρίση, η οποία, ακόμη και εάν ξεπερασθεί εν μέρει την επόμενη δεκαετία, αναμένεται να επηρεάσει τις βασικές δημογραφικές συνιστώσες και ν, β) η «προσφυγική/ μεταναστευτική κρίση».

Υπενθυμίζουμε ότι η πρόσφατη κρίση έχει προκαλέσει την επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης της πλειοψηφίας των νοικοκυριών (το μέσο εισόδημα «επέστρεψε» το 2016 στα επίπεδα του 2003), την ταχύτερη αύξηση της ανεργίας¹⁰ -ιδιαίτερα της μακροχρόνιας και εκείνης των νέων και την σταθεροποίησή της σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα (οι άνεργοι τα τελευταία χρόνια εγγίζουν τα 1,2 εκατ., αποτελώντας το 1/3 σχεδόν των απασχολούμενων που δεν υπερβαίνουν τα 3,7 εκατομ. το 2016-έναντι 4,5 μία δεκαετία πριν), όπως επίσης και την αύξηση του κινδύνου φτώχειας,¹¹ των κοινωνικά αποκλεισμένων ως και των ανισοτήτων. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της EUROSTAT το διαθέσιμο κατά κεφαλήν εισόδημα σε τρέχουσες τιμές μειώθηκε σχεδόν κατά 30% από το 2008 έως το 2015 και τα άτομα που υπόκεινται στον κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού εγγίζουν πλέον το 40%, όταν το 2008 ήταν 28%. Το 2015, σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ, σχεδόν το 1/4 του πληθυσμού ζει σε συνθήκες στέρησης βασικών αγαθών και υπηρεσιών (13% το 2005), το 1/3 των νοικοκυριών δεν μπορεί πλέον να διασφαλίσει ικανοποιητική θέρμανση στην κατοικία του και περισσότερο από 50% δεν δύναται να αντιμετωπίσει έκτακτες οικονομικές δαπάνες, ενώ περίπου τα μισά νοικοκυριά έχει καθυστέρηση στην πληρωμή των δόσεων πιστωτικών καρτών, το 40% στην πληρωμή των πάγιων λογαριασμών και το ένα στα δύο στην πληρωμή του ενοικίου της κατοικίας του ή της δόσης του στεγαστικού του δανείου. Ταυτόχρονα, την τελευταία επταετία οι κοινωνικές δαπάνες έχουν συρρικνωθεί σημαντικά, το δημόσιο σύστημα υγείας βρίσκεται σε κρίση, ενώ η πρόσφατη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος δεν αφήνει να διαφανεί -μεσοπρόθεσμα τουλάχιστον- μια ανόρθωση της αγοραστικής δύναμης των ηλικιωμένων νοικοκυριών (τόσο των σημερινών συνταξιούχων όσο και αυτών που θα συνταξιοδοτηθούν τις επόμενες δεκαετίες, οι συντάξεις των οποίων σε μεγάλο βαθμό στηρίζουν και θα συνεχίσουν να στηρίζουν τα νεότερα νοικοκυριά).

Ειδικότερα, όσον αφορά τη θνησιμότητα, η κρίση του δημόσιου συστήματος υγείας, προερχόμενη από την υπό-χρηματοδότηση και από σημαντικές ελλείψεις σε προσωπικό και μέσα, είναι σχετικά πρόσφατη. Αυτό, προφανώς, δεν επιτρέπει την εκτίμηση των επιπτώσεων που έχει -ή δυνητικά θα έχει- η κρίση αυτή εάν παραταθεί ή ακόμα αν επιδεινωθεί, στην υγεία του πληθυσμού της χώρας μας (δηλαδή στη νοσηρότητα και τη θνησιμότητα). Έτσι, αν για παράδειγμα, η παιδική θνησιμότητα, ως και αυτή των νέων παραγωγικής -εργάσιμης ηλικίας, μετά το 2009 και μέχρι πρόσφατα δεν έχει επηρεασθεί¹², δεν είναι δυνατόν να αποκλεισθεί (ιδιαίτερα στην υπόθεση της περαιτέρω υποβάθμισης του δημόσιου συστήματος υγείας και των περεταίρω δυσκολιών πρόσβασης σε αυτό από όλο και μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού), η ανακοπή της ανοδικής τάσης των πιθανοτήτων ζωής σε κάποιες ηλικιακές ομάδες ή ακόμη και η αναστροφή των τάσεων αυτών. Επομένως, δεν είναι δυνατόν να αποκλεισθούν «ρήξεις» που δεν παρατηρούνται σήμερα στις υφιστάμενες -βραχυχρόνιες ή μακροχρόνιες- χρονοσειρές. Επιπλέον, δεν είναι δυνατόν να μην ληφθούν υπόψη για τη μελλοντική εξέλιξη της θνησιμότητας και τα “cohort effects”, οι αλλαγές, δηλαδή, των διατροφικών και άλλων συμπεριφορών των νεότερων σχετικά γενεών που σήμερα έχουν ιδιαίτερα χαμηλές πιθανότητες θανάτου και που θα φθάσουν προοδευτικά, μέχρι το 2050, σε μεγάλες ηλικίες (και επομένως σε ηλικίες υψηλής θνησιμότητας). Η ενδεχόμενη εμβάθυνση της κρίσης του δημόσιου συστήματος υγείας

¹⁰. Το ποσοστό ανεργίας στις αρχές του 2016, βάσει πρόσφατων στοιχείων της EUROSTAT ανήλθε στο 24,5% (21% στους άνδρες και 28,7% στις γυναίκες), ενώ τα ποσοστά στην ηλικιακή ομάδα των 20- 24 ετών ξεπέρασαν το 50% και στους 25-34 ετών εγγίζουν το πλέον το 31% (ουσιαστικά δηλαδή σχεδόν ένας στους τρεις Έλληνες σε αναπαραγωγική ηλικία είναι άνεργος).

¹¹. Βλ. και τα πρόσφατα αποτελέσματα της έρευνας εισοδήματος και συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών το 2015 (περίοδος αναφοράς εισοδήματος 2014) που δημοσιοποίησε η ΕΣΤΑΤ (δελτίο τύπου της 23/6/2016).

¹². Διαπιστώνεται απλώς μια επιβράδυνση των πτωτικών τάσεων της παιδικής θνησιμότητας ως και αυτής των 65-74 ετών, με αποτέλεσμα οι πιθανότητες θανάτου των ομάδων αυτών να έχουν σχεδόν σταθεροποιηθεί τα τελευταία χρόνια.

και, κατ' επέκταση, η ατελής πρόληψη των παθολογιών που απορρέουν από τις νέες αυτές συμπεριφορές (ατελής πρόληψη ή θεραπεία, που θα έχει ως επίπτωση την αυξημένη νοσηρότητα και κατ' επέκταση την αυξημένη θνησιμότητα ομάδων του πληθυσμού σε μια μεταγενέστερη περίοδο) ως και η όποια επιδείνωση των κοινωνικό-οικονομικών συνθηκών, δεν μπορεί παρά να επηρεάσουν αρνητικά την μακροβιότητα του πληθυσμού της Ελλάδας.

Ταυτόχρονα, και ανεξάρτητα από την οικονομική κρίση, η «προσφυγική/μεταναστευτική κρίση» δύναται να επηρεάσει σημαντικά την μελλοντική εξέλιξη του μόνιμου πληθυσμού της Ελλάδας. Η παράταση της διάρκειας κλεισίματος των βορείων συνόρων, η μερική αναίρεση των συμφωνιών του Σέγκεν, η ατελής εφαρμογή των πρόσφατα συμφωνηθέντων, τόσο από την Τουρκία, όσο και από άλλες ευρωπαϊκές χώρες, δύναται να οδηγήσουν σε παράταση της παραμονής και μονιμότερη εγκατάσταση στην Ελλάδα τμήματος των ήδη εισελθόντων (αλλά και των μελλοντικά εισερχομένων αλλοδαπών, προσφύγων ή μη) που στόχο είχαν, έχουν και θα συνεχίσουν να έχουν την μετάβασή τους σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Οι επιπτώσεις, τόσο στο αναμενόμενο μέγεθος του μόνιμου πληθυσμού, όσο και στις δημογραφικές συνιστώσες (θετικές στην γονιμότητα, αρνητικές πιθανότατα στην θνησιμότητα), στην περίπτωση αυτή, θα είναι άμεσες.

Επομένως, η δημιουργία σεναρίων δημογραφικών προβολών δεν είναι δυνατόν να στηριχθεί μόνον -ή κυρίως- σε έναν συνδυασμό συστηματικής προβολής των υφιστάμενων μικρό-μέσο ή ακόμη μακρό-τάσεων. Ως εκ τούτου, τα σενάρια των προβολών μας απορρέουν από γενικότερα σενάρια (σενάρια *prospectives /foresights*) που δημιουργήθηκαν, κυρίως, βάσει υποθέσεων για τις μελλοντικές κοινωνικο-οικονομικές εξελίξεις. Στο πλαίσιο της «ποιοτικής» αυτής προσέγγισης βάσει των πιθανών εξελίξεων, δημιουργήσαμε αρχικά δυο βασικές «διαδρομές», η δεύτερη εκ των οποίων έχει δυο εκδοχές - «μονοπάτια» (συνεχιζόμενη κρίση/ προοδευτική έξοδος από αυτήν μετά από μια μακρά σχετικά περίοδο αβεβαιότητας). Οι διαδρομές αυτές αποτέλεσαν και τη βάση για τη δόμηση στη συνέχεια 6 σεναρίων δημογραφικών προβολών (Σχήμα 2).

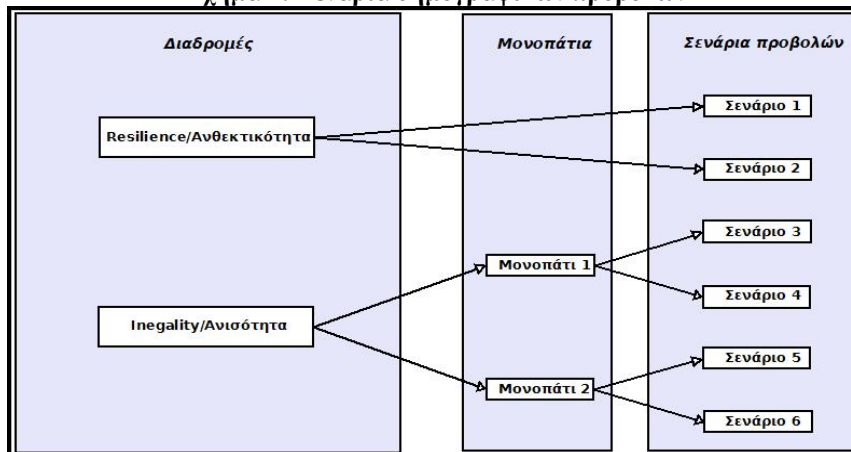
- **Η πρώτη διαδρομή -RESILIENCE /ανθεκτικότητα-** (σε αυτήν στηρίζονται και τα δύο εκ των έξι σεναρίων δημογραφικών προβολών που δημιουργήσαμε στη συνέχεια) εδράζεται στην υπόθεση αφενός μεν της προοδευτικής επιστροφής σε συνθήκες «κανονικότητας» με ρυθμούς ήπιας μεγέθυνσης και παραμονή στην ζώνη του ευρώ, χωρίς περαιτέρω σημαντική απορρύθμιση της αγοράς εργασίας και μειώσεις των κοινωνικών δαπανών, χωρίς ριζικές αλλαγές επί τα χείρω στο δημόσιο σύστημα υγείας (και στις προϋποθέσεις πρόσβασης σε αυτό), ως και χωρίς σημαντική πτώση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών, αφετέρου δε της προοδευτικής μείωσης της ανεργίας -κυρίως δε εκείνης των νέων- από τα τέλη της τρέχουσας δεκαετίας /αρχές της επομένης). Το σενάριο αυτό προϋποθέτει μια προοδευτική «χαλάρωση» των απαιτήσεων των εταιρών και εγγράφεται στη λογική μιας «μινιμαλιστικής» προοδευτικής σχετικής σύγκλισης στα πλαίσια της ΕΕ (χαμηλοί μεν αλλά θετικοί ρυθμοί αύξησης του ΑΕΠ και παράλληλα διατήρηση ενός ελάχιστου κράτους πρόνοιας), με την Ελλάδα να μην απομακρύνεται ιδιαίτερα από τις λογικές ανάπτυξης των λοιπών δυτικό-ευρωπαϊκών χωρών-μελών της ΕΕ. Το σενάριο αυτό, όσον αφορά τις υποθέσεις για την πορεία των δυο εκ τριών δημογραφικών συνιστωσών δίδει α) προοδευτική -αν και με επιβραδυνόμενους ρυθμούς σε σχέση με το παρελθόν- αύξηση των προσδόκιμων ζωής (δύο παραλλαγές) και β) αύξηση του συνθετικού δείκτη γονιμότητας σε μια πρώτη φάση, σταθεροποίησή του δε σε 1,55-1,6 παιδιά /γυναίκα την τελευταία εικοσαετία της προβολικής περιόδου (δύο παραλλαγές).
- **Η δεύτερη διαδρομή (INEQUALITY /Ανισότητα)** υιοθετεί την υπόθεση της παράτασης της κρίσης, με επιδείνωση των αρνητικών κοινωνικών επιπτώσεών της και την αύξηση των ανισοτήτων¹³, είτε μέσω της περαιτέρω απορρύθμισης της αγοράς εργασίας ως και της μείωσης της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών, είτε ακόμα μέσω της δραστηκής συρρίκνωσης των κοινωνικών δαπανών (είτε ακόμη εν τέλει ακόμη και με έξοδο από την ευρωζώνη). Εάν, και από την οπτική γωνία των οικονομικών και τομεακών ευκαιριών (opportunities) οι προαναφερθείσες λογικές διαφοροποιούνται σαφώς, οι επιπτώσεις τους στο δημόσιο σύστημα υγείας (και επομένως

¹³. Αύξηση των ανισοτήτων, οφειλόμενη, εκτός των άλλων, και στην περαιτέρω «σύνθλιψη» του μεγαλύτερου τμήματος των μεσαίων στρωμάτων.

τη θνησιμότητα) είναι σχεδόν ταυτόσημες, εφόσον και οι τρεις πιθανότατα θα οδηγήσουν σε μείωση του προσδόκιμου ζωής (στα σενάρια δημογραφικών προβολών που στηρίζονται στην διαδρομή αυτή υιοθετούνται δυο παραλλαγές). Όσον αφορά τη γονιμότητα αυτή δύναται είτε να ακολουθήσει μια ιδιαίτερα «χαμηλή πτήση» (σταθεροποίηση για μεγάλη περίοδο γύρω από 1,30-1,35 παιδιά/γυναίκα), είτε, τα νοικοκυριά, στο πλαίσιο μιας μονιμότερης πλέον προσαρμογής τους στο γενικότερο κοινωνικό-οικονομικό περιβάλλον και σε συνθήκες που δεν θα επιτρέπουν ιδιαίτερες αναμονές βελτίωσης, τόσο της θέσης τους, όσο και αυτής των επιγόνων τους (κοινωνική ανέλιξη μέσω κυρίως της επένδυσης στην εκπαίδευση και σε όμορα αυτής πεδία) και υπό το «χoc» της γήρανσης, να *αντιδράσουν θετικά* αυξάνοντας μετά το 2030 τον αριθμό των παιδιών τους (γύρω από το 1,7 παιδιά /γυναίκα).

Οι προαναφερθείσες «διαδρομές» απετέλεσαν τη βάση για τα **έξι σενάρια δημογραφικών προβολών** που δημιουργήσαμε, τα οποία εμπεριέχουν διαφοροποιημένες υποθέσεις όχι μόνον για τη θνησιμότητα και τη γονιμότητα, αλλά και για τα συνολικά μεταναστευτικά ισοζύγια¹⁴. Ειδικότερα, όσον αφορά τη μετανάστευση, η **πρώτη διαδρομή**, στα σενάρια δημογραφικών προβολών που απορρέουν από αυτήν (Σενάρια 1 και 2) υιοθετεί δύο διαφοροποιημένες υποθέσεις για τα μεταναστευτικά ισοζύγια (*θετικό /θετικότερο*). Η **δεύτερη διαδρομή**, υιοθετεί επίσης δύο υποθέσεις για τη μετανάστευση, που διαφοροποιούνται αυτών της πρώτης διαδρομής (*μία που οδηγεί σε ένα ελαφρώς αρνητικό ισοζύγιο εξόδων-εισόδων και μια δεύτερη που οδηγεί σε ένα θετικό ισοζύγιο*), υποθέσεις που σε συνδυασμό με αυτές για τη γονιμότητα και τη θνησιμότητα οδήγησαν στη δημιουργία τεσσάρων (Σενάρια 3-6) νέων σεναρίων (βλ. *Σχήμα 2 και Πίνακες 1-3* που συνοψίζουν και τις υποθέσεις εργασίας).

Σχήμα 2: Σενάρια δημογραφικών προβολών

2.3.3 Η αναμενόμενη εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού

Τα έξι συνολικά δημιουργημένα σενάρια οδηγούν προφανώς σε σαφώς διαφοροποιημένα αποτελέσματα, τόσο όσον αφορά το πλήθος του αναμενόμενου συνολικού μόνιμου πληθυσμού, όσο και την κατανομή του ανά φύλο και ηλικία. Ειδικότερα, δίδουν συνολικούς πληθυσμούς στο τέλος της προβολικής περιόδου (2050) που κυμαίνονται από 10,064 εκατ. (*μέγιστο, Σενάριο 2*) έως 8,315 (*ελάχιστο, Σενάριο 3*)¹⁵, ήτοι μειώσεις σε σχέση με το 2015 κατά 794 χιλ. και 2.543 εκατομ. σε απόλυτες τιμές και από 7,3 έως 23,5 % αντίστοιχα (*Πίνακες 1-2 στο Παράρτημα και Γραφήματα 1 & 2*). Η **μείωση του πληθυσμού την επόμενη τριακονταπενταετία αναμένεται επομένως να είναι συνεχής, ανεξαρτήτως σεναρίων** (αν και με διαφοροποιημένους ανά σενάριο /περίοδο ρυθμούς πτώσης)¹⁶.

¹⁴. Δημιουργήσαμε ταυτόχρονα και δύο επιπλέον «σενάρια» (0 και 00), τα οποία δεν έχουν απαιτήσεις πρόβλεψης, στον βαθμό που αφενός μεν αμφότερα υιοθετούν την υπόθεση μηδενικών μεταναστευτικών ισοζυγίων, αφετέρου δε το μεν πρώτο (Σενάριο 0) υιοθετεί τη σταθερότητα της θνησιμότητας και της γονιμότητας στα επίπεδα του 2014, το δε δεύτερο (Σενάριο 00), τις ευνοϊκότερες υποθέσεις για την πορεία των δύο αυτών συνιστωσών, αλλά μη λαμβάνοντας υπόψη τη μετανάστευση.

¹⁵. Τα «σενάρια» 0 και 00 δεν λαμβάνονται υπόψη, καθώς, όπως προαναφέρθηκε, δεν έχουν απαιτήσεις πρόβλεψης.

¹⁶. Ταυτόχρονα, οφείλουμε να επισημάνουμε ότι προφανώς το ειδικό βάρος των αλλοδαπών στους αναμενόμενους συνολικούς πληθυσμούς διαφοροποιείται ανά σενάριο. Το υψηλότερο ποσοστό θα καταγραφεί με βάση τις υποθέσεις για τα

Πίνακας 1: Δημογραφικές συνιστώσες (θνησιμότητα, γονιμότητα, μετανάστευση) βάσει των υποθέσεων ανά περίοδο /σενάριο

	ΣΕΝΑΡΙΟ 0							ΣΕΝΑΡΙΟ 00										
	Γονιμότητα	Θνησιμότητα (Προσδόκιμο ζωής, έτη)					Φυσικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)	Μεταναστευτικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)	Γονιμότητα	Θνησιμότητα (Προσδόκιμο ζωής, έτη)					Φυσικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)	Μεταναστευτικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)		
		ΣΑΓ (παιδιά/γυναίκα)		Ανδρες		Γυναίκες				ΣΑΓ (παιδιά/γυναίκα)		Ανδρες		Γυναίκες				
		στη γέννηση	στα 65 έτη	στη γέννηση	στα 65 έτη	στη γέννηση				στα 65 έτη	στη γέννηση	στα 65 έτη	στη γέννηση	στα 65 έτη			στη γέννηση	στα 65 έτη
2014	1,30	78,4	18,3	83,6	21,1			1,30	78,4	18,3	83,6	21,1						
2015-19	1,30	78,4	18,3	83,6	21,1	-198,6	0	1,26	78,8	18,5	83,8	21,3	-196,8	0,0				
2020-24	1,30	78,4	18,3	83,6	21,1	-279,2	0	1,25	79,3	18,9	84,3	21,8	-251,8	0,0				
2025-29	1,30	78,4	18,3	83,6	21,1	-327,8	0	1,38	80,0	19,5	84,6	22,0	-255,0	0,0				
2030-34	1,30	78,4	18,3	83,6	21,1	-355,6	0	1,55	80,4	20,0	85,0	22,3	-231,8	0,0				
2035-39	1,30	78,4	18,3	83,6	21,1	-384,1	0	1,55	80,8	20,4	85,4	22,7	-250,3	0,0				
2040-44	1,30	78,4	18,3	83,6	21,1	-424,7	0	1,55	81,3	20,8	85,7	23,0	-286,0	0,0				
2045-49	1,30	78,4	18,3	83,6	21,1	-474,1	0	1,55	81,8	21,3	86,0	23,3	-345,0	0,0				
	ΣΕΝΑΡΙΟ 1							ΣΕΝΑΡΙΟ 2										
	Γονιμότητα	Θνησιμότητα (Προσδόκιμο ζωής, έτη)					Φυσικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)	Μεταναστευτικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)	Γονιμότητα	Θνησιμότητα (Προσδόκιμο ζωής, έτη)					Φυσικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)	Μεταναστευτικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)		
		ΣΑΓ (παιδιά/γυναίκα)		Ανδρες		Γυναίκες				ΣΑΓ (παιδιά/γυναίκα)		Ανδρες		Γυναίκες				
		στη γέννηση	στα 65 έτη	στη γέννηση	στα 65 έτη	στη γέννηση				στα 65 έτη	στη γέννηση	στα 65 έτη	στη γέννηση	στα 65 έτη			στη γέννηση	στα 65 έτη
2014	1,30	78,4	18,3	83,6	21,1			1,30	78,4	18,3	83,6	21,1						
2015-19	1,26	78,8	18,5	83,8	21,3	-195,4	39,2	1,26	78,8	18,5	83,8	21,3	-192,6	99,2				
2020-24	1,25	79,3	18,9	84,3	21,8	-246,8	17,8	1,27	79,3	18,9	84,3	21,8	-237,3	76,1				
2025-29	1,38	80,0	19,5	84,6	22,0	-243,8	56,8	1,43	80,0	19,5	84,6	22,0	-224,8	115,1				
2030-34	1,55	80,4	20,0	85,0	22,3	-212,8	55,3	1,60	80,4	20,0	85,0	22,3	-187,7	108,6				
2035-39	1,55	80,8	20,4	85,4	22,7	-225,7	59,7	1,60	80,8	20,4	85,4	22,7	-198,8	113,1				
2040-44	1,55	81,3	20,8	85,7	23,0	-256,0	63,0	1,60	81,3	20,8	85,7	23,0	-229,1	121,3				
2045-49	1,55	81,8	21,3	86,0	23,3	-309,5	66,7	1,60	81,8	21,3	86,0	23,3	-282,3	125,0				
	ΣΕΝΑΡΙΟ 3							ΣΕΝΑΡΙΟ 4										
	Γονιμότητα	Θνησιμότητα (Προσδόκιμο ζωής, έτη)					Φυσικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)	Μεταναστευτικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)	Γονιμότητα	Θνησιμότητα (Προσδόκιμο ζωής, έτη)					Φυσικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)	Μεταναστευτικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)		
		ΣΑΓ (παιδιά/γυναίκα)		Ανδρες		Γυναίκες				ΣΑΓ (παιδιά/γυναίκα)		Ανδρες		Γυναίκες				
		στη γέννηση	στα 65 έτη	στη γέννηση	στα 65 έτη	στη γέννηση				στα 65 έτη	στη γέννηση	στα 65 έτη	στη γέννηση	στα 65 έτη			στη γέννηση	στα 65 έτη
2014	1,30	78,4	18,3	83,6	21,1			1,30	78,4	18,3	83,6	21,1						
2015-19	1,20	78,0	18,4	83,3	21,1	-232,5	-23,3	1,20	78,0	18,4	83,3	21,1	-229,9	36,7				
2020-24	1,16	77,6	18,4	83,1	21,1	-316,7	-45,0	1,17	77,6	18,4	83,1	21,1	-311,4	13,3				
2025-29	1,23	77,3	18,5	82,9	21,2	-349,1	2,5	1,26	77,3	18,5	82,9	21,2	-334,9	60,8				
2030-34	1,30	77,2	18,5	82,7	21,1	-366,9	-12,5	1,35	77,2	18,5	82,7	21,1	-345,1	40,8				
2035-39	1,30	77,0	18,5	82,7	21,1	-387,3	12,5	1,35	77,0	18,5	82,7	21,1	-365,1	65,8				
2040-44	1,30	76,7	18,4	82,7	21,2	-414,1	17,5	1,35	76,7	18,4	82,7	21,2	-394,6	75,8				
2045-49	1,30	76,5	18,4	82,5	21,2	-458,0	30,0	1,35	76,5	18,4	82,5	21,2	-439,0	88,3				
	ΣΕΝΑΡΙΟ 5							ΣΕΝΑΡΙΟ 6										
	Γονιμότητα	Θνησιμότητα (Προσδόκιμο ζωής, έτη)					Φυσικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)	Μεταναστευτικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)	Γονιμότητα	Θνησιμότητα (Προσδόκιμο ζωής, έτη)					Φυσικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)	Μεταναστευτικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλιάδες)		
		ΣΑΓ (παιδιά/γυναίκα)		Ανδρες		Γυναίκες				ΣΑΓ (παιδιά/γυναίκα)		Ανδρες		Γυναίκες				
		στη γέννηση	στα 65 έτη	στη γέννηση	στα 65 έτη	στη γέννηση				στα 65 έτη	στη γέννηση	στα 65 έτη	στη γέννηση	στα 65 έτη			στη γέννηση	στα 65 έτη
2014	1,30	78,4	18,3	83,6	21,1			1,30	78,4	18,3	83,6	21,1						
2015-19	1,14	78,5	18,4	83,5	21,1	-247,2	-23,3	1,14	78,5	18,4	83,5	21,1	-246,1	36,7				
2020-24	1,10	78,3	18,4	83,4	21,1	-327,4	-45,0	1,11	78,3	18,4	83,4	21,1	-322,6	13,3				
2025-29	1,12	78,0	18,5	83,2	21,1	-373,2	2,5	1,15	78,0	18,5	83,2	21,1	-360,8	60,8				
2030-34	1,49	77,8	18,5	83,1	21,1	-308,8	-12,5	1,57	77,8	18,5	83,1	21,1	-274,7	40,8				
2035-39	1,68	77,5	18,5	83,1	21,1	-285,1	12,5	1,78	77,5	18,5	83,1	21,1	-244,9	65,8				
2040-44	1,61	77,4	18,5	83,1	21,1	-345,1	17,5	1,70	77,4	18,5	83,1	21,1	-308,6	75,8				
2045-49	1,60	77,3	18,4	83,0	21,1	-410,5	30,0	1,70	77,3	18,4	83,0	21,1	-376,4	88,3				

μεταναστευτικά ισοζύγια στα σενάρια 4 & 6 (καθαρό θετικό ισοζύγιο αλλοδαπών 668 χιλ. έναντι καθαρού αρνητικού ισοζυγίου Ελλήνων 285 χιλ.) και το χαμηλότερο δε στο σενάριο 1 (καθαρό θετικό ισοζύγιο αλλοδαπών 392 χιλ. έναντι καθαρού αρνητικού ισοζυγίου Ελλήνων 33 χιλ.).

Επίσης, οφείλουμε να υπενθυμίσουμε ότι οι προβολές μας αναφέρονται σε εθνικό επίπεδο και ως εκ τούτου, οι μεταβολές του πληθυσμού την επόμενη τριακονταπενταετία σε χαμηλότερα διοικητικά επίπεδα (Περιφέρειες, Νομοί...) δύνανται να διαφοροποιούνται σημαντικά των εκτιμώμενων ανά σενάριο μεταβολών σε εθνικό επίπεδο. Για την εκτίμηση των μεταβολών αυτών απαιτείται εκτός από την εξειδίκευση των γενικών σεναρίων για κάθε επί μέρους διοικητική ενότητα και υποθέσεις για μία επιπλέον συνιστώσα (την εσωτερική μετανάστευση). Σε μια τέτοια άσκηση ο συνολικός εκτιμώμενος πληθυσμός της χώρας στις διαδοχικές χρονικές τομές θα προέκυπτε ως άθροισμα των εκτιμώμενων πληθυσμών των επί μέρους διοικητικών υποσυνόλων της. Είναι προφανές ότι σε μια τέτοια προσέγγιση, όπως οι συνιστώσες εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση αναμένεται να έχουν καθοριστικό ρόλο, οι διαφοροποιήσεις σε κάθε σενάριο ανά διοικητική ενότητα (οι αναμενόμενες, δηλαδή, ποσοστιαίες μεταβολές του πληθυσμού για κάθε μια ενότητα την περίοδο 2015-2050) θα είναι σημαντικές, καθώς τα αναμενόμενα μεταναστευτικά ισοζύγια για κάποιες εξ αυτών θα είναι θετικότερα (πχ. Κεντρική Μακεδονία /Αττική και όμοροι νομοί) σε αντίθεση με άλλες (Θράκη, Ήπειρος) που αναμένεται να έχουν σαφώς αρνητικό πρόσημο.

Πίνακας 2: Τα σενάρια προβολών του μόνιμου πληθυσμού της Ελλάδας ως αποτελέσματα της σύνθεσης των επιμέρους σεναρίων για την θνησιμότητα, την γονιμότητα και την μετανάστευση

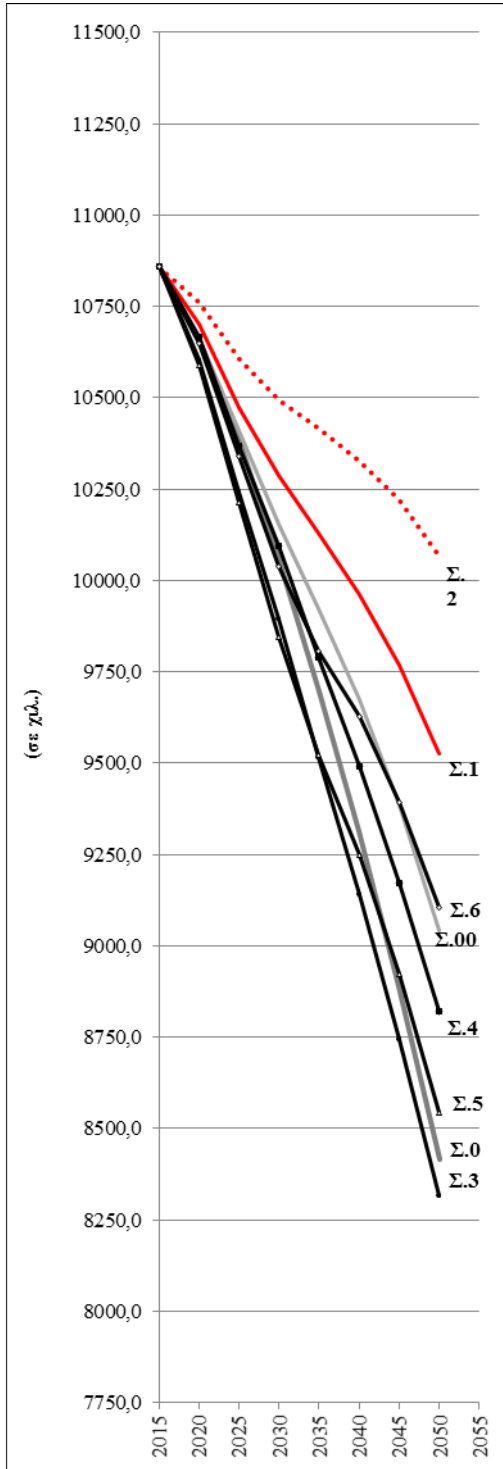
ΣΕΝΑΡΙΑ	ΜΕΤΑΝΑΣΤ. ΡΟΕΣ	ΘΝΗΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑ
«ΣΕΝΑΡΙΟ» 0	μηδενικές	Σταθερότητα στα επίπεδα του 2014	idem
«ΣΕΝΑΡΙΟ» 00	μηδενικές	MORT_RES_1a	FERT_RES_1_r αύξηση γονιμότητας (1,55/2050)
ΣΕΝΑΡΙΟ 1 (RES 1a)	MIGR_RES_1a (θετικό μεταν. ισοζύγιο)	MORT_RES_1a = MORT_RES_1b Ήπια αύξηση προσδοκώμενης ζωής	FERT_RES_1_1 αύξηση γονιμότητας (1,55/2050)
ΣΕΝΑΡΙΟ 2 (RES 1b)	MIGR_RES_1b (θετικότερο μεταν. ισοζύγιο)	MORT_RES_1b = MORT_RES_1a Ήπια αύξηση προσδοκώμενης ζωής	FERT_RES_1_r αύξηση γονιμότητας (1,6/2050)
ΣΕΝΑΡΙΟ 3 (INEGAL2a)	MIGR_INEGAL_2a (μηδενικό μεταν. ισοζύγιο)	MORT_INEGAL_2a = 2b μείωση προσδοκώμενης ζωής	FERT_INEGAL_2_1 χαμηλή γονιμότητα (1,3/2050)
ΣΕΝΑΡΙΟ 4 (NEGAL2b)	MIGR_INEGAL_2b (θετικό μεταν. ισοζύγιο)	MORT_INEGAL_2b = 2a μείωση προσδοκώμενης ζωής	FERT_INEGAL_2_r χαμηλή γονιμότητα (1,35/2050)
ΣΕΝΑΡΙΟ 5 (INEGAL 2c)	MIGR_INEGAL_2a (μηδενικό μεταν. ισοζύγιο)	MORT_INEGAL_2c = 2d μικρότερη μείωση προσδοκώμενης ζωής από τα 2a/β	FERT_INEGAL_3_1 αύξηση γονιμότητας (1,6/2050)
ΣΕΝΑΡΙΟ 6 (INEGAL 2d)	MIGR_INEGAL_2b (θετικό μεταν. ισοζύγιο)	MORT_INEGAL_2d = 2c μικρότερη μείωση προσδοκώμενης ζωής από τα 2a/β	FERT_INEGAL_3_r Αύξηση γονιμότητας (1,7/2050)

Στον Πίνακα 1 του Παραρτήματος δίδονται αναλυτικά ανά πενταετία και σενάριο τόσο οι μεταβολές του αναμενόμενου πληθυσμού, όσο και αυτές των δημογραφικών συνιστωσών που τις προσδιορίζουν, ενώ στα Γραφήματα 3-8 αποτυπώνονται οι μεταβολές αυτές σε απόλυτες αλλά και σε σχετικές τιμές (οι Αδρόι δείκτες, δηλ. οι αναλογίες επί 1000 κατοίκων). Σε όλα τα σενάρια, τόσο οι θάνατοι όσο και οι Αδρόι δείκτες θνησιμότητας (ΑΔΘ) αυξάνονται συνεχώς ως αποτέλεσμα της προοδευτικής γήρανσης του πληθυσμού (της αύξησης δηλαδή των ατόμων ηλικιών 65+). Αν αντιθέτως οι γεννήσεις (όπως και οι Αδρόι Δείκτες Γεννητικότητας) παρουσιάζουν αυξομειώσεις, ο αριθμός των γεννήσεων σε όλες ανεξαιρέτως τις πενταετείς προβολικές περιόδους αναμένεται να είναι πάντοτε μικρότερος αυτού που κατεγράφη το 2010-2014 (507 χιλ.), εγγίζοντας σε ακραίες περιπτώσεις (Σενάριο 5, 2025-2029) τις 311 χιλ. (μείωση κατά 39% σε σχέση με το 2010-14). Ως εκ τούτου, τα φυσικά ισοζύγια, σε όλα τα σενάρια/πενταετίες παραμένουν αρνητικά, αν και με μεγάλες διακυμάνσεις (ελάχιστο – 188,0 στο Σενάριο 2 το 2030-34, μέγιστο 458 χιλ. στο Σενάριο 3 το 2045-49). Τέλος, η φαινόμενη μετανάστευση ανά πενταετείς περιόδους σε τέσσερα σενάρια (1,2 4 & 6) είναι θετική, αν και με σημαντικές διακυμάνσεις, ενώ στα Σενάρια 3 και 5 είναι αρνητική μέχρι το 2035 και θετική εν συνεχεία. Οι διαφορές αυτές οφείλονται αποκλειστικά στα διαφοροποιημένες έντασης μεταναστευτικά ισοζύγια των Ελλήνων, καθώς σε όλα τα σενάρια τα ισοζύγια εισοδοί - έξοδοι των αλλοδαπών είναι θετικά.

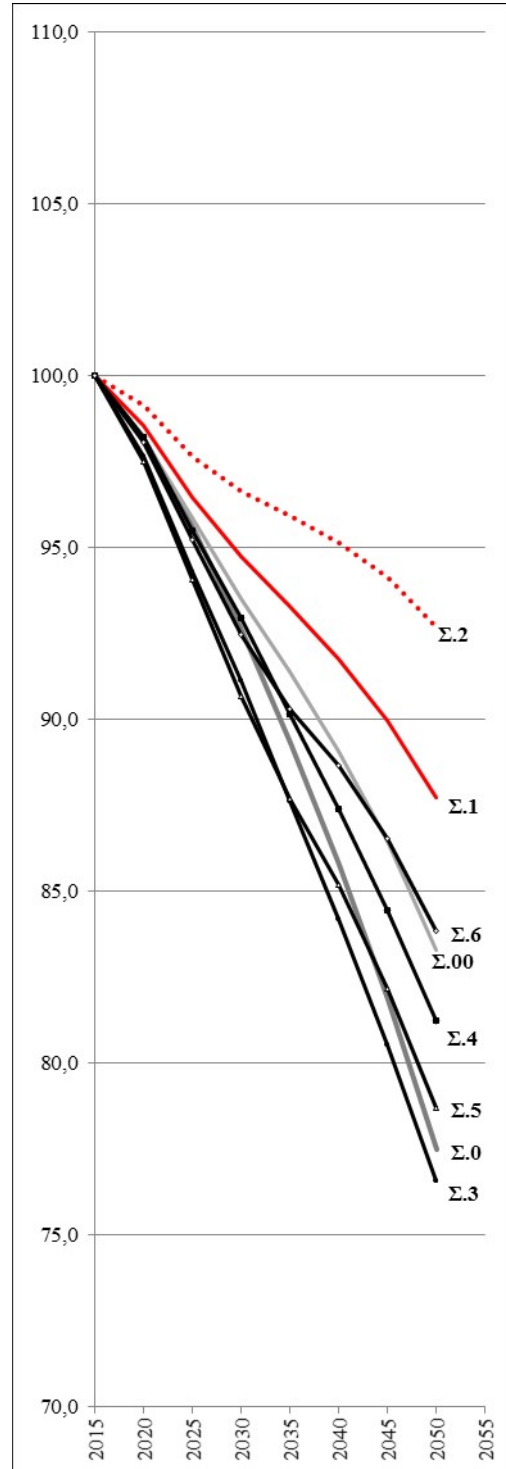
Πίνακας 3: Συνοπτική παρουσίαση των σεναρίων δημογραφικών προβολών

ΣΕΝΑΡΙΑ	ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ	ΘΝΗΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑ
«ΣΕΝΑΡΙΟ» 0 Πληθυσμός 2015= 10,86 εκατομ Πληθυσμός 2035= 9,69 εκατομ Πληθυσμός 2050= 8,41 εκατομ.	Μηδενικές	Σταθερή για όλη την περίοδο, στα επίπεδα του 2014	Σταθερή για όλη την περίοδο, στα επίπεδα του 2014
«ΣΕΝΑΡΙΟ» 00 Πληθυσμός 2015= 10,86 εκατομ Πληθυσμός 2035= 9,92 εκατομ Πληθυσμός 2050= 9,04 εκατομ	Μηδενικές	Η πλέον ευνοϊκή, αυτή που αντιστοιχεί στο σενάριο RES_1a (προσδοκώμενη ζωή στη γέννηση στο τέλος της περιόδου: άνδρες 81,8/86,0 έτη γυναίκες)	Η πλέον ευνοϊκή, αυτή που αντιστοιχεί στο σενάριο RES_1_r (1,6 παιδιά/γυναίκα στο τέλος της περιόδου)
ΣΕΝΑΡΙΟ 1 (RES 1a) Πληθυσμός 2015= 10,86 εκατομ Πληθυσμός 2035= 10,13 εκατομ Πληθυσμός 2050= 9,53 εκατομ	Ήπιες σχετικά μεταναστευτικές εισροές (1.636 χιλ συνολικά και εκροές (1.278 χιλ συνολικά). Τελικό Μεταναστευτικό Ισοζύγιο περιόδου 2015-2049: +358 χιλ.	Η πλέον ευνοϊκή, αυτή που αντιστοιχεί στο σενάριο RES_1a (προσδοκώμενη ζωή στη γέννηση στο τέλος της περιόδου: άνδρες 81,8/86,0 έτη γυναίκες)	Προοδευτική άνοδος του δείκτη μετά από μια πρώτη περίοδο «χαμηλής πτήσης» και εν συνεχεία σταθεροποίησή του σε 1,55 παιδιά /γυναίκα.
ΣΕΝΑΡΙΟ 2 (RES 1b) Πληθυσμός 2015= 10,86 εκατομ Πληθυσμός 2035= 10,41 εκατομ Πληθυσμός 2050=10,06 εκατομ	Υψηλότερες του σεναρίου 1 μεταναστευτικές εισροές: (1.936,0 χιλ. συνολικά) και, ελαφρώς μικρότερες εκροές από το σενάριο 1 (συνολικά 1.1178 χιλιάδες) Τελικό Μεταναστευτικό Ισοζύγιο περιόδου 2015-2049: +758 χιλ.	Η πλέον ευνοϊκή, αυτή που αντιστοιχεί στο σενάριο RES_1a(προσδοκώμενη ζωή στη γέννηση στο τέλος της περιόδου: άνδρες 81,8/86,0 έτη γυναίκες).	Τα πλέον ευνοϊκό σενάριο, προοδευτική άνοδος του συνθετικού δείκτη μετά από μια πρώτη περίοδο «χαμηλής πτήσης» και εν συνεχεία σταθεροποίησή του σε 1,6 παιδιά/γυναίκα
ΣΕΝΑΡΙΟ 3 (INEGAL2a) Πληθυσμός 2015= 10,86 εκατομ Πληθυσμός 2035= 9,51 εκατομ Πληθυσμός 2050=8,32 εκατομ.	Ταυτόσημες σχεδόν του σεναρίου 1 μεταναστευτικές εισροές (1.605 χιλ. συνολικά) και σημαντικά υψηλότερες των σεναρίων 1 και 2 μεταναστευτικές εκροές Αρνητικό τελικό Μεταναστευτικό Ισοζύγιο περιόδου 2015-49: -18 χιλ.	Το δυσμενέστερο σενάριο (ίδια θνησιμότητα με το σενάριο 4), επιδείνωση των συνθηκών θνησιμότητας (προσδοκώμενη ζωή στη γέννηση στο τέλος της περιόδου: άνδρες 76,5/ 82,5 γυναίκες).	Μικρή ανόρθωση του συνθετικού δείκτη μετά από μια πρώτη περίοδο πτώσης και εν συνεχεία σταθεροποίησή του σε χαμηλά επίπεδα 1,30 παιδιά/γυναίκα.
ΣΕΝΑΡΙΟ 4 (INEGAL2b) Πληθυσμός 2015= 10,86 εκατομ Πληθυσμός 2035= 9,79 εκατομ Πληθυσμός 2050=8,82 εκατομ.	Ταυτόσημες σχεδόν (1.905 χιλ.) με το σενάριο 2 μεταναστευτικές εισροές (και σημαντικά υψηλότερες σε σχέση με τα σενάρια 1 και 2) και κοντινές με τα σενάρια 3 και 5 εκροές, Τελικό θετικό Μεταναστευτικό Ισοζύγιο περιόδου 2015-2049: +382 χιλ.	Το δυσμενέστερο σενάριο (ίδια θνησιμότητα με το σενάριο 3), επιδείνωση των συνθηκών θνησιμότητας, (προσδοκώμενη ζωή στη γέννηση στο τέλος της περιόδου: άνδρες 76,5/ 82,5 γυναίκες).	Μικρή ανόρθωση του συνθετικού δείκτη μετά από μια πρώτη περίοδο πτώσης και εν συνεχεία σταθεροποίησή του σε 1,35 παιδιά/γυναίκα.
ΣΕΝΑΡΙΟ 5 (INEGAL2c) Πληθυσμός 2015= 10,86 εκατομ Πληθυσμός 2035= 9,52 εκατομ Πληθυσμός 2050= 8,54 εκατομ.	Ταυτόσημες σχεδόν του σεναρίου 1 μεταναστευτικές εισροές (1.605 χιλ. συνολικά εκ των οποίων 355 χιλ. Έλληνες, 1.250 χιλ. αλλοδαποί, εκ των οποίων 550 χιλ. από τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες) και 1.623 χιλ. έξοδοι και σημαντικά υψηλότερες των σεναρίων 1 και 2 μεταναστευτικές εκροές (εκ των οποίων 640 χιλ. Έλληνες και 983 χιλιάδες αλλοδαποί) Αρνητικό τελικό Μεταναστευτικό Ισοζύγιο περιόδου 2015-2049: -18 χιλ.	Μικρότερη ελαφρώς επιδείνωση των συνθηκών θνησιμότητας σε σχέση με τα σενάρια 3 και 4, ίδια θνησιμότητα με το σενάριο 6 (προσδοκώμενη ζωή στη γέννηση στο τέλος της περιόδου: άνδρες 77,3/83,0 γυναίκες).	Προοδευτική άνοδος του δείκτη μετά από μια πρώτη περίοδο πτώσης (άνοδος εντονότερη όλων των σεναρίων) και εν συνεχεία σταθεροποίησή του δείκτη στο τέλος της περιόδου σε 1,6 παιδιά/γυναίκα.
ΣΕΝΑΡΙΟ 6 (INEGAL2d) Πληθυσμός 2015= 10,86 εκατομ Πληθυσμός 2035= 9,81εκατομ Πληθυσμός 2050=9,11 εκατομ.	Ταυτόσημες σχεδόν με το σενάριο 2 μεταναστευτικές εισροές (και σημαντικά υψηλότερες σε σχέση με τα σενάρια 1 και 2) και κοντινές με τα σενάρια 3 και 5 εκροές, αλλά σημαντικά υψηλότερες συγκρινόμενο με τα σενάρια 1 και 2 (1.523 χιλ συνολικά Τελικό θετικό Μεταναστευτικό Ισοζύγιο περιόδου 2015-2049: +382χιλ..	Μικρότερη ελαφρώς επιδείνωση των συνθηκών θνησιμότητας σε σχέση με τα σενάρια 3 και 4, ίδια θνησιμότητα με το σενάριο 6 (προσδοκώμενη ζωή στη γέννηση στο τέλος της περιόδου: άνδρες 77,3/83,0 γυναίκες).	Προοδευτική άνοδος του συνθετικού δείκτη μετά από μια πρώτη περίοδο έντονης πτώσης και εν συνεχεία σταθεροποίησή του σε ελαφρώς υψηλότερα του σεναρίου 5 επίπεδα στο τέλος της περιόδου (1,7 παιδιά/γυναίκα).

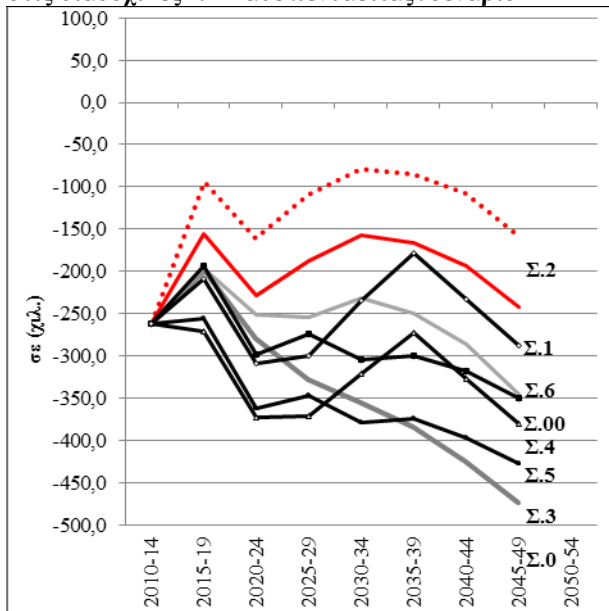
Γράφημα 1: Εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας / σενάριο

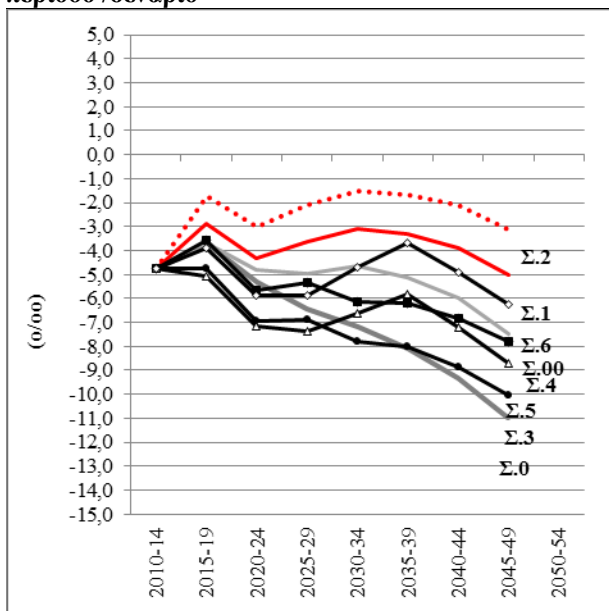
Γράφημα 2: Εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/2015) / σενάριο

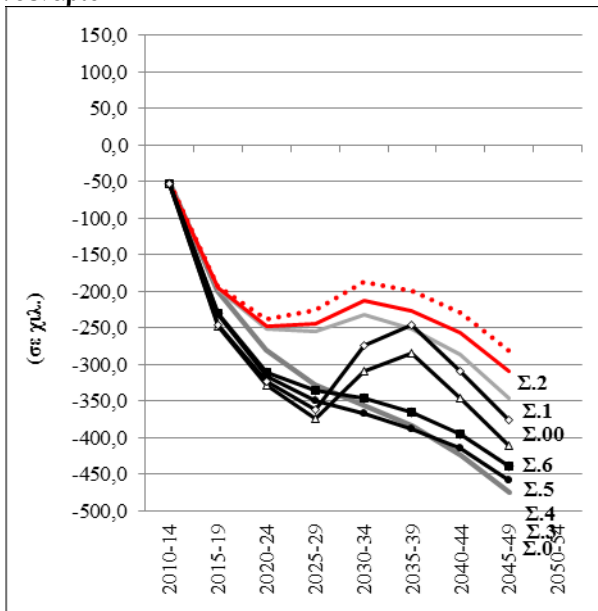
Γράφημα 3: Μεταβολή του πληθυσμού (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας /σενάριο

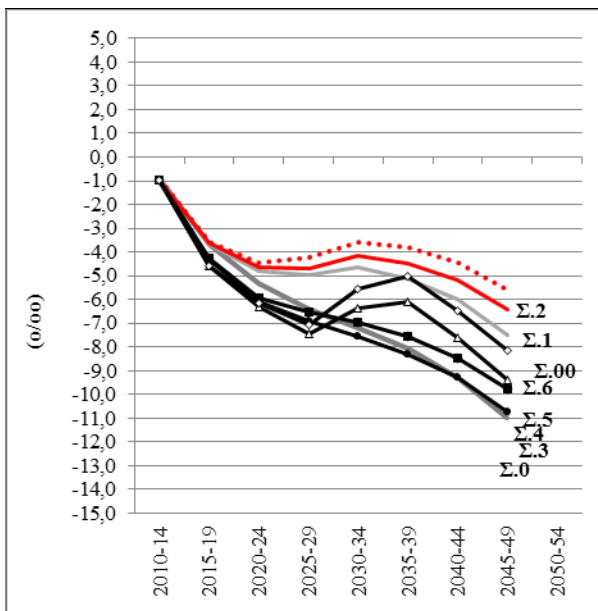
Γράφημα 6: Μεταβολή του πληθυσμού (ο/οο) ανά περίοδο /σενάριο

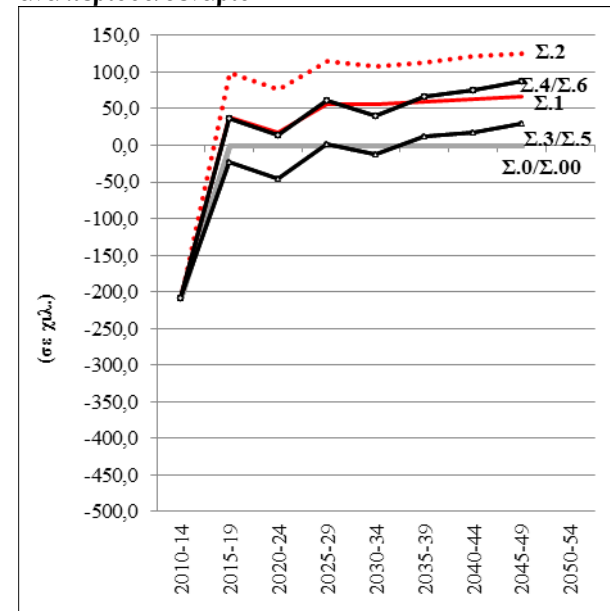
Γράφημα 4: Φυσικό ισοζύγιο (σε χιλ.) ανά περίοδο /σενάριο

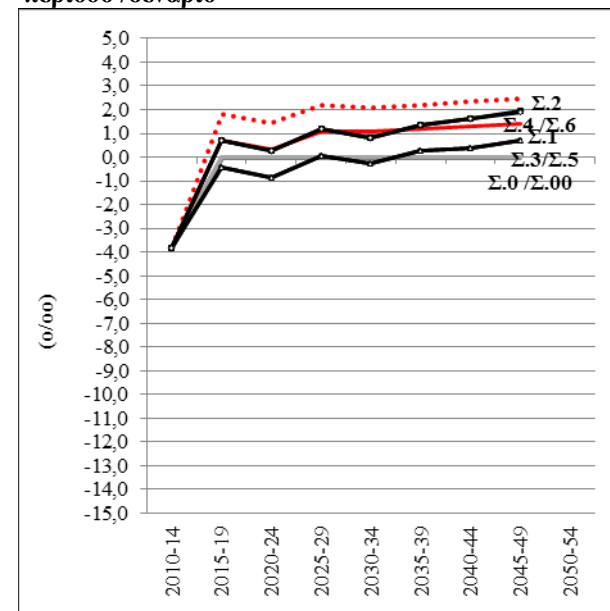
Γράφημα 7: Φυσικό ισοζύγιο(ο/οο) ανά περίοδο /σενάριο

Γράφημα 5: Φαινόμενη μετανάστευση (σε χιλ.) ανά περίοδο/σενάριο

Γράφημα 8: Φαινόμενη μετανάστευση (ο/οο) ανά περίοδο /σενάριο

2.3.4 Η αναμενόμενη εξέλιξη των δομών του πληθυσμού /δημογραφική γήρανση

Εκτός των προαναφερθεισών διαφορών σε απόλυτα μεγέθη, σημαντικές διαφορές καταγράφονται και στην εξέλιξη της ηλικιακής δομής του πληθυσμού μας, διαφορές που αποτυπώνονται καταρχάς στη εξέλιξη της μέσης και διάμεσης ηλικίας. Ειδικότερα, η μέση ηλικία από 43,5 έτη το 2015 αναμένεται να αυξηθεί το 2050 κατά 3,7 - 5,7 έτη, η δε διάμεση από 44 έτη το 2015, κατά 4,8 έως 7,2 έτη (Πίνακας 2, Παράρτημα και Γραφήματα 9 & 10). Η μεταβολή των δύο αυτών δεικτών δεν είναι -σε αντίθεση με τη μεταβολή του πληθυσμού- συνεχής, καθώς σε ορισμένα σενάρια (π.χ. Σενάριο 6 για τη μέση ηλικία και Σενάρια 3-6 για την διάμεση) οι μέγιστες τιμές τους την 1/1/2050 είναι χαμηλότερες από αυτές που αναμένεται να καταγραφούν σε πρότερα ενδιάμεσα έτη. Οι διαφορές αυτές ανά σενάριο προκύπτουν προφανώς από τις διαφορές που καταγράφονται στο ειδικό βάρος των μεγάλων ηλικιακών ομάδων (0-14/15-64/65+ ετών και αποτυπώνονται στις πληθυσμιακές πυραμίδες ανά πενταετία/σενάριο (βλ. Σχήμα 1 και Πίνακες 3-5 στο Παράρτημα ως και Γραφήματα 11 – 22). Έτσι, πχ. το 2050 το % των > 65 ετών και των >85 ετών στον συνολικό πληθυσμό (Πίνακας 4 του Παράρτηματος και Γραφήματα 11 – 16) κυμαίνεται από 30,3 έως 33,1% -για τους πρώτους και 4,9 έως 6,5% για τους δεύτερους (Σενάρια 1 και 6 αντίστοιχα), ενώ τα % των νέων (0-14 ετών και 0-18 ετών) κυμαίνονται από 14,8% -μέγιστο, Σενάριο 6 έως 12,0% -ελάχιστο, Σενάριο 3- για τους πρώτους και 19% - 15,4% για τους δεύτερους, αντίστοιχα (Γραφήματα 17– 22)¹⁷.

Η δημογραφική γήρανση, επομένως, όχι μόνον δεν ανακόπτεται, αλλά οι ρυθμοί της επιταχύνονται ελαφρώς την επόμενη τριακονταπενταετία. Έτσι, ενώ το ποσοστό των άνω των 65 ετών αυξήθηκε από 13% το 1980 στο 21% το 2015 (+8%), το ποσοστό αυτό αναμένεται να αυξηθεί εκ νέου, ανάλογα με το σενάριο από 9-12% ανάμεσα στο 2015 και το 2050. Η αύξηση αυτή οφείλεται σε όλα τα σενάρια, κυρίως, στην προοδευτική είσοδο τη επόμενη τριακονταπενταετία στην ηλικιακή ομάδα των >65 ετών των πολυπληθών σχετικά γενεών της πρώτης μεταπολεμικής περιόδου (1950-1980, 150,5 χιλ. γεννήσεις ετησίως κατά μέσο όρο)¹⁸.

Κατ' επέκταση, σε όλα τα σενάρια το πλήθος και το ειδικό βάρος του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας (15-64 ετών ή ακόμη 19-64 ετών) αναμένεται να μειωθεί σημαντικά ανάμεσα στο 2015 και το 2050 (Πίνακες 3 και 4 στο Παράρτημα και Γραφήματα 23-28). Η μείωση του πλήθους τους (Πίνακας 3, Παράρτημα) είναι συνεχής στη διάρκεια της τριακονταπενταετίας (σαφώς εντονότερη στα Σενάρια 3 & 5 και ηπιότερη στο Σενάριο 2), ενώ η μείωση του % στον αναμενόμενο συνολικό πληθυσμό επιταχύνεται σε όλα τα σενάρια μετά το 2030. Η επιτάχυνση αυτή οφείλεται κυρίως σε δυο λόγους: στην προοδευτική είσοδο στην ομάδα του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας των ολιγοπληθών γενεών 2010 και στην προοδευτική έξοδο από την ομάδα αυτή των πολυπληθέστερων γενεών των δεκαετιών '60 και 70.

Οι προαναφερθείσες στα σενάρια μας «αναμενόμενες» αλλαγές στην κατανομή του πληθυσμού ανά ηλικία στις διαδοχικές πενταετίες της προβολικής μας περιόδου, αποτυπώνονται και στα Γραφήματα 29-31 που δίδουν την εξέλιξη των δεικτών εξάρτησης, γήρανσης και αντικατάστασης. Σε όλα τα σενάρια οι ρυθμοί αύξησης του Δείκτη εξάρτησης (αναλογών αριθμός ατόμων 15-64 ετών σε 100 άτομα 0-14 και >65 ετών), μετά από μια ήπια αύξηση το 2015-30 επιταχύνονται την δεκαπενταετία 2030-45, με αποτέλεσμα, ενώ το 2015 σε 100 άτομα 15-64 ετών να αντιστοιχούν 550 άτομα 0-14 και >65 ετών), το 2050, αναλόγως των σεναρίων, να αντιστοιχούν πλέον από 770 έως 860 (Πίνακας 6, Παράρτημα). Την αντίστροφη σχεδόν πορεία ακολουθεί ο Δείκτης αντικατάστασης: Οι πτωτικές του τάσεις ανακόπτονται το 2040 για να ακολουθήσει μια δεκαπενταετία ταχύτατης αύξησής του με αποτέλεσμα στο τέλος της προβολικής μας περιόδου οι διαφορές ανάμεσα στα σενάρια να είναι σημαντικές (70 νέοι 15-19 ετών ανά 100 άτομα ηλικίας 60-64 ετών στο Σενάριο 3, 86 στο Σενάριο 6, έναντι 85 το 2015). Τέλος, η πορεία του Δείκτη γήρανσης (άτομα 65+ ετών ανά 100 νέους ηλικίας 0-14 ετών, 144 το 2015), μετά από μια πρώτη κοινή δεκαπενταετή περίοδο ταχύτατης αύξησής του διαφοροποιούνται σημαντικά ανά σενάριο: στα 4 από τα έξι σενάρια (Σενάρια 1-4) ο δείκτης συνεχίζει

¹⁷. Οφείλουμε να υπενθυμίσουμε ότι οι προβολές μας αναφέρονται σε εθνικό επίπεδο και ως εκ τούτου, οι μεταβολές του πληθυσμού ανά μεγάλες ηλικιακές ομάδες την επόμενη τριακονταπενταετία σε χαμηλότερα διοικητικά επίπεδα δύνανται να διαφοροποιούνται σημαντικά των εκτιμώμενων ανά σενάριο αντίστοιχων μεταβολών σε εθνικό επίπεδο.

¹⁸. Υπενθυμίζουμε ότι ο μέσος όρος των γεννήσεων τις δεκαετίες 1971-1980, 1981-90, 1991-2000 και 2001-10 ανήλθε σε 143,9 χιλ., 118,4, 102, 1 και 109,8 χιλ. αντίστοιχως.

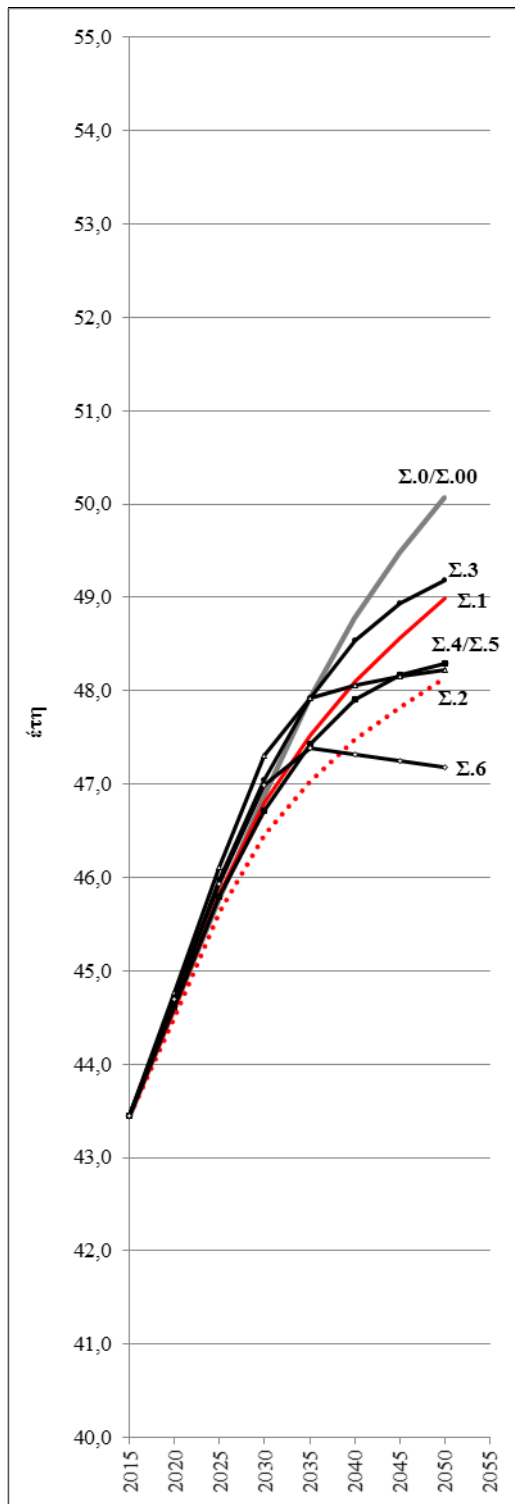
να αυξάνεται με επιβραδυνόμενους ρυθμούς, εν αντιθέσει με τα Σενάρια 5 και 6, όπου η ανοδική του πορεία ανακόπτεται για μία δεκαετία. Οι διαφορές στο τέλος της προβολικής μας περιόδου είναι σημαντικές, καθώς στο Σενάριο 6 σε 100 νέους 0-14 ετών αντιστοιχούν 204 άτομα >65 ετών (minimum) έναντι 273 στο Σενάριο 3 (maximum).

Κλείνοντας την ενότητα αυτή, θεωρήσαμε ότι δεν στερείται ενδιαφέροντος να αναφερθούμε και στις τελευταίες προβολές των Wittgenstein Centre for Demography and Global Capital-Vienna Institute of Demography/Austrian Academy of Sciences- IASA (<http://www.population-europe.eu/teaching-material/european-demographic-data-sheet>) στο *European Demographic Data Sheet 2016* (Πίνακας 4).

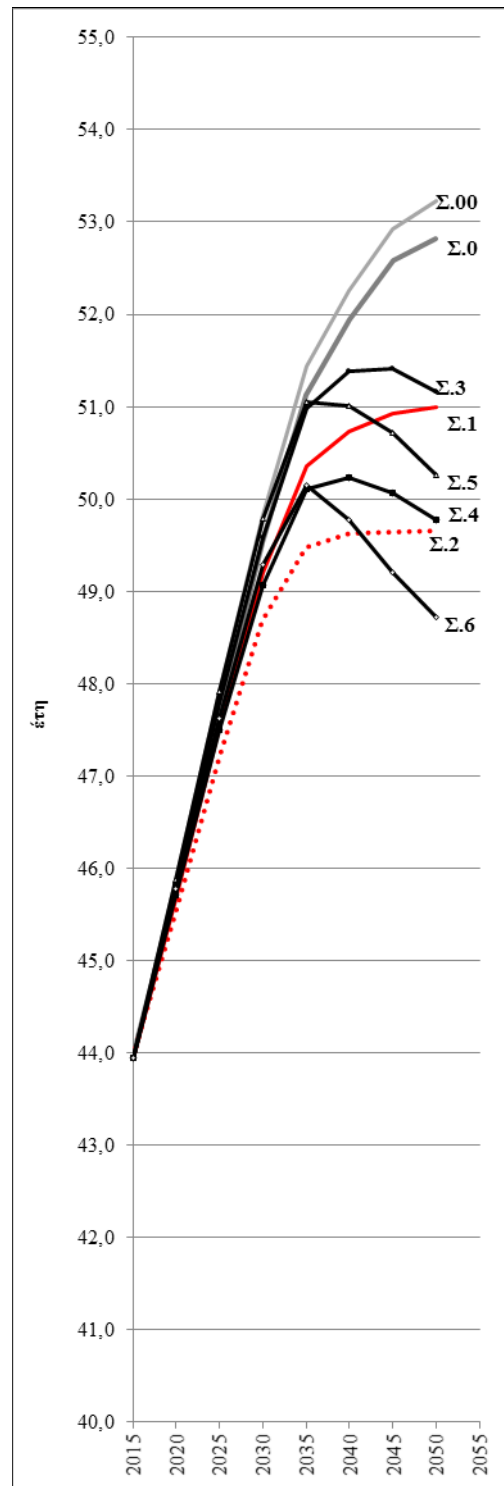
Πίνακας 4: Προβολές πληθυσμού για το 2050 (Wittgenstein Centre for Demography and Global Capital-Vienna Institute of Demography/Austrian Academy of Sciences- IASA)

Χώρα	Πληθυσμός 1/1/2015 (εκατομ.)	Πληθυσμός 2050 (εκατομ.)	Προβολή πληθυσμού (2050) με μηδενική μετανάστευση	% μεταβολή 2015-2050	% μεταβολή 2015-2050 οφειλόμενη στη μετανάστευση	% μεταβολή 2015-2050 στο σενάριο μηδενικής μετανάστευσης
Αλβανία	2.9	2.7	3.0	-6.1	-9.0	2.9
Αυστρία	8.6	10.5	7.9	22.0	29.9	-7.9
Λευκορωσία	9.5	8.1	8.1	-14.0	0.1	-14.1
Βέλγιο	11.3	14.4	11.3	28.3	27.9	0.4
Βοσνία & Ερζεγοβίνη	3.8	-	-	-	-	-
Βουλγαρία	7.2	5.4	5.6	-24.8	-3.0	-21.8
Κροατία	4.2	3.3	3.6	-21.6	-6.7	-14.9
Κύπρος	0.8	0.9	0.9	9.9	4.5	5.3
Τσεχία	10.5	11.1	9.5	5.1	14.7	-9.6
Δανία	5.7	6.9	5.8	21.1	18.5	2.6
Εσθονία	1.3	1.1	1.2	-15.2	-4.1	-11.1
ΕΕ-28	506.3	539.8	478.7	6.6	12.1	-5.4
Φιλανδία	5.5	6.4	5.5	17.3	17.3	0.0
Γαλλία	64.3	73.3	68.5	14.1	7.5	6.6
Γερμανία	81.2	83.6	70.0	3.0	16.7	-13.8
Ελλάδα	10.9	9.3	9.7	-14.5	-3.5	-11.0
Ουγγαρία	9.9	8.6	8.1	-12.4	5.2	-17.7
Ισλανδία	0.3	0.4	0.4	27.6	8.3	19.4
Ιρλανδία	4.6	5.8	5.4	25.2	7.9	17.3
Ιταλία	60.8	66.9	53.9	10.1	21.4	-11.4
Κόσοβο	1.8	-	-	-	-	-
Λετονία	2.0	1.4	1.6	-30.1	-11.1	-18.9
Λιθουανία	2.9	1.9	2.5	-35.6	-21.7	-13.9
ΠΓΔΜ	2.1	1.9	2.0	-7.1	-2.3	-4.8
Μάλτα	0.4	0.5	0.4	14.2	20.3	-6.0
Μολδαβία	3.0	1.7	2.6	-42.7	-31.4	-11.3
Μαυροβούνιο	0.6	0.6	0.6	1.1	3.8	-2.8
Ολλανδία	16.9	17.7	16.5	4.8	7.4	-2.6
Νορβηγία	5.2	7.9	5.7	53.6	43.6	10.0
Πολωνία	38.0	33.9	34.6	-10.7	-1.8	-8.9
Πορτογαλία	10.4	9.1	9.1	-12.0	0.4	-12.4
Ρουμανία	19.9	16.2	16.6	-18.3	-1.9	-16.4
Ρωσία	146.3	135.9	125.5	-7.1	7.1	-14.2
Σερβία	7.1	6.1	5.8	-13.8	4.9	-18.7
Σλοβακία	5.4	4.7	5.0	-12.8	-5.1	-7.7
Σλοβενία	2.1	2.0	1.9	-0.9	7.5	-8.4
Ισπανία	46.4	48.9	43.5	5.3	11.7	-6.4
Σουηδία	9.7	13.7	10.3	40.4	34.5	5.9
Ελβετία	8.2	11.4	8.2	38.5	39.3	-0.8
Τουρκία	77.7	97.6	97.6	25.6	0.0	25.6
Ουκρανία	42.8	34.5	34.4	-19.3	0.3	-19.6
Ηνωμ. Βασίλειο	64.9	81.0	69.2	24.8	18.1	6.7

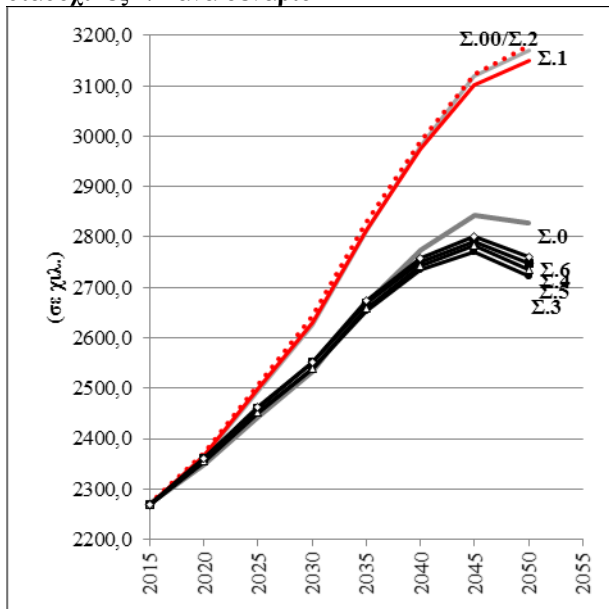
Γράφημα 9: Εξέλιξη της μέσης ηλικίας στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο

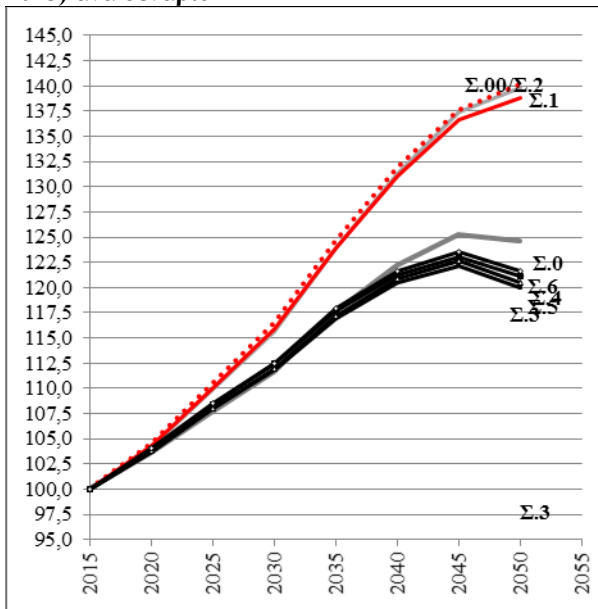
Γράφημα 10: Εξέλιξη της διάμεσης ηλικίας στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο

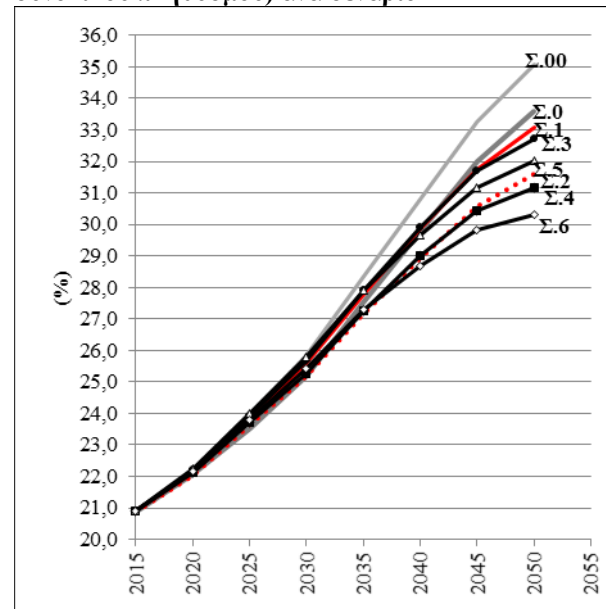
Γράφημα 11: Πληθυσμός 65+ ετών (σε χιλ.) στις διαδοχικές 1/1 ανά σενάριο

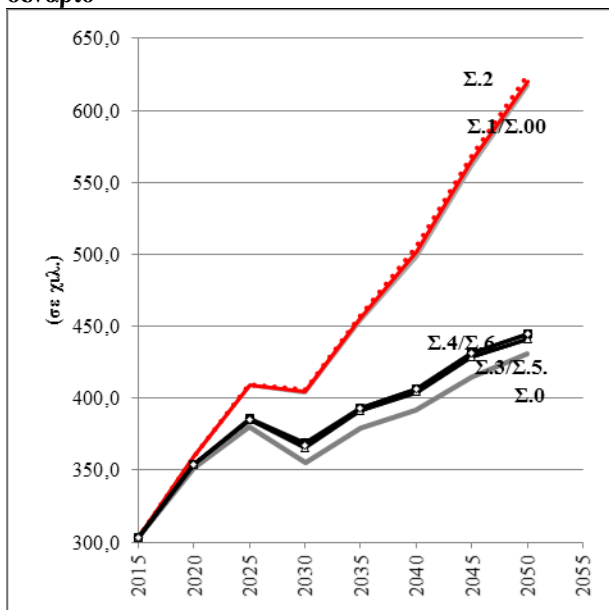
Γράφημα 12: Εξέλιξη των 65+ ετών (βάση 100 την 1/1/2015) ανά σενάριο

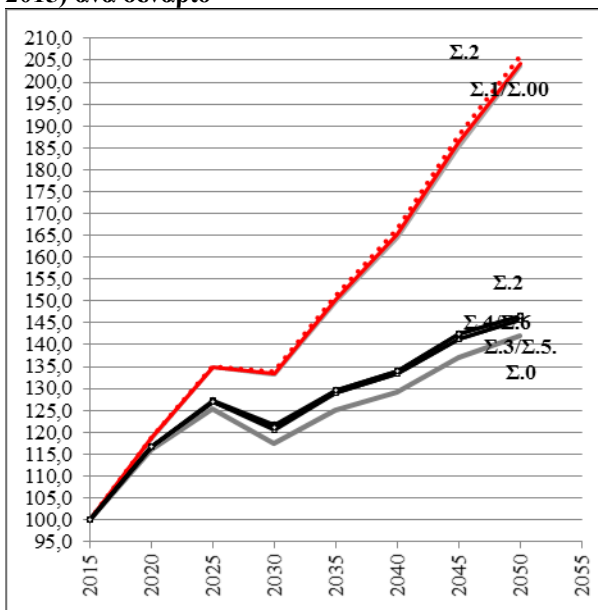
Γράφημα 13: Ειδικό βάρος των 65+ ετών (% επί του συνολικού πληθυσμού) ανά σενάριο

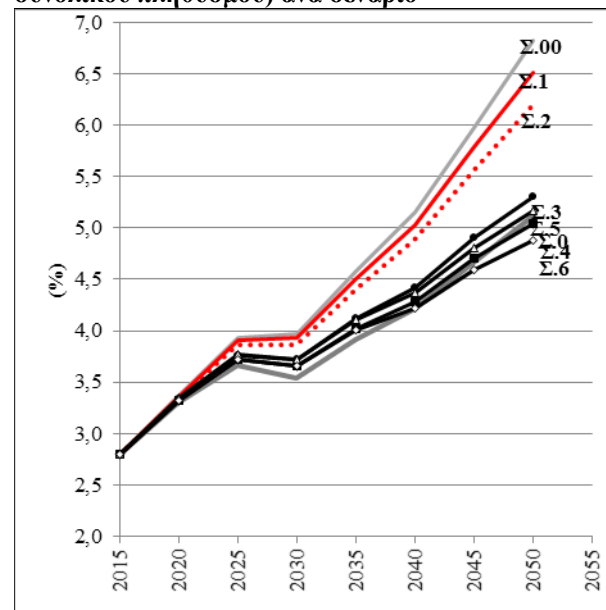
Γράφημα 14: Πληθυσμός των 85+ ετών (σε χιλ.) ανά σενάριο

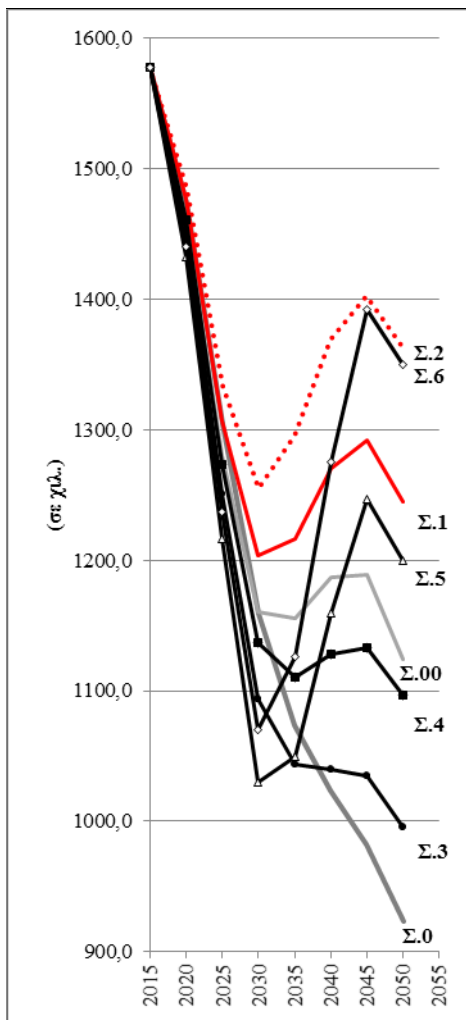
Γράφημα 15: Εξέλιξη των 85+ετών (βάση 100 την 1/1/2015) ανά σενάριο

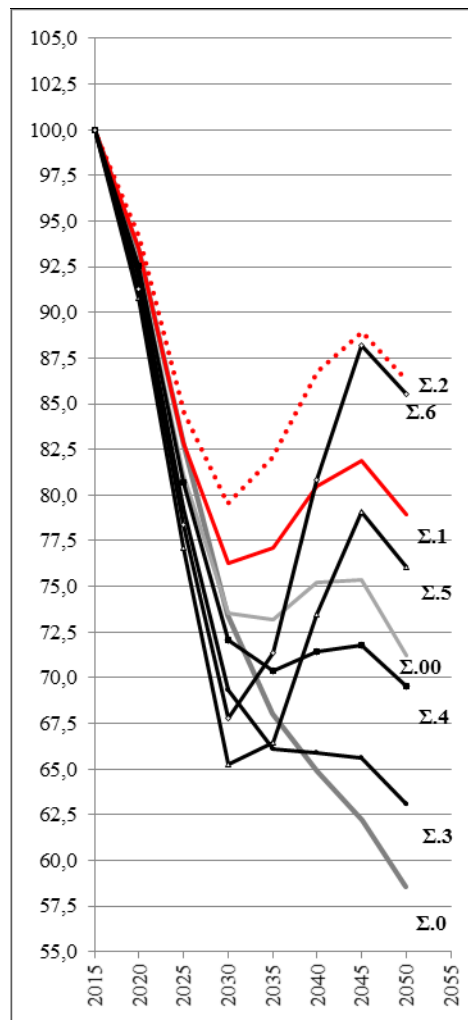
Γράφημα 16: Ειδικό βάρος των 85+ ετών (% επί του συνολικού πληθυσμού) ανά σενάριο

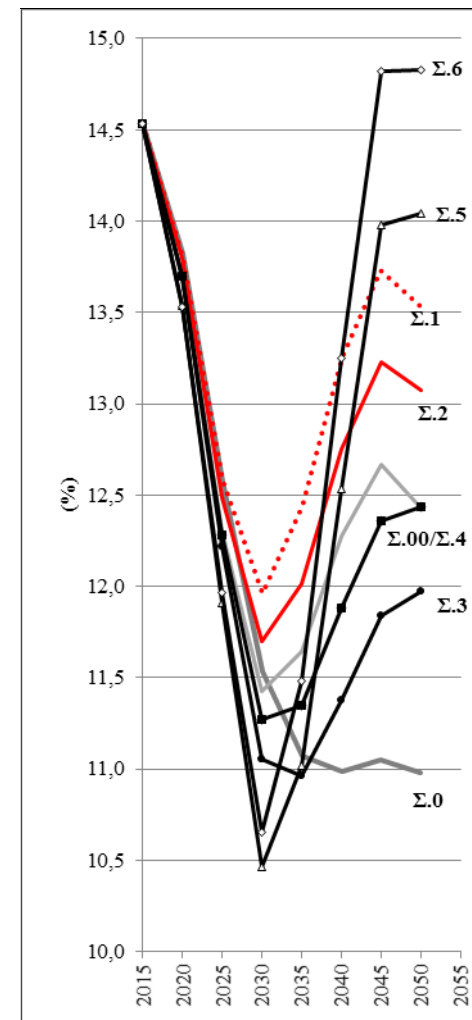
Γράφημα 17: Πληθυσμός 0-14 ετών (σε χιλ.) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας/σενάριο

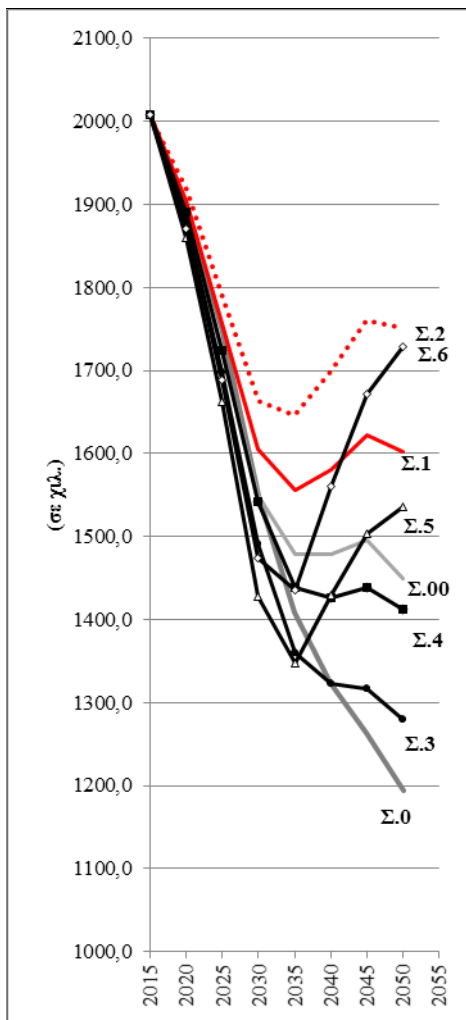
Γράφημα 18: Εξέλιξη του πληθυσμού 0-14 ετών (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας /σενάριο

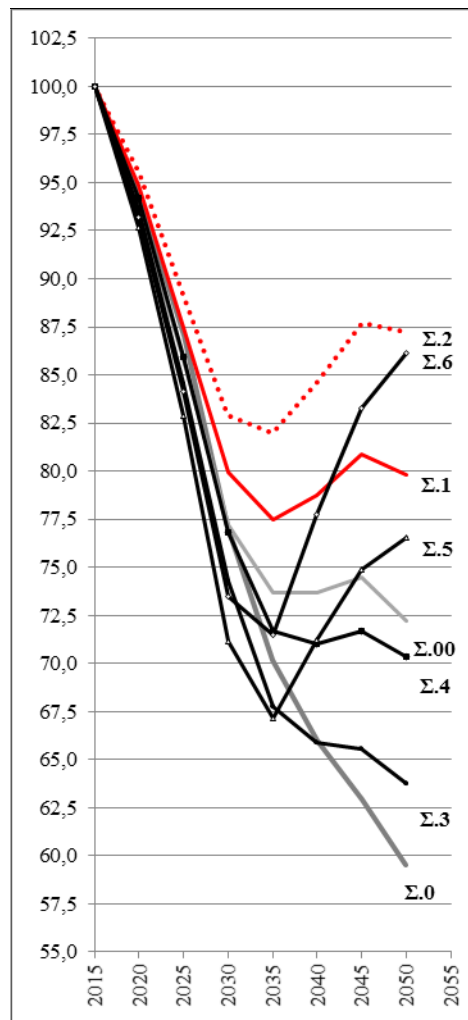
Γράφημα 19: Ειδικό βάρος του πληθυσμού 0-14 ετών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (% επί του συνολικού πληθυσμού) ανά σενάριο

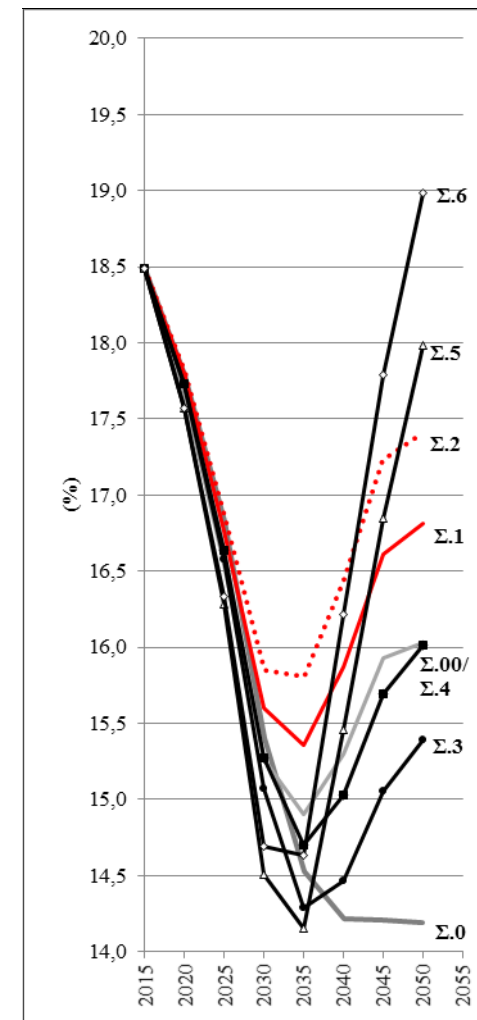
Γράφημα 20: Πληθυσμός 0-18 ετών (σε χιλ.) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας/σενάριο

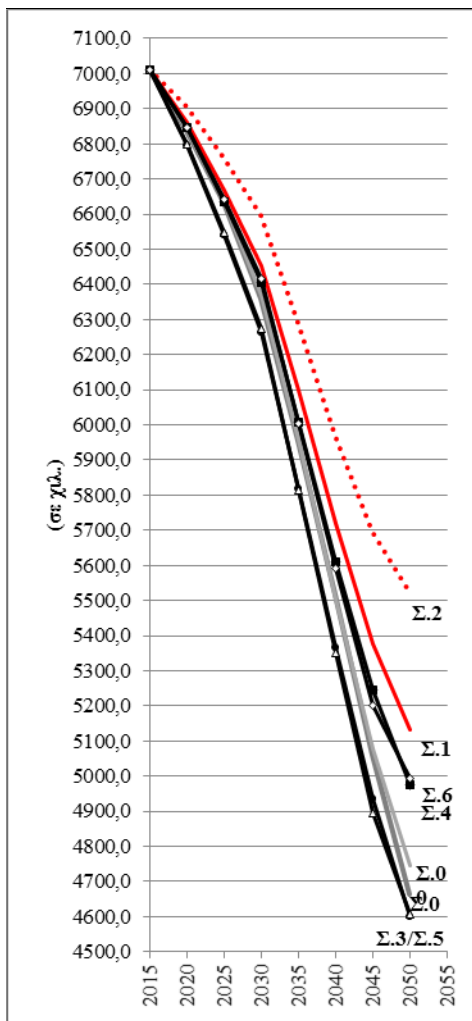
Γράφημα 21: Εξέλιξη του πληθυσμού 0-18 ετών (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας /σενάριο

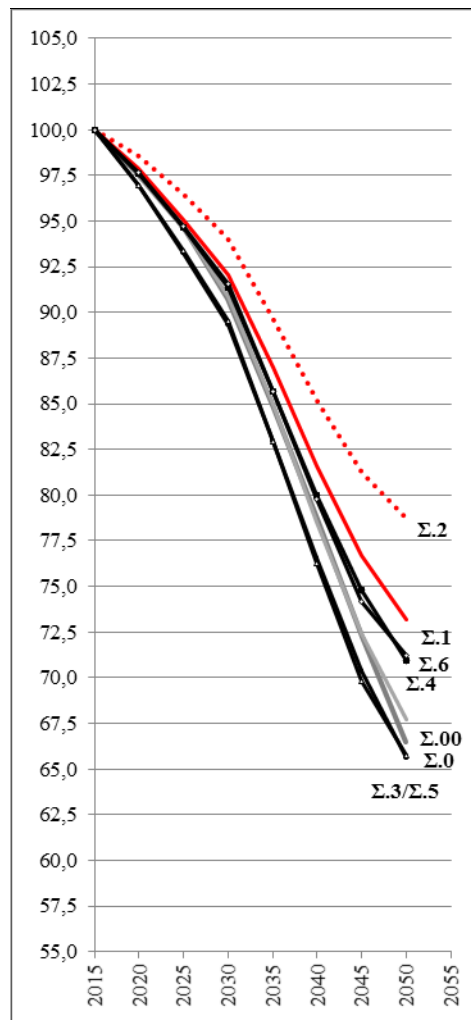
Γράφημα 22: Ειδικό βάρος του πληθυσμού 0-18 ετών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (% επί του συνολικού πληθυσμού) ανά σενάριο

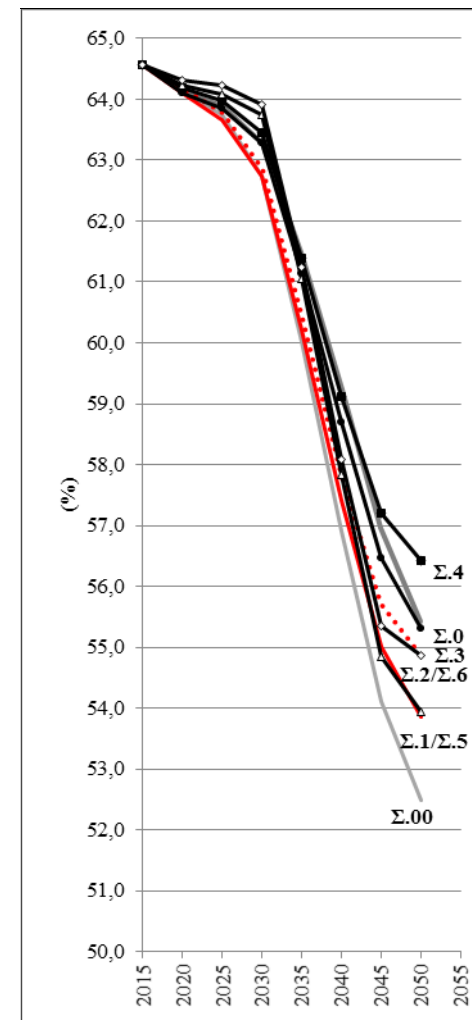
Γράφημα 23: Πληθυσμός 15-64 ετών (σε χιλ.) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας/σενάριο

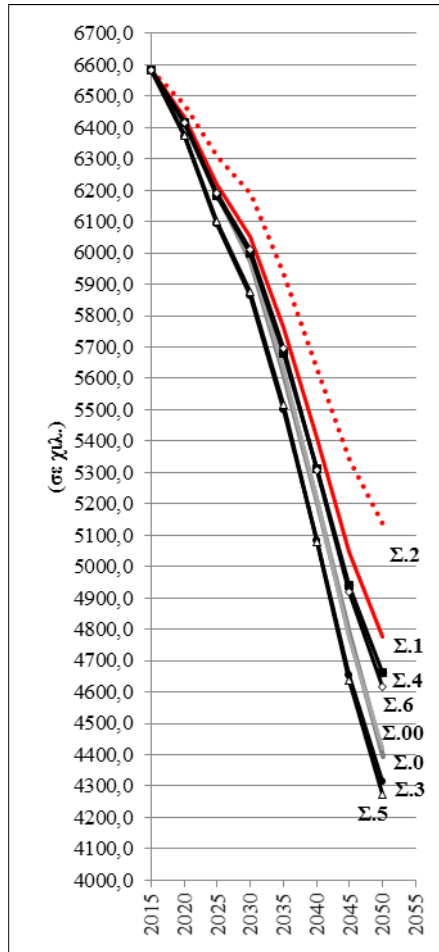
Γράφημα 24: Εξέλιξη του πληθυσμού 15-64 ετών (βάση 100 την 1/1/ 2015) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας /σενάριο

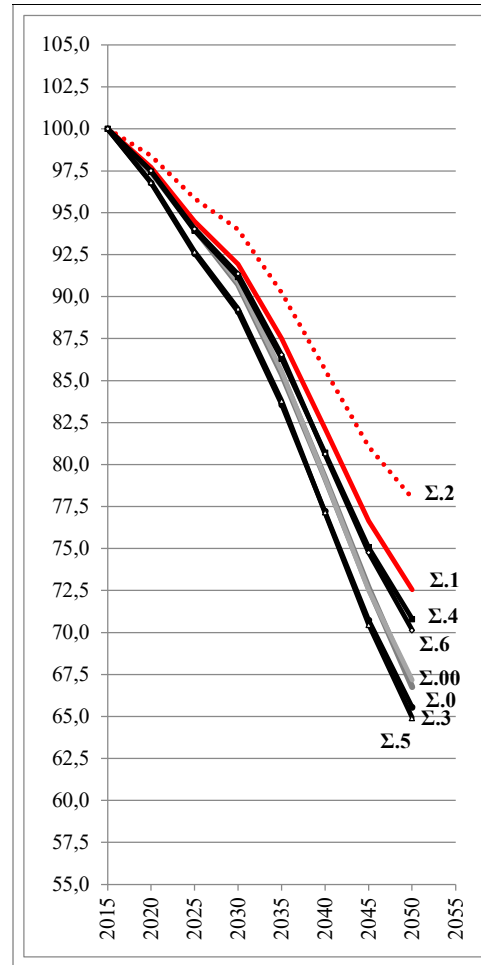
Γράφημα 25: Ειδικό βάρος του πληθυσμού 15-64 ετών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (% επί του συνολικού πληθυσμού) ανά σενάριο

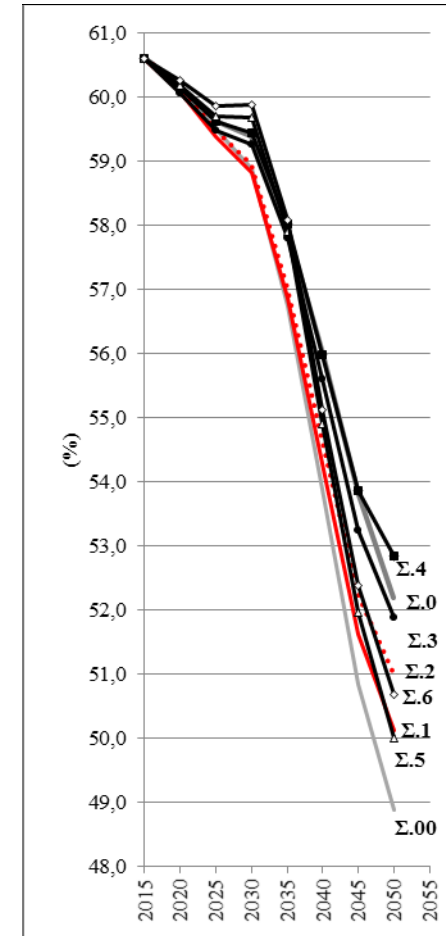
Γράφημα 26: Πληθυσμός 19-64 ετών (σε χιλ.) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας/σενάριο

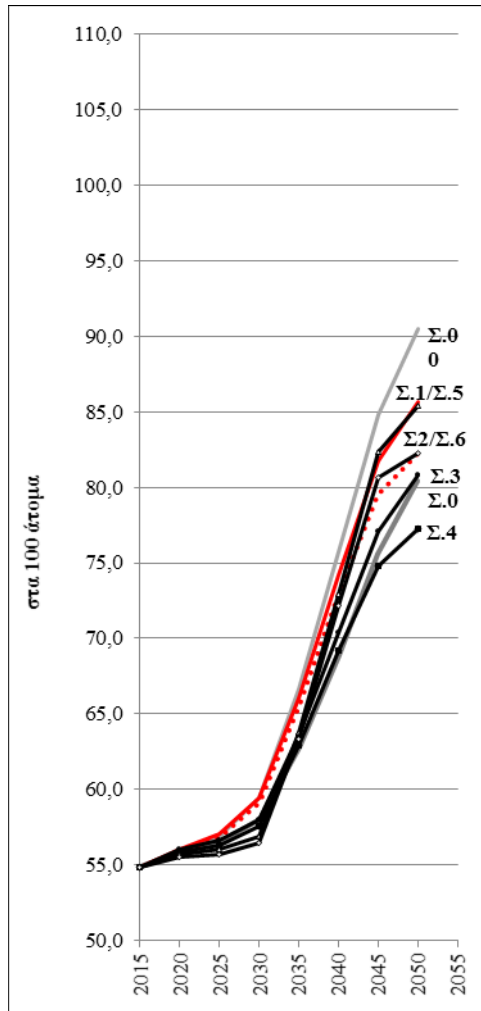
Γράφημα 27: Εξέλιξη του πληθυσμού 19-64 ετών (βάση 100 την 1/1/ 2015) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας /σενάριο

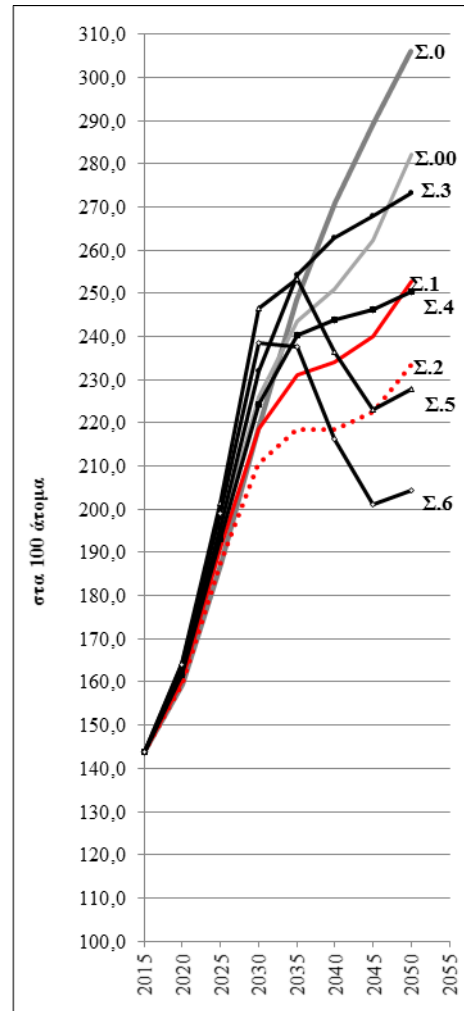
Γράφημα 28: Ειδικό βάρος του πληθυσμού 19-64 ετών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (% επί του συνολικού πληθυσμού) ανά σενάριο

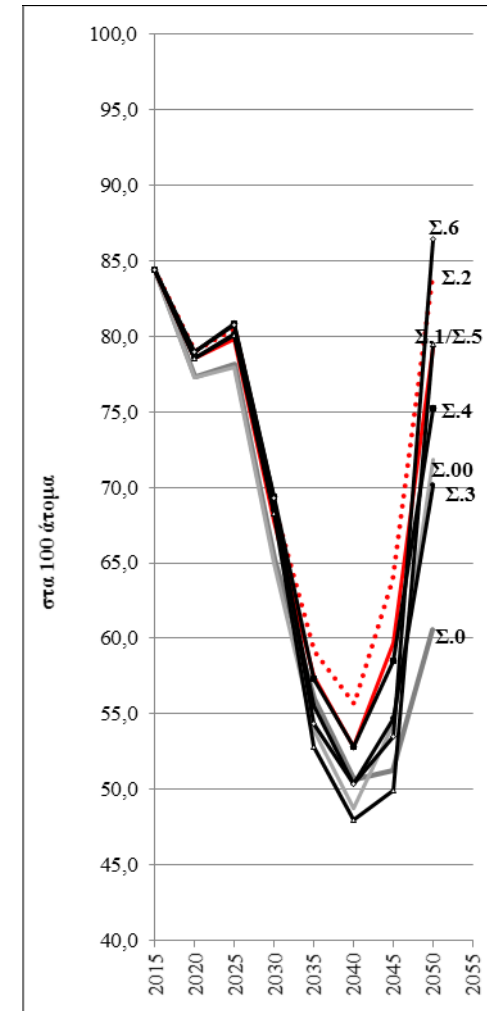
Γράφημα 29: Δείκτης εξάρτησης {(0-14ετών + >65 ετών) /15-64 ετών} στις διαδοχικές 1/1 ανά σενάριο

Γράφημα 30: Δείκτης γήρανσης (65+ ετών/ 0-14 ετών) στις διαδοχικές 1/1 ανά σενάριο

Γράφημα 31: Δείκτης αντικατάστασης {(15-19 ετών) /60-64 ετών} στις διαδοχικές 1/1 ανά σενάριο

Οι προαναφερθέντες φορείς δίδουν αναμενόμενο πληθυσμό στην χώρα μας το 2050 9,3 εκατ. στο σενάριο με μετανάστευση (-14,5% σε σχέση με το 2015) και 9,7 εκατομ. (-11,0%) στο σενάριο που δεν λαμβάνει υπόψη οι μεταναστευτικές ροές. Η προβλεπόμενη μείωση του πληθυσμού της χώρας μας σε ποσοστιαίες αναλογίες- στο σενάριο της «μηδενικής μετανάστευσης» είναι ταυτόσημη με αυτήν της Ιταλίας, αλλά σαφώς υψηλότερη συγκρινόμενη με την αντίστοιχη της Ισπανίας (η Γαλλία η οποία χαρακτηρίζεται από έναν ιδιαίτερο δημογραφικό δυναμισμό, ακόμη και στο σενάριο αυτό αναμένεται να αυξήσει τον πληθυσμό της).¹⁹ Εάν εξετάσουμε τις αναμενόμενες μεταβολές του πληθυσμού την επόμενη τριακοπενταετία στις προβολές των προαναφερθέντων φορέων με βάση το σενάριο που ενσωματώνει την μεταβλητή «μετανάστευση» θα διαπιστώσουμε ότι η Ελλάδα, σε αντίθεση με την Ιταλία και την Ισπανία που εκτιμάται ότι θα αυξήσουν τον πληθυσμό τους, αναμένεται να έχει αρνητικές μεταβολές εντασσόμενη στην ομάδα των ευρωπαϊκών χωρών που θα έχουν μειωμένο πληθυσμό το 2050 εν συγκρίσει με αυτόν του 2015, ομάδα στην οποία εντάσσονται όλες οι πρώην σοσιαλιστικές χώρες και η Πορτογαλία. Τέλος, υπενθυμίζουμε ότι το σενάριο «μηδενικής μετανάστευσης» των Wittgenstein Centre for Demography and Global Capital-Vienna Institute of Demography/Austrian Academy of Sciences- IASA για την Ελλάδα δίνει αναμενόμενο πληθυσμό για το 2050 9,7 εκατ. (κατά 650.000 χιλ. μεγαλύτερο από αυτόν που δίνει το σενάριο 00 των δικών μας προβολών με το οποίο μπορεί να συγκριθεί), ενώ το σενάριο των ίδιων φορέων που λαμβάνει υπόψη τις μεταναστευτικές ροές δίνει 9,3 εκατ., εκτίμηση που είναι πολύ κοντινή με αυτήν των αποτελεσμάτων των προβολών μας στα σενάρια 1 και 6 (9,5 και 9,1 εκατομ. αντίστοιχα).

2.3.5 Η εκτίμηση της εξέλιξης του εν δυνάμει πληθυσμού στις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος

Έχοντας εκτιμήσει τον αναμενόμενο πληθυσμό ανά φύλο και ηλικία, στις επτά τομές της προβολικής περιόδου για κάθε ένα από τα σενάρια μας, εκτιμήσαμε, στις ίδιες τομές, τον αναμενόμενο πληθυσμό σε ηλικία ενσωμάτωσης στις πέντε βαθμίδες του εκπαιδευτικού μας συστήματος (Προ νήπια, Νήπια, Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο). Τα αναλυτικά αποτελέσματα δίνονται στο Παράρτημα (Πίνακες 7-8, Παράρτημα). Ο πρώτος πίνακας (Πίνακας 7) δίνει σε απόλυτες τιμές ανά σενάριο για κάθε τομή, (2020, 2025, 2030,...2050) τον συνολικό πληθυσμό της χώρας καθώς και τους πληθυσμούς των ατόμων ηλικιών 3-4, 5, 6-11 και 15-17 ετών και ο δεύτερος (Πίνακας 8) δίνει στις διαδοχικές πάντοτε τομές την εξέλιξη των πρότερων πληθυσμών με βάση το 100 το 2015 για όλα τα σενάρια.

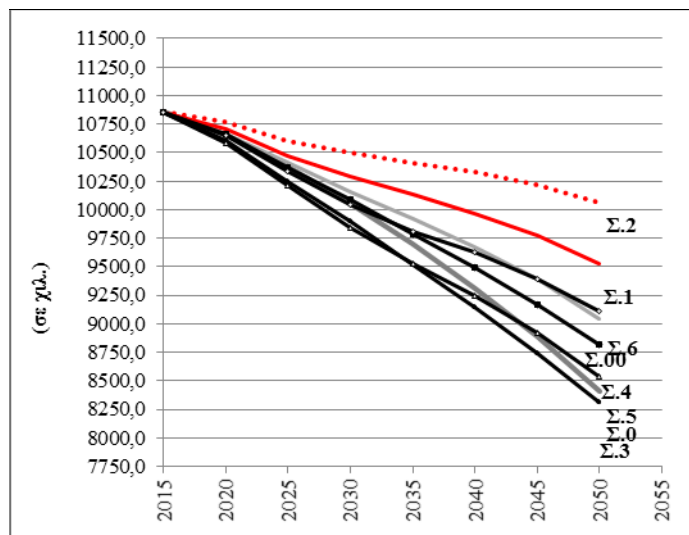
Οι τάσεις σε όλα τα σενάρια είναι κοινές, αν και οι αναμενόμενοι πληθυσμοί των πέντε προαναφερθέντων ηλικιακών ομάδων διαφέρουν σημαντικά τόσο στο τέλος της προβολικής περιόδου, όσο και στις ενδιάμεσες τομές (2020,25,30....., 45). Οι πληθυσμοί των δύο πρώτων ομάδων (προ νήπια και νήπια) μειώνονται στα πέντε εκ των έξι σεναρίων (Γραφήματα 34-37) τις τρεις πρώτες πενταετίες των προβολών μας (μέχρι το 2030)²⁰. Η πτωτική τους πορεία ανακόπτεται προσωρινά εν συνεχεία και συνεχίζεται με ελαφρώς ηπιότερους ρυθμούς την τελευταία προβολική δεκαετία. Έτσι, το 2050 ο πληθυσμός των 3-4 ετών ως αυτό των 5 ετών, αναμένεται, σε όλα τα σενάρια, να είναι σαφώς μικρότερος από αυτόν του έτους εκκίνησης (2015). Ειδικότερα, με βάση 100 το 2015, ο πληθυσμός των 3-4 ετών θα κυμαίνεται από 81 (μέγιστο, *Σενάριο 2*) έως 60 (ελάχιστο, *Σενάριο 3*), αυτός δε των 5 ετών από 79 έως 58 (στα ίδια σενάρια), οι μειώσεις δε αυτές είναι σαφώς μεγαλύτερες από τις αντίστοιχες του συνολικού πληθυσμού (με βάση το 100 ο συνολικός πληθυσμός με βάση 100 το 2015 αναμένεται να κυμανθεί το 2050 από 93 έως 77 (Γραφήματα 32 & 33)). Η μείωση αυτή προφανώς οφείλεται στην αναμενόμενη χαμηλή γονιμότητα.

Η συρρίκνωση των 15-17 ετών (Γραφήματα 42-43), σε αντίθεση με αυτή των νηπίων διαρκεί μεγαλύτερη περίοδο, και ανακόπτεται στα τέσσερα εκ των έξι σεναρίων μόλις στο τέλος της προβολικής περιόδου. Ο πληθυσμός της ομάδας αυτής το 2050 είναι προφανώς μικρότερος συγκρινόμενος με αυτόν στο έτος εκκίνησης, η δε μείωσή του κυμαίνεται από 10% (*Σενάρια 2 και 6*) έως 34% (*Σενάριο 3*). Τέλος, ο πληθυσμός των ενδιάμεσων ομάδων (6-11 ετών και 12-14 ετών, (Γραφήματα 38-41)) ακολουθεί σε αδρές γραμμές τις ίδιες τάσεις, με τη μόνη διαφορά ότι αφενός μεν η

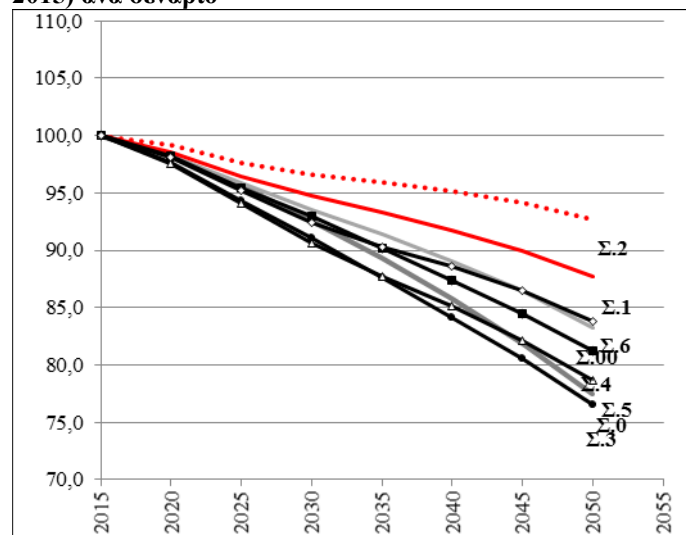
¹⁹. Θα πρέπει να επισημάνουμε ότι με βάση το σενάριο αυτό η μεγάλη πλειοψηφία των ευρωπαϊκών χωρών σε περίπτωση μηδενικής μετανάστευσης αναμένεται να έχουν μειωμένο πληθυσμό το 2050 σε σχέση με το 2015.

²⁰. Εξαίρεση αποτελεί μόνον το Σενάριο 2, στο οποίο η συρρίκνωση ανακόπτεται από το 2025.

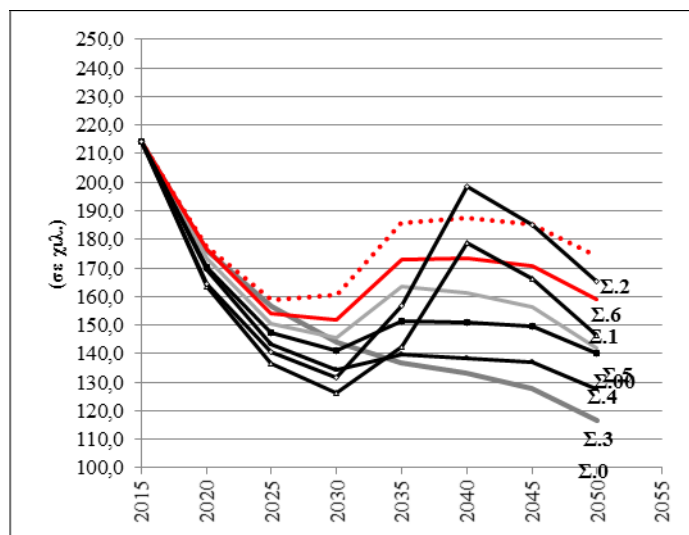
Γράφημα 32: Εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο

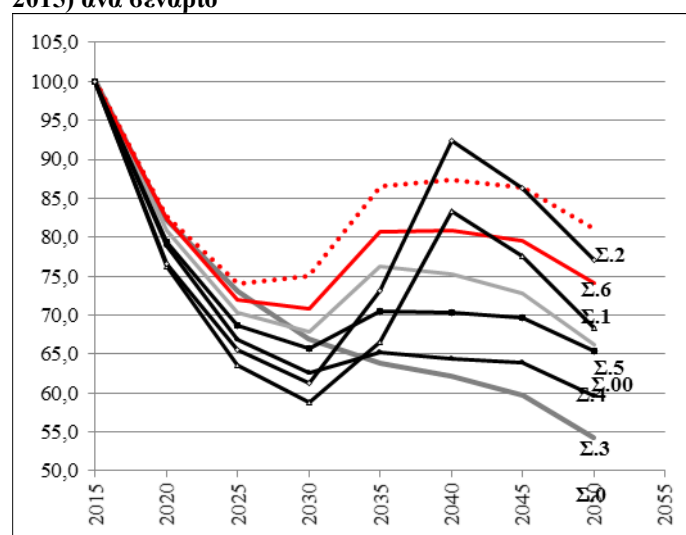
Γράφημα 33: Εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανά σενάριο

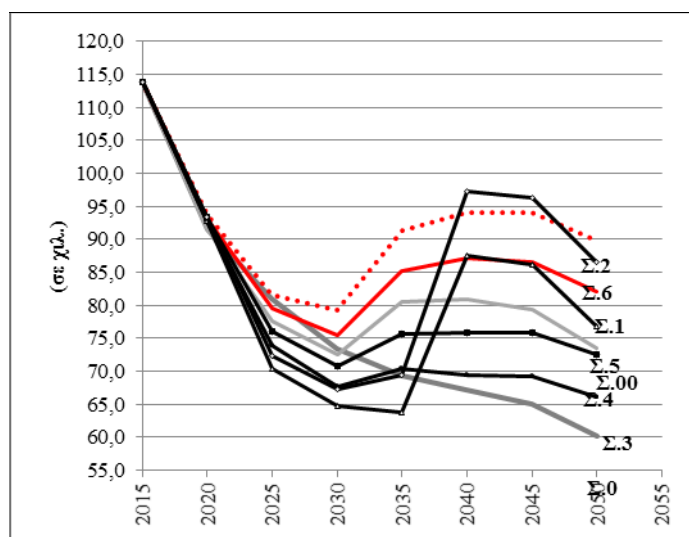
Γράφημα 34: Εξέλιξη του πληθυσμού 3-4 ετών (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο

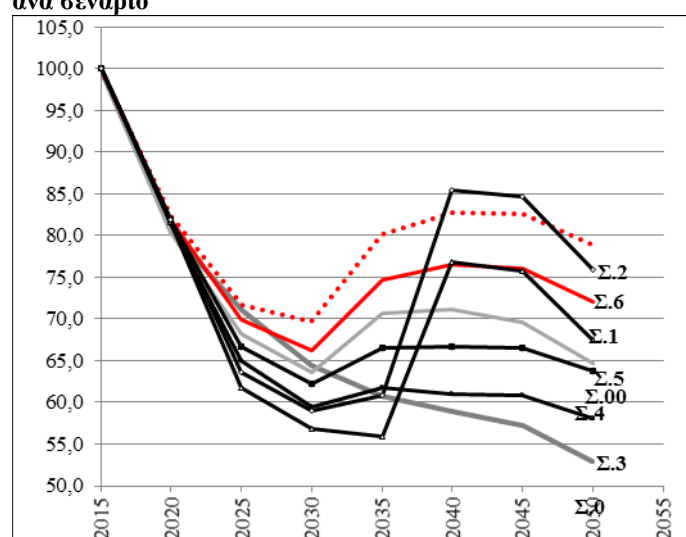
Γράφημα 35: Εξέλιξη του πληθυσμού 3-4 ετών ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανά σενάριο

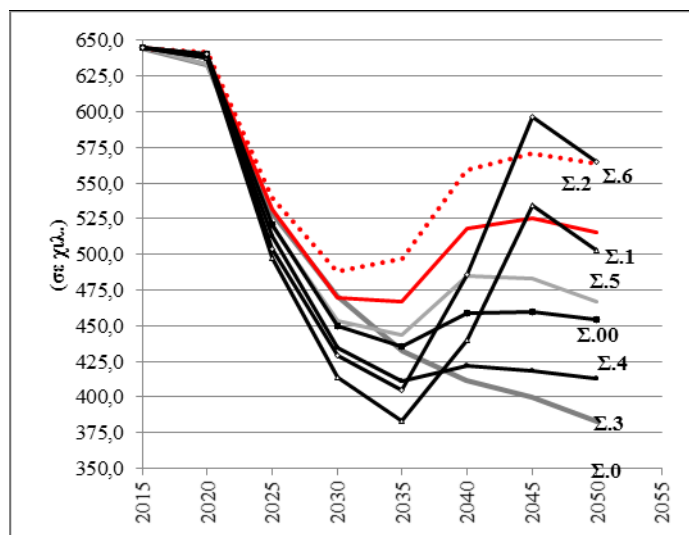
Γράφημα 36: Εξέλιξη του πληθυσμού 5 ετών (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο

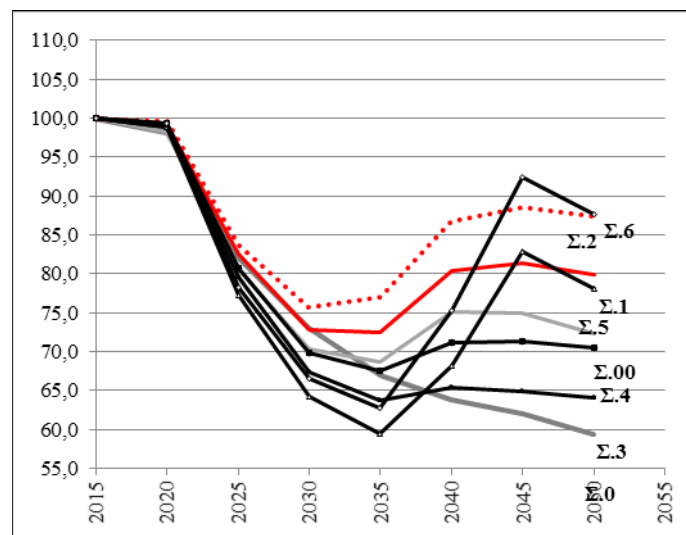
Γράφημα 37: Εξέλιξη του πληθυσμού 5 ετών ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανά σενάριο

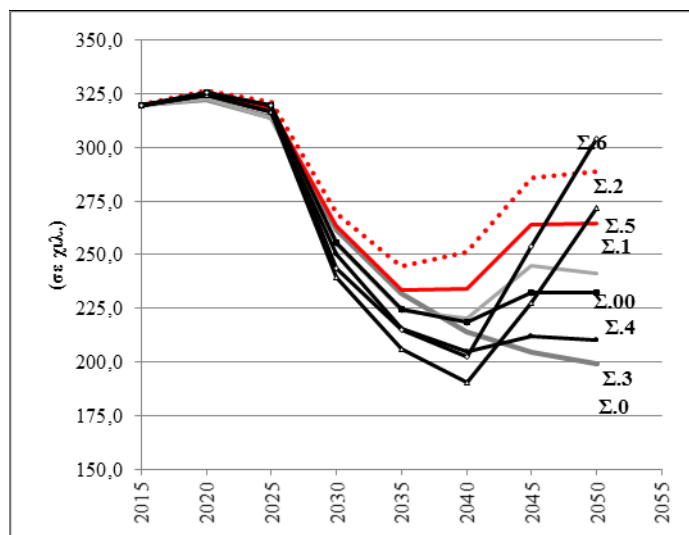
Γράφημα 38: Εξέλιξη του πληθυσμού 6-11 ετών (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο

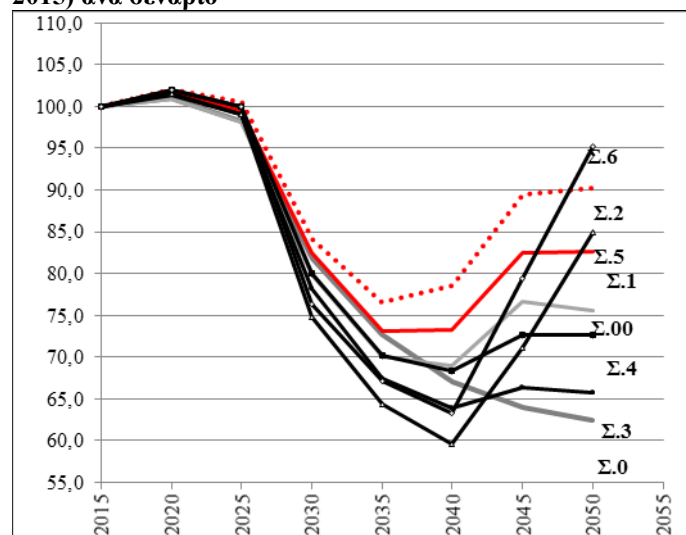
Γράφημα 39: Εξέλιξη του πληθυσμού 6-11 ετών ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανά σενάριο

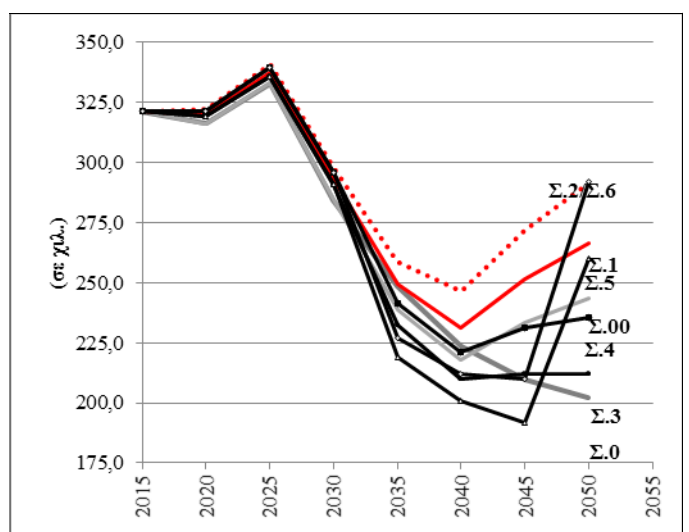
Γράφημα 40: Εξέλιξη του πληθυσμού 12-14 ετών (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο

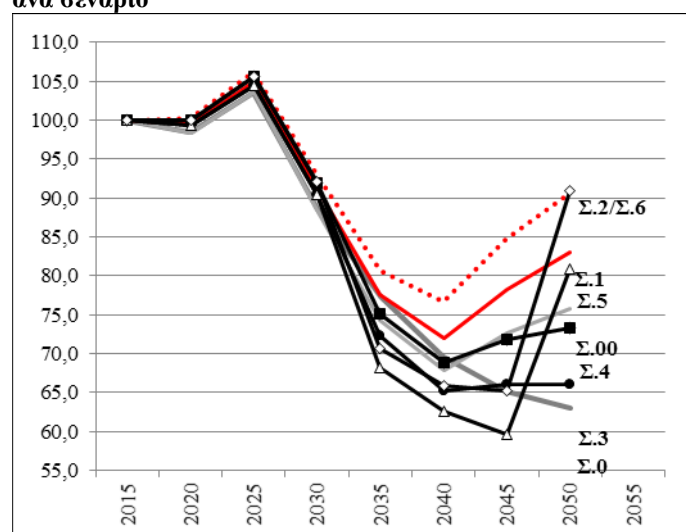
Γράφημα 41: Εξέλιξη του πληθυσμού 12-14 ετών ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανά σενάριο

Γράφημα 42: Εξέλιξη του πληθυσμού 15-17 ετών (σε χιλ.) ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο

Γράφημα 43: Εξέλιξη του πληθυσμού 15-17 ετών ανάμεσα στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/ 2015) ανά σενάριο

συρρίκνωσή του ανακόπτεται συνήθως το 2035-2040, αφετέρου δε οι ρυθμοί ανάκαμψής του είναι ταχύτεροι από αυτήν των άλλων ομάδων.

Συνοψίζοντας, μπορούμε να ισχυρισθούμε ότι, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά σενάριο, οι διακυμάνσεις του πληθυσμού των ατόμων σχολικής ηλικίας θα είναι πιθανότατα ιδιαίτερα έντονες την επόμενη τριακονταπενταετία²¹: Περίοδοι πτώσης θα ακολουθηθούν από περιόδους αναστροφής των πρότερων τάσεων και εκ νέου από μια νέα περίοδο συρρίκνωσης χωρίς οι χρόνοι να ταυτίζονται. Ως εκ τούτου, ο σχεδιασμός της όποιας εκπαιδευτικής πολιτικής (υποδομές, ανθρώπινο δυναμικό) παρουσιάζει ιδιαίτερες δυσκολίες μέχρι τα μέσα του XXI αιώνα.

2.3.6. Η εκτίμηση του πληθυσμός παραγωγικής - εργάσιμης ηλικίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού

Έχοντας εκτιμήσει τον αναμενόμενο πληθυσμό ανά φύλο και πενταετείς ηλικιακές ομάδες στις επτά τομές της προβολικής περιόδου για κάθε ένα από τα σενάρια (*Γραφήματα 23-28 βλέπε σελ. 29-30*), δυνάμεθα να εκτιμήσουμε, για τις ίδιες τομές, τον αναμενόμενο πληθυσμό παραγωγικής - εργάσιμης ηλικίας (δηλαδή τον *εν δυνάμει οικονομικά ενεργό πληθυσμό*) και στη συνέχεια τον αναμενόμενο οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Ειδικότερα, για την εκτίμηση του τελευταίου υιοθετήσαμε δυο υποθέσεις εργασίας: α) της σταθερότητας των ποσοστών (activity rates) στα επίπεδα του τελευταίου διαθέσιμου έτους και β) της μεταβολής τους. Η εκτίμηση των ποσοστών στη δεύτερη περίπτωση (μεταβλητότητα) έγινε βάσει της προβολής των % της περιόδου 1999-2016 ανά φύλο και ηλικία²² με τη μέθοδο της λογιστικής παλινδρόμησης (logistic regression²³). Τα αναλυτικά αποτελέσματα δίνονται στους *Πίνακες 9-12 του Παραρτήματος* και αποτυπώνονται στα *Γραφήματα 44-49*.²⁴

Ο αναμενόμενος πληθυσμός παραγωγικής - εργάσιμης ηλικίας σε όλα τα σενάρια, μειώνεται συνεχώς²⁵ (*Γράφηματα 23 και 26 βλέπε σελ 29 και 30*). Ειδικότερα, από 7,0 εκατομ. το 2015, οι 15-64 ετών το 2050 αναμένεται να κυμανθούν από 4,6 (ελάχιστο, *Σενάρια 3 και 5*) έως 5,5 εκατομ (μέγιστο, *Σενάριο 2*) οι δε 20-69 ετών στα αντίστοιχα σενάρια από 4,8 (ελάχιστο) έως 5,7 (μέγιστο). Η συρρίκνωση του πληθυσμού αυτού σε απόλυτες τιμές αντιστοιχεί (*Γραφήματα 24 και 27 βλέπε σελ. 29 και 30*) σε μειώσεις σε ποσοστιαίες αναλογίες, οι οποίες κυμαίνονται στη μεν ηλικιακή ομάδα 15-64 ετών από 35% (μέγιστο, *Σενάρια 3 και 5*) έως 21% (ελάχιστο, *Σενάριο 2*), στους δε 20-69 ετών από 32% (μέγιστο, *Σενάρια 3 και 5*) έως 19% (ελάχιστο, *Σενάριο 2*). Κατ' επέκταση το ειδικό βάρος του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας στον συνολικό πληθυσμό αναμένεται να συρρικνωθεί (*Γράφημα 25 και 28 βλέπε σελ 29 και 30*) καθώς, το 2050, το % των 15-64 ετών στον συνολικό πληθυσμό από 65% το 2015 θα κυμανθεί από 56,5% (μέγιστο, *Σενάριο 4*) έως 54% (ελάχιστο, *Σενάρια 1 και 5*).

Η αναμενόμενη μείωση μέχρι το 2050 του πληθυσμού παραγωγικής - εργάσιμης ηλικίας (των εν δυνάμει οικονομικά ενεργών) τόσο σε απόλυτες όσο και σχετικές τιμές, έχει αναπόφευκτα άμεσες επιπτώσεις και στον αναμενόμενο οικονομικά ενεργό πληθυσμό, ανεξαρτήτως των υιοθετούμενων σεναρίων (σταθερότητας /μεταβολής). Ειδικότερα (*Γραφήματα 44-49*), ενώ το 2015 οι οικονομικά ενεργοί στις ηλικίες 15-64 και 20-69 ετών κυμαίνονται γύρω από τα 4,7 εκατ.,

²¹ Επίσης, είναι προφανές ότι, όπως οι προβολές μας αναφέρονται σε εθνικό επίπεδο, οι διακυμάνσεις αυτές σε χαμηλότερα διοικητικά επίπεδα σε μια άσκηση περιφερειακών προβολών του πληθυσμού θα διαφοροποιούνται σημαντικά των όποιων εκτιμώμενων ανά σενάριο αντίστοιχων διακυμάνσεων σε εθνικό επίπεδο.

²² Στοιχεία από την έρευνα εργατικού δυναμικού, βλ. βάση δεδομένων της Στατιστικής Υπηρεσίας της ΕΕ/EUROSTAT.

²³ Βλ. ειδικότερα τη δεύτερη έκθεση που εκπονήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης (*Ο πληθυσμός της Ελλάδας στο ορίζοντα του 2050: προβολή του μόνιμου πληθυσμού, του πληθυσμού στις διάφορες βαθμίδες της εκπαίδευσης και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, 2015-2050, μεθοδολογία και αποτελέσματα*, ΕΔΚΑ, Βόλος, 2015).

²⁴ Ειδικότερα, στους Πίνακες 9 και 11 δίδονται ανά σενάριο στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας αφενός μεν ο εκτιμώμενος πληθυσμός παραγωγικής - εργάσιμης ηλικίας (σε δυο εκδοχές Α:15-64 / Β: 20-69 ετών) αφετέρου δε ο εν δυνάμει οικονομικά ενεργός πληθυσμός (βάσει των υποθέσεων σταθερότητας και μεταβολής) που αντιστοιχεί στις δύο εκδοχές του πληθυσμού παραγωγικής ηλικίας, ενώ στους Πίνακες 10 και 12 δίδονται ανά σενάριο/περίοδο/υπόθεση σταθερότητας και μεταβολής, η εξέλιξη των προαναφερθέντων πληθυσμών με έτος βάσης το 2015 =100.

²⁵ Υπενθυμίζουμε ακόμη μια φορά ότι οι όποιες μεταβολές σε χαμηλότερα διοικητικά επίπεδα του αναμενόμενου πληθυσμού παραγωγικής - εργάσιμης ηλικίας σε μια άσκηση περιφερειακών προβολών θα διαφοροποιούνται σημαντικά των όποιων εκτιμώμενων ανά σενάριο αντίστοιχων διακυμάνσεων σε εθνικό επίπεδο.

οι εκτιμώμενοι το 2050 δεν αναμένεται να υπερβούν και στις δύο υποθέσεις (σταθερότητας /μεταβολής) τα 3,6 εκατ. (στο ευνοϊκότερο σενάριο, το δεύτερο), καταγράφοντας μια σημαντική μείωση ακόμα και στην πλέον αισιόδοξη εκδοχή, που υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο. Η μείωση αυτή φυσικά θα είναι μεγαλύτερη στα πλέον απαισιόδοξα σενάρια (Σενάρια 3 και 5), καθώς δύναται να υπερβεί ακόμη και το 1,5 εκατ. (ο πληθυσμός των οικονομικά ενεργών στα σενάρια αυτά, αναμένεται να κυμανθεί το 2050 γύρω από 3,1 εκατ.). Οι προαναφερθείσες, σε απόλυτες τιμές, μειώσεις αντιστοιχούν σε ποσοστιαίες μειώσεις σε σχέση με το 2015 (Γραφήματα 45 και 48 και Πίνακες 10 και 12 του Παραρτήματος) της τάξης του 22-23% στο Σενάριο 2 (ελάχιστο) έως 34-35% στα σενάρια 3 και 5 (μέγιστα).

Τέλος, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η εξέλιξη του ειδικού βάρους του οικονομικά ενεργού πληθυσμού 15-64 ετών στον πληθυσμό εργασιμής ηλικίας των ίδιων ηλικιακών ομάδων (Γραφήματα 46 και 49), δηλ. η εξέλιξη του ποσοστού τους στον εν δυνάμει οικ. ενεργό πληθυσμό στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο/υπόθεση μεταβολής. Και στις δύο υποθέσεις (σταθερότητα/μεταβολής) τα ποσοστά αυτά ακολουθούν φθίνουσα πορεία μέχρι το 2030. Όμως, η πορεία αυτή αντιστρέφεται στη συνέχεια και στα μεν Σενάρια 3 και 4 η ανοδική πορεία συνεχίζεται απρόσκοπτα μέχρι το τέλος της περιόδου προβολής, ενώ στα υπόλοιπα σενάρια ανακόπτεται την τελευταία πενταετία (2045-50). Οι τάσεις αυτές είναι κοινές και στις δύο υποθέσεις - σταθερότητας/μεταβολής-, με την μόνη διαφορά ότι στη δεύτερη υπόθεση, σε όλα τα σενάρια, το ειδικό βάρος των οικονομικά ενεργών ηλικίας 15-64 ετών είναι μεγαλύτερο.

2.3.7. Συνοπτικά συμπεράσματα

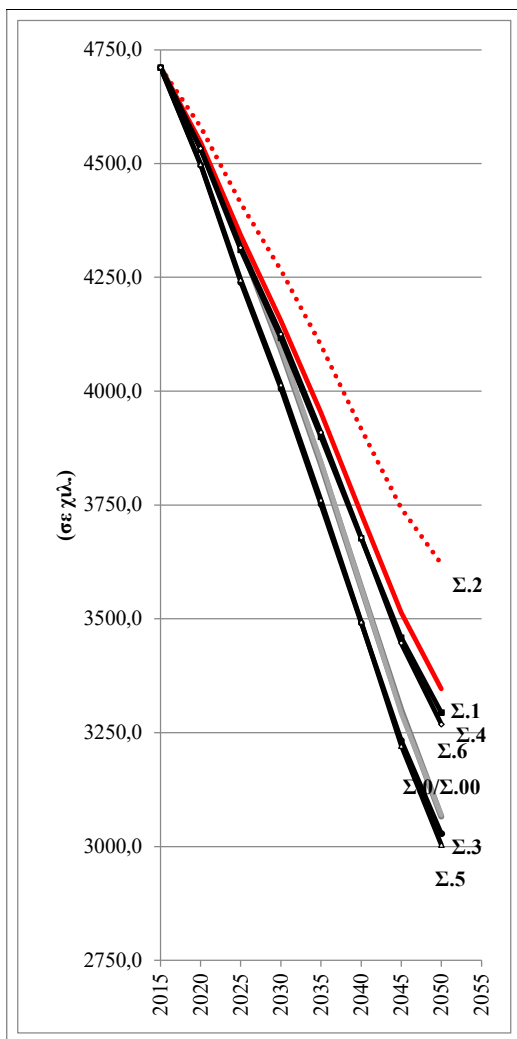
Κλείνοντας την ενότητα αυτή οφείλουμε να επισημάνουμε ότι, ανεξαρτήτως σεναρίων (βλ. και Πίνακα 13 του Παραρτήματος):

i) Η συρρίκνωση του συνολικού πληθυσμού και η συνεχιζόμενη γήρανσή του έχει άμεση επίπτωση και στον πληθυσμό παραγωγικής - εργασιμής ηλικίας (15-64 ετών) ο οποίος φθίνει συνεχώς τόσο σε απόλυτες τιμές όσο και ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού (από 65% σήμερα, στο 60-61% το 2035 και στο 55-57% μια τριακονταπενταετία αργότερα).

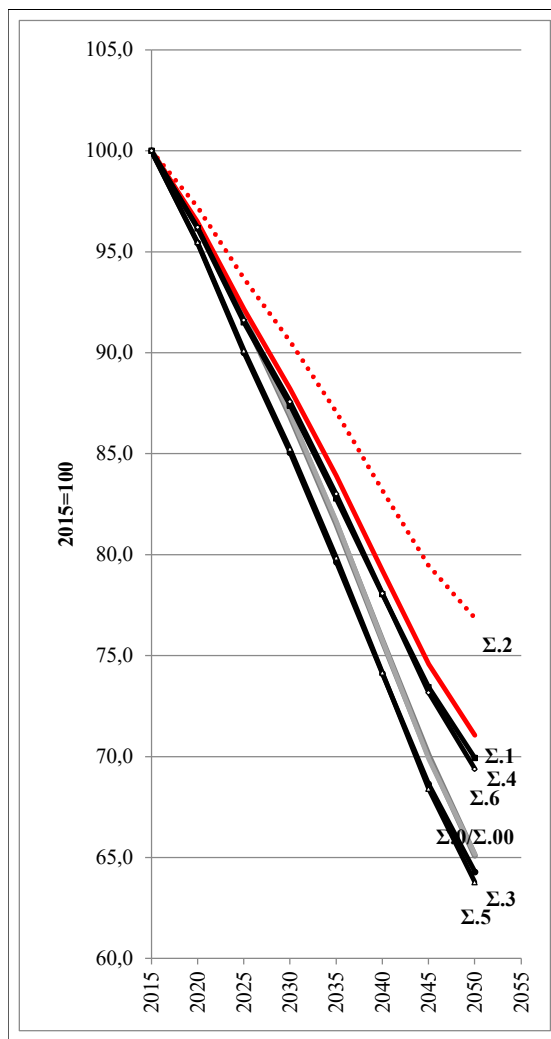
ii) Η απρόσκοπτη μείωση των δύο προαναφερθέντων μεγεθών, αποτυπώνεται και στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, ο οποίος πιθανότατα θα υπολείπεται αυτού του 2015 (4,711 εκατ.) αναλόγως των σεναρίων και υποθέσεων (σταθερότητας /μεταβολής) κατά 545 - 960 χιλ. το 2035 και κατά 1,1 - 1,7εκατομ. το 2050.

iii) Οι προαναφερθείσες αναμενόμενες μεταβολές του μεγέθους του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών είναι δυνατόν να αμβλυνθούν μερικώς μόνον στην περίπτωση που τα ανά ηλικία ποσοστά συμμετοχής του πληθυσμού παραγωγικής - εργασιμής ηλικίας στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό αυξηθούν. Τα ποσοστά αυτά σήμερα δεν είναι ιδιαίτερα υψηλά και υπάρχουν θεωρητικά περιθώρια περαιτέρω αύξησής τους (ιδιαίτερα στις γυναίκες και στις μεγαλύτερες ηλικίες). Αυτό φυσικά προϋποθέτει την ταχύτατη συρρίκνωση των υφιστάμενων ποσοστών ανεργίας και επενδύσεις κυρίως έντασης εργασίας.

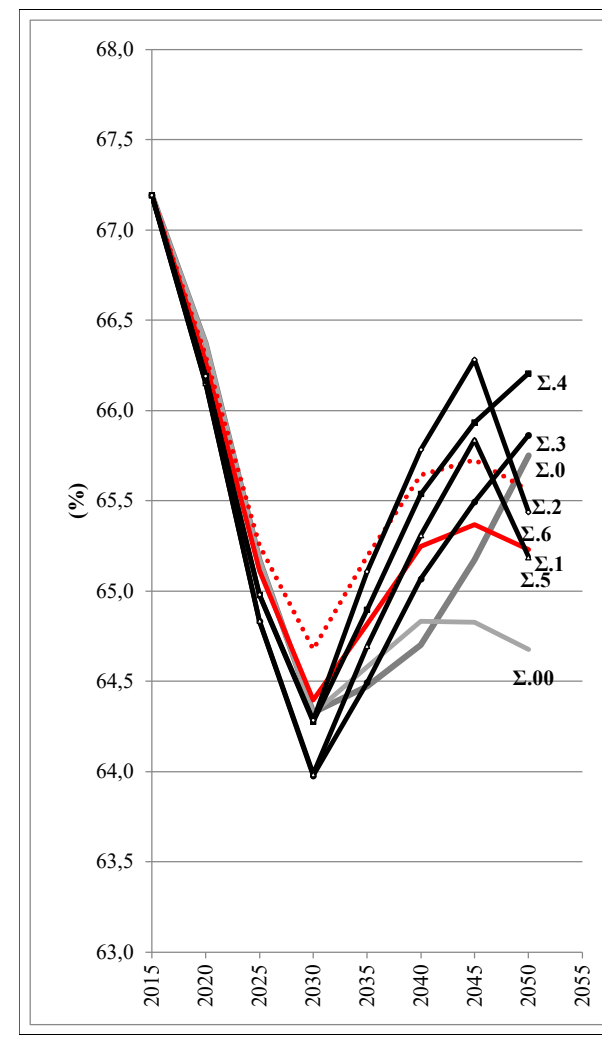
Γράφημα 44: Εκτιμώμενος οικ. ενεργός πληθυσμός ηλικίας 15-64 ετών (σε χιλ.) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο /υπόθεση σταθερότητας

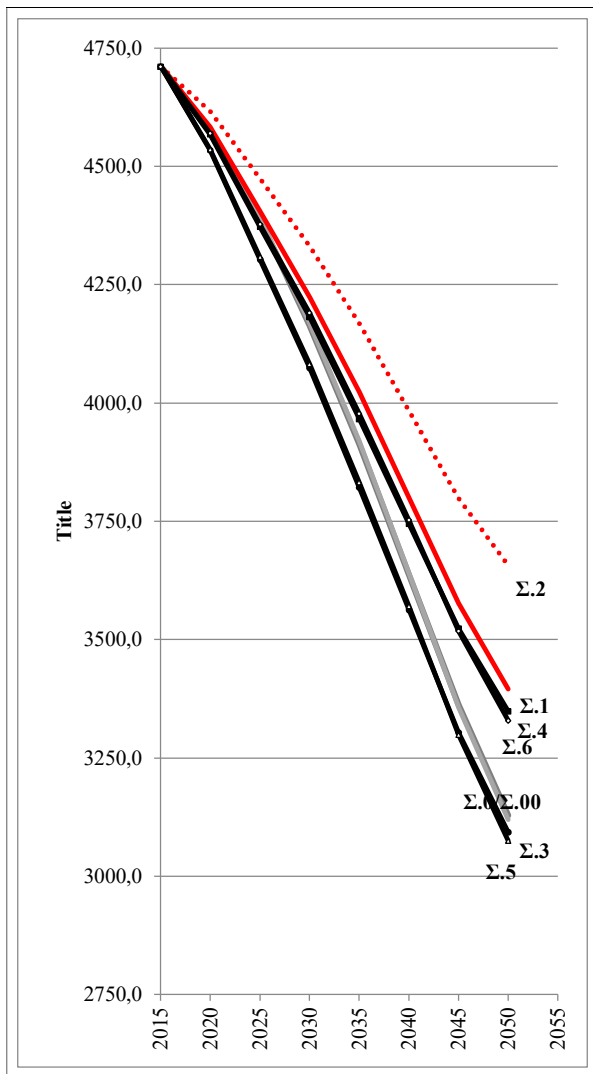
Γράφημα 45: Εξέλιξη του εκτιμώμενου οικ. ενεργού πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/2015) ανά σενάριο /υπόθεση σταθερότητας

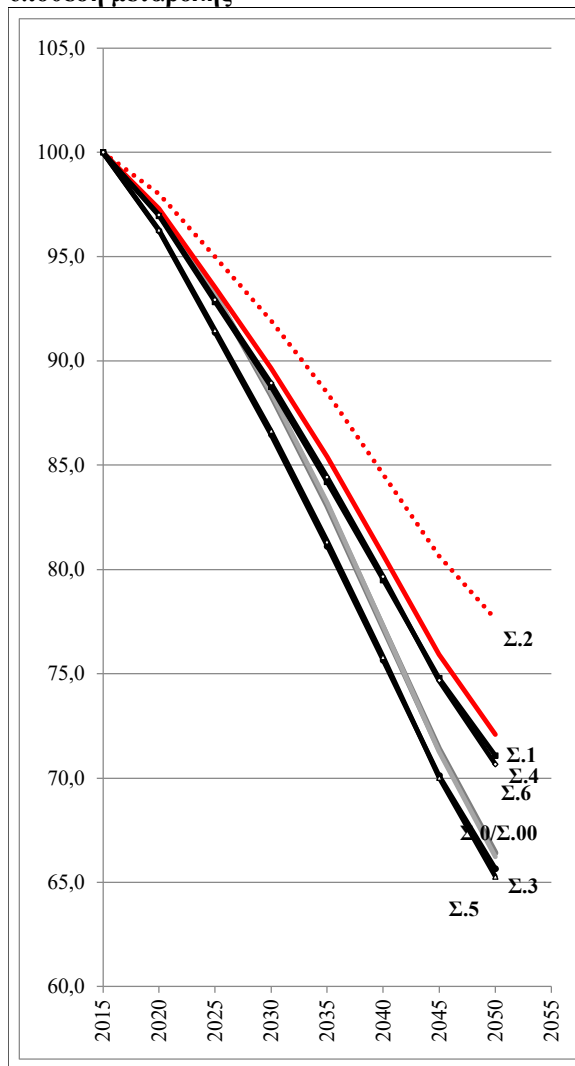
Γράφημα 46: Ποσοστό του εκτιμώμενου οικ. ενεργού πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών στον εν δυνάμει οικ. ενεργό πληθυσμό των ίδιων ηλικιών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο /υπόθεση σταθερότητας

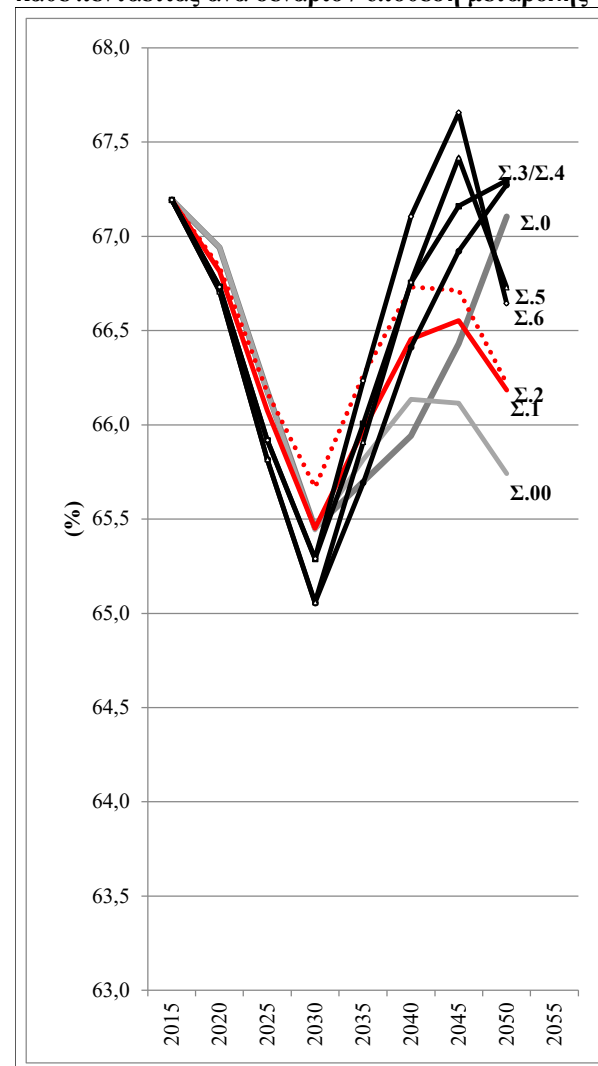
Γράφημα 47: Εκτιμώμενος οικ. ενεργός πληθυσμός ηλικίας 15-64 ετών (σε χιλ.) στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο / υπόθεση μεταβολής

Γράφημα 48: Εξέλιξη του εκτιμώμενου οικ. ενεργού πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας (βάση 100 την 1/1/2015) ανά σενάριο / υπόθεση μεταβολής

Γράφημα 49: Ποσοστό του εκτιμώμενου οικ. ενεργού πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών στον εν δυνάμει οικ. ενεργό πληθυσμό των ίδιων ηλικιών στις διαδοχικές 1/1 κάθε πενταετίας ανά σενάριο / υπόθεση μεταβολής

3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακες

Πίνακας 1: Πληθυσμός, μεταβολές, φυσικό και μεταναστευτικό ισοζύγιο / σενάριο

Πίνακας 2: Μεταβολή του συνολικού πληθυσμού, μέση και διάμεση ηλικία ανά σενάριο

Πίνακας 3: Κατανομή του πληθυσμού σε μεγάλες ηλικιακές ομάδες (σε χιλ.) ανά σενάριο (2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)

Πίνακας 4: Κατανομή του πληθυσμού σε μεγάλες ηλικιακές ομάδες (%) ανά σενάριο (2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)

Πίνακας 5: Ο πληθυσμός των 65+ και των 85+ και η μεταβολή του ανά σενάριο

Πίνακας 6: Δείκτες εξάρτησης, γήρανσης και αντικατάστασης την 1/1 του έτους εκκίνησης κάθε περιόδου / σενάριο

Πίνακας 7: Πληθυσμός σχολικής ηλικίας (σε χιλ.) την 1/1 των ετών το 2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050 /σενάριο

Πίνακας 8: Εξέλιξη του πληθυσμού σχολικής ηλικίας (βάση 100 την 1/1/ 2015) το 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050 /σενάριο

Πίνακας 9: Συνολικός πληθυσμός, εν δυνάμει οικονομικά ενεργός πληθυσμός (A & B) και οικονομικά ενεργός πληθυσμός (A & B) σε χιλ. /σενάριο (υπόθεση σταθερότητας)

Πίνακας 10: Εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού, του συνολικού εν δυνάμει οικονομικά ενεργού πληθυσμού (A & B) και του συνολικού οικονομικά ενεργού πληθυσμού (A& B) με βάση το 100 (1/1/2015) /σενάριο (υπόθεση σταθερότητας)

Πίνακας 11: Συνολικός πληθυσμός, εν δυνάμει οικονομικά ενεργός πληθυσμός (A & B) και οικονομικά ενεργός πληθυσμός (A & B) σε χιλ. ανά σενάριο (υπόθεση μεταβολής)

Πίνακας 12: Εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού, του συνολικού εν δυνάμει οικονομικά ενεργού πληθυσμού (A & B) και του συνολικού οικονομικά ενεργού πληθυσμού (A& B) με βάση το 100 (1/1/2015) ανά σενάριο (υπόθεση μεταβολής)

Πίνακας 1: Πληθυσμός, μεταβολές, φυσικό και μεταναστευτικό ισοζύγιο / σενάριο																	
	2010-2014	2015-19	2020-24	2025-29	2030-34	2035-39	2040-44	2045-49		2010-2014	2015-19	2020-24	2025-29	2030-34	2035-39	2040-44	2045-49
Σενάριο 0									Σενάριο 00								
Πληθυσμός την 31/12 (σε χιλ.) του τελευταίου ετους κάθε περιόδου	10858,0	10659,4	10380,2	10052,4	9696,9	9312,8	8888,1	8413,9	10858,0	10661,3	10409,5	10154,5	9922,6	9672,4	9386,4	9041,4	
Μεταβολή Πληθυσμού (συνολική, σε χιλ.) περιόδου	-261,3	-198,6	-279,2	-327,8	-355,6	-384,1	-424,7	-474,1	-261,3	-196,8	-251,8	-255,0	-231,8	-250,3	-286,0	-345,0	
Μέσος Πληθυσμός (σε χιλ.) περιόδου	10988,7	10758,7	10519,8	10216,3	9874,7	9504,8	9100,5	8651,0	10988,7	10759,6	10535,4	10282,0	10038,6	9797,5	9529,4	9213,9	
Γεννήσεις (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	507,2	427,2	382,1	355,0	340,9	331,9	313,6	282,4	507,2	414,2	370,2	380,4	408,5	401,9	382,5	342,9	
Θάνατοι (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	559,4	625,8	661,3	682,8	696,5	715,9	738,3	756,6	559,4	610,9	622,0	635,3	640,3	652,1	668,4	687,9	
Φυσικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	-52,2	-198,6	-279,2	-327,8	-355,6	-384,1	-424,7	-474,1	-52,2	-196,8	-251,8	-255,0	-231,8	-250,3	-286,0	-345,0	
ΑΔΓ περιόδου (ο/οο)	9,2	7,9	7,3	7,0	6,9	7,0	6,9	6,5	9,2	7,7	7,0	7,4	8,1	8,2	8,0	7,4	
ΑΔΘ περιόδου (ο/οο)	10,2	11,6	12,6	13,4	14,1	15,1	16,2	17,5	10,2	11,4	11,8	12,4	12,8	13,3	14,0	14,9	
Φυσικό ισοζύγιο περιόδου (ο/οο)	-0,9	-3,7	-5,3	-6,4	-7,2	-8,1	-9,3	-11,0	-0,9	-3,7	-4,8	-5,0	-4,6	-5,1	-6,0	-7,5	
Φαινόμενη Μετανάστευση (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	-209,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-209,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Φαινόμενη Μετανάστευση περιόδου (ο/οο)	-3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Συνολική μεταβολή-μέση- περιόδου (ο/οο)	-4,8	-3,7	-5,3	-6,4	-7,2	-8,1	-9,3	-11,0	-4,8	-3,7	-4,8	-5,0	-4,6	-5,1	-6,0	-7,5	
	2010-2014	2015-19	2020-24	2025-29	2030-34	2035-39	2040-44	2045-49		2010-2014	2015-19	2020-24	2025-29	2030-34	2035-39	2040-44	2045-49
Σενάριο 1									Σενάριο 2								
Πληθυσμός την 31/12 (σε χιλ.) του τελευταίου ετους κάθε περιόδου	10858,0	10701,8	10472,8	10285,7	10128,1	9962,2	9769,2	9526,4	10858,0	10764,5	10603,4	10493,7	10414,6	10328,9	10221,2	10163,9	
Μεταβολή Πληθυσμού (συνολική, σε χιλ.) περιόδου	-261,3	-156,2	-229,0	-187,1	-157,6	-165,9	-193,0	-242,8	-261,3	-93,5	-161,2	-109,7	-79,1	-85,7	-107,7	-157,3	
Μέσος Πληθυσμός (σε χιλ.) περιόδου	10988,7	10779,9	10587,3	10379,2	10206,9	10045,2	9865,7	9647,8	10988,7	10811,3	10684,0	10548,5	10454,1	10371,8	10275,0	10142,5	
Γεννήσεις (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	507,2	415,6	375,3	391,7	428,1	427,4	413,6	379,4	507,2	418,8	386,3	413,3	456,9	459,1	446,5	414,2	
Θάνατοι (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	559,4	611,0	622,1	635,5	641,0	653,1	669,5	689,0	559,4	611,4	623,6	638,1	644,6	657,9	675,6	696,5	
Φυσικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	-52,2	-195,4	-246,8	-243,8	-212,8	-225,7	-256,0	-309,5	-52,2	-192,6	-237,3	-224,8	-187,7	-198,8	-229,1	-282,3	
ΑΔΓ περιόδου (ο/οο)	9,2	7,7	7,1	7,5	8,4	8,5	8,4	7,9	9,2	7,7	7,2	7,8	8,7	8,9	8,7	8,2	
ΑΔΘ περιόδου (ο/οο)	10,2	11,3	11,8	12,2	12,6	13,0	13,6	14,3	10,2	11,3	11,7	12,1	12,3	12,7	13,1	13,7	
Φυσικό ισοζύγιο περιόδου (ο/οο)	-0,9	-3,6	-4,7	-4,7	-4,2	-4,5	-5,2	-6,4	-0,9	-3,6	-4,4	-4,3	-3,6	-3,8	-4,5	-5,6	
Φαινόμενη Μετανάστευση (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	-209,1	39,2	17,8	56,8	55,3	59,7	63,0	66,7	-209,1	99,2	76,1	115,1	108,6	113,1	121,3	125,0	
Φαινόμενη Μετανάστευση περιόδου (ο/οο)	-3,8	0,7	0,3	1,1	1,1	1,2	1,3	1,4	-3,8	1,8	1,4	2,2	2,1	2,2	2,4	2,5	
Συνολική μεταβολή-μέση- περιόδου (ο/οο)	-4,8	-2,9	-4,3	-3,6	-3,1	-3,3	-3,9	-5,0	-4,8	-1,7	-3,0	-2,1	-1,5	-1,7	-2,1	-3,1	
	2010-2014	2015-19	2020-24	2025-29	2030-34	2035-39	2040-44	2045-49		2010-2014	2015-19	2020-24	2025-29	2030-34	2035-39	2040-44	2045-49
Σενάριο 3									Σενάριο 4								
Πληθυσμός την 31/12 (σε χιλ.) του τελευταίου ετους κάθε περιόδου	10858,0	10602,2	10240,5	9893,9	9514,5	9139,8	8743,1	8315,1	10858,0	10664,8	10366,8	10092,8	9788,5	9489,3	9170,5	8819,8	
Μεταβολή Πληθυσμού (συνολική, σε χιλ.) περιόδου	-261,3	-255,8	-361,7	-346,6	-379,4	-374,8	-396,6	-428,0	-261,3	-193,2	-298,0	-274,0	-304,3	-299,3	-318,8	-350,6	
Μέσος Πληθυσμός (σε χιλ.) περιόδου	10988,7	10730,1	10421,4	10067,2	9704,2	9327,1	8941,4	8529,1	10988,7	10761,4	10515,8	10229,8	9940,6	9638,9	9329,9	8995,2	
Γεννήσεις (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	507,2	395,4	347,7	340,3	345,8	343,0	334,6	304,6	507,2	398,5	354,8	357,5	372,0	371,1	361,8	333,5	
Θάνατοι (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	559,4	627,9	664,4	689,3	712,7	730,3	748,8	762,6	559,4	628,4	666,1	692,3	717,1	736,2	756,4	772,5	
Φυσικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	-52,2	-232,5	-316,7	-349,1	-366,9	-387,3	-414,1	-458,0	-52,2	-229,9	-311,4	-334,9	-345,1	-365,1	-394,6	-439,0	
ΑΔΓ περιόδου (ο/οο)	9,2	7,4	6,7	6,8	7,1	7,4	7,5	7,1	9,2	7,4	6,7	7,0	7,5	7,7	7,8	7,4	
ΑΔΘ περιόδου (ο/οο)	10,2	11,7	12,8	13,7	14,7	15,7	16,7	17,9	10,2	11,7	12,7	13,5	14,4	15,3	16,2	17,2	
Φυσικό ισοζύγιο περιόδου (ο/οο)	-0,9	-4,3	-6,1	-6,9	-7,6	-8,3	-9,3	-10,7	-0,9	-4,3	-5,9	-6,5	-6,9	-7,6	-8,5	-9,8	
Φαινόμενη Μετανάστευση (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	-209,1	-23,3	-45,0	2,5	-12,5	12,5	17,5	30,0	-209,1	36,7	13,3	60,8	40,8	65,8	75,8	88,3	
Φαινόμενη Μετανάστευση περιόδου (ο/οο)	-3,8	-0,4	-0,9	0,0	-0,3	0,3	0,4	0,7	-3,8	0,7	0,3	1,2	0,8	1,4	1,6	2,0	
Συνολική μεταβολή-μέση- περιόδου (ο/οο)	-4,8	-4,8	-6,9	-6,9	-7,8	-8,0	-8,9	-10,0	-4,8	-3,6	-5,7	-5,4	-6,1	-6,2	-6,8	-7,8	
	2010-2014	2015-19	2020-24	2025-29	2030-34	2035-39	2040-44	2045-49		2010-2014	2015-19	2020-24	2025-29	2030-34	2035-39	2040-44	2045-49
Σενάριο 5									Σενάριο 6								
Πληθυσμός την 31/12 (σε χιλ.) του τελευταίου ετους κάθε περιόδου	10858,0	10587,5	10215,1	9844,4	9523,2	9250,6	8922,9	8542,4	10858,0	10648,6	10339,3	10039,4	9805,5	9626,4	9393,7	9105,6	
Μεταβολή Πληθυσμού (συνολική, σε χιλ.) περιόδου	-261,3	-270,5	-372,4	-370,7	-321,3	-272,6	-327,6	-380,5	-261,3	-209,4	-309,3	-300,0	-233,9	-179,1	-232,8	-288,1	
Μέσος Πληθυσμός (σε χιλ.) περιόδου	10988,7	10722,8	10401,3	10029,8	9683,8	9386,9	9086,8	8732,7	10988,7	10753,3	10494,0	10189,3	9922,4	9716,0	9510,1	9249,6	
Γεννήσεις (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	507,2	375,8	331,3	310,9	396,1	441,4	398,8	346,7	507,2	377,3	337,7	326,1	434,5	487,4	442,9	390,3	
Θάνατοι (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	559,4	623,0	658,7	684,1	704,8	726,5	744,0	757,2	559,4	623,4	660,3	686,9	709,2	732,4	751,4	766,7	
Φυσικό Ισοζύγιο (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	-52,2	-247,2	-327,4	-373,2	-308,8	-285,1	-345,1	-410,5	-52,2	-246,1	-322,6	-360,8	-274,7	-244,9	-308,6	-376,4	
ΑΔΓ περιόδου (ο/οο)	9,2	7,0	6,4	6,2	8,2	9,4	8,8	7,9	9,2	7,0	6,4	6,4	8,8	10,0	9,3	8,4	
ΑΔΘ περιόδου (ο/οο)	10,2	11,6	12,7	13,6	14,6	15,5	16,4	17,3	10,2	11,6	12,6	13,5	14,3	15,1	15,8	16,6	
Φυσικό ισοζύγιο περιόδου (ο/οο)	-0,9	-4,6	-6,3	-7,4	-6,4	-6,1	-7,6	-9,4	-0,9	-4,6	-6,1	-7,1	-5,5	-5,0	-6,5	-8,1	
Φαινόμενη Μετανάστευση (σύνολο, σε χιλ.) περιόδου	-209,1	-23,3	-45,0	2,5	-12,5	12,5	17,5	30,0	-209,1	36,7	13,3	60,8	40,8	65,8	75,8	88,3	
Φαινόμενη Μετανάστευση περιόδου (ο/οο)	-3,8	-0,4	-0,9	0,0	-0,3	0,3	0,4	0,7	-3,8	0,7	0,3	1,2	0,8	1,4	1,6	1,9	
Συνολική μεταβολή-μέση- περιόδου (ο/οο)	-4,8	-5,0	-7,2	-7,4	-6,6	-5,8	-7,2	-8,7	-4,8	-3,9	-5,9	-5,9	-4,7	-3,7	-4,9	-6,2	

Πίνακας 2: Μεταβολή του συνολικού πληθυσμού & μέσης και διάμεσης ηλικίας ανά σενάριο

ΣΕΝΑΡΙΟ 0						
1/1/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			43,45	43,95
2020	10659,4	98,17	-1,8%	-0,4%	44,63	45,79
2025	10380,2	95,60	-2,6%	-0,5%	45,78	47,67
2030	10052,4	92,58	-3,2%	-0,6%	46,89	49,53
2035	9696,9	89,31	-3,5%	-0,7%	47,91	51,12
2040	9312,8	85,77	-4,0%	-0,8%	48,78	51,95
2045	8888,1	81,86	-4,6%	-0,9%	49,49	52,58
2050	8413,9	77,49	-5,3%	-1,1%	50,07	52,83
ΣΕΝΑΡΙΟ 00						
1/1/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			43,45	43,95
2020	10661,3	98,19	-1,8%	-0,4%	44,73	45,88
2025	10409,5	95,87	-2,4%	-0,5%	46,07	47,91
2030	10154,5	93,52	-2,4%	-0,5%	47,21	49,83
2035	9922,6	91,39	-2,3%	-0,5%	48,12	51,44
2040	9672,4	89,08	-2,5%	-0,5%	48,90	52,26
2045	9386,4	86,45	-3,0%	-0,6%	49,58	52,92
2050	9041,4	83,27	-3,7%	-0,7%	50,21	53,23
ΣΕΝΑΡΙΟ 1						
1/1/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			43,45	43,95
2020	10701,8	98,56	-1,4%	-0,3%	44,58	45,66
2025	10472,8	96,45	-2,1%	-0,4%	45,82	47,53
2030	10285,7	94,73	-1,8%	-0,4%	46,80	49,20
2035	10128,1	93,28	-1,5%	-0,3%	47,52	50,36
2040	9962,2	91,75	-1,6%	-0,3%	48,10	50,74
2045	9769,2	89,97	-1,9%	-0,4%	48,57	50,93
2050	9526,4	87,74	-2,5%	-0,5%	48,99	50,99
ΣΕΝΑΡΙΟ 2						
1/1/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			43,45	43,95
2020	10764,5	99,14	-0,9%	-0,2%	44,51	45,55
2025	10603,4	97,65	-1,5%	-0,3%	45,63	47,23
2030	10493,7	96,64	-1,0%	-0,2%	46,45	48,68
2035	10414,6	95,92	-0,8%	-0,2%	47,03	49,47
2040	10328,9	95,13	-0,8%	-0,2%	47,48	49,63
2045	10221,2	94,13	-1,0%	-0,2%	47,82	49,64
2050	10063,9	92,69	-1,5%	-0,3%	48,14	49,65

Πίνακας 2 (συνέχεια): Μεταβολή του συνολικού πληθυσμού και & μέσης και διάμεσης ηλικίας ανά σενάριο

ΣΕΝΑΡΙΟ 3						
I/I/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			43,45	43,95
2020	10602,2	97,64	-2,4%	-0,5%	44,69	45,82
2025	10240,5	94,31	-3,4%	-0,7%	45,97	47,79
2030	9893,9	91,12	-3,4%	-0,7%	47,04	49,57
2035	9514,5	87,63	-3,8%	-0,8%	47,92	50,98
2040	9139,8	84,18	-3,9%	-0,8%	48,55	51,38
2045	8743,1	80,52	-4,3%	-0,9%	48,94	51,41
2050	8315,1	76,58	-4,9%	-1,0%	49,18	51,16
ΣΕΝΑΡΙΟ 4						
I/I/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			43,45	43,95
2020	10664,8	98,22	-1,8%	-0,4%	44,62	45,70
2025	10366,8	95,48	-2,8%	-0,6%	45,79	47,50
2030	10092,8	92,95	-2,6%	-0,5%	46,72	49,07
2035	9788,5	90,15	-3,0%	-0,6%	47,43	50,11
2040	9489,3	87,39	-3,1%	-0,6%	47,90	50,23
2045	9170,5	84,46	-3,4%	-0,7%	48,17	50,06
2050	8819,8	81,23	-3,8%	-0,8%	48,30	49,78
ΣΕΝΑΡΙΟ 5						
I/I/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			43,45	43,95
2020	10587,5	97,51	-2,5%	-0,5%	44,76	45,88
2025	10215,1	94,08	-3,5%	-0,7%	46,11	47,91
2030	9844,4	90,67	-3,6%	-0,7%	47,30	49,78
2035	9523,2	87,71	-3,3%	-0,7%	47,92	51,05
2040	9250,6	85,20	-2,9%	-0,6%	48,06	51,01
2045	8922,9	82,18	-3,5%	-0,7%	48,16	50,71
2050	8542,4	78,67	-4,3%	-0,9%	48,23	50,26
ΣΕΝΑΡΙΟ 6						
I/I/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			43,45	43,95
2020	10648,6	98,07	-1,9%	-0,4%	44,70	45,77
2025	10339,3	95,22	-2,9%	-0,6%	45,93	47,62
2030	10039,4	92,46	-2,9%	-0,6%	46,98	49,29
2035	9805,5	90,31	-2,3%	-0,5%	47,39	50,14
2040	9626,4	88,66	-1,8%	-0,4%	47,32	49,77
2045	9393,7	86,51	-2,4%	-0,5%	47,25	49,20
2050	9105,6	83,86	-3,1%	-0,6%	47,17	48,71

Πίνακας 3: Κατανομή του πληθυσμού σε μεγάλες ηλικιακές ομάδες (σε χιλ.) ανά σενάριο (2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)

Σενάριο 0								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	1577,9	1472,9	1304,8	1159,1	1073,3	1023,2	982,0	923,7
15-64	7011,0	6836,7	6631,8	6361,0	5956,1	5515,3	5062,6	4662,7
65+	2269,1	2349,9	2443,6	2532,3	2667,5	2774,3	2843,5	2827,5
85+	303,2	351,8	380,1	355,7	379,6	391,7	415,3	430,7
0-18	2007,4	1895,7	1746,7	1548,4	1408,8	1324,2	1262,8	1194,1
19-64	6581,6	6413,9	6189,9	5971,7	5620,6	5214,4	4781,8	4392,3
0-19	2115,6	2002,4	1852,6	1657,6	1498,0	1403,1	1335,0	1262,6
20-64	6473,4	6307,1	6084,0	5862,5	5531,4	5135,4	4709,6	4323,8
Σενάριο 00								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	1577,9	1460,1	1280,4	1160,3	1155,1	1186,9	1189,2	1124,0
15-64	7011,0	6838,3	6636,4	6369,8	5955,2	5504,8	5078,3	4745,8
65+	2269,1	2362,8	2492,7	2624,4	2812,3	2980,6	3118,9	3171,6
85+	303,2	359,5	409,0	403,4	453,9	498,3	561,4	617,3
0-18	2007,4	1882,9	1722,4	1549,7	1478,8	1479,4	1495,5	1449,4
19-64	6581,6	6415,5	6194,4	5980,4	5631,5	5212,4	4772,0	4420,4
0-19	2115,6	1989,7	1828,3	1658,9	1567,1	1555,3	1567,9	1530,7
20-64	6473,4	6308,8	6088,5	5871,2	5543,3	5136,4	4699,6	4339,1
Σενάριο 1								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	1577,9	1476,2	1307,2	1203,3	1216,8	1270,1	1292,5	1245,3
15-64	7011,0	6859,7	6667,6	6452,8	6098,4	5718,9	5374,8	5131,3
65+	2269,1	2365,9	2497,9	2629,6	2812,9	2973,2	3101,9	3149,8
85+	303,2	359,6	409,3	404,3	455,9	501,5	565,1	619,7
0-18	2007,4	1904,8	1755,8	1604,5	1555,5	1580,8	1622,9	1601,9
19-64	6581,6	6431,1	6219,0	6051,6	5759,7	5408,3	5044,4	4774,7
0-19	2115,6	2013,9	1864,1	1717,1	1648,5	1661,9	1701,6	1691,4
20-64	6473,4	6322,1	6110,7	5939,0	5666,8	5327,1	4965,7	4685,2
Σενάριο 2								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	1577,9	1485,4	1333,8	1255,4	1295,3	1368,9	1403,0	1362,1
15-64	7011,0	6907,6	6762,3	6595,7	6290,6	5968,7	5694,8	5523,1
65+	2269,1	2371,5	2507,3	2642,6	2828,7	2991,3	3123,4	3178,7
85+	303,2	359,7	409,8	405,6	458,0	504,5	568,8	624,2
0-18	2007,4	1917,2	1787,5	1663,6	1645,9	1699,0	1761,0	1751,6
19-64	6581,6	6475,8	6308,6	6187,5	5940,0	5638,6	5336,8	5133,6
0-19	2115,6	2027,4	1897,6	1778,3	1741,6	1784,3	1846,4	1849,7
20-64	6473,4	6365,6	6198,5	6072,8	5844,3	5553,3	5251,3	5035,4

Πίνακας 3 (συνέχεια): Κατανομή του πληθυσμού σε μεγάλες ηλικιακές ομάδες (σε χιλ.) ανά σενάριο (2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)

Σενάριο 3								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	1577,9	1451,6	1251,1	1093,7	1043,2	1039,7	1034,9	995,6
15-64	7011,0	6796,7	6538,8	6262,0	5817,0	5365,5	4936,6	4598,3
65+	2269,1	2353,9	2450,6	2538,2	2654,3	2734,5	2771,6	2721,3
85+	303,2	353,7	385,3	367,9	391,3	404,2	428,8	441,4
0-18	2007,4	1878,9	1697,3	1491,3	1359,6	1322,3	1316,1	1279,6
19-64	6581,6	6369,4	6092,6	5864,4	5500,6	5082,9	4655,4	4314,2
0-19	2115,6	1987,3	1804,8	1602,7	1448,0	1397,0	1385,3	1352,2
20-64	6473,4	6261,0	5985,1	5753,0	5412,2	5008,2	4586,2	4241,6
Σενάριο 4								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	1577,9	1460,7	1273,5	1137,2	1110,6	1127,6	1133,1	1096,7
15-64	7011,0	6844,5	6633,5	6404,7	6008,6	5610,1	5246,1	4975,7
65+	2269,1	2359,6	2459,9	2550,9	2669,4	2751,5	2791,3	2747,5
85+	303,2	353,8	385,8	369,1	393,1	406,6	431,6	444,7
0-18	2007,4	1891,1	1724,8	1541,7	1438,8	1425,7	1438,9	1412,0
19-64	6581,6	6414,1	6182,1	6000,1	5680,4	5312,0	4940,3	4660,4
0-19	2115,6	2000,7	1834,1	1655,4	1529,9	1504,5	1513,4	1492,3
20-64	6473,4	6304,5	6072,8	5886,5	5589,3	5233,2	4865,8	4580,1
Σενάριο 5								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	1577,9	1432,8	1216,6	1030,3	1049,0	1159,2	1247,2	1199,8
15-64	7011,0	6800,1	6546,5	6274,5	5814,5	5349,1	4893,5	4608,4
65+	2269,1	2354,6	2452,0	2539,6	2659,6	2742,2	2782,2	2734,2
85+	303,2	353,6	384,8	365,7	391,0	404,3	428,8	441,5
0-18	2007,4	1860,2	1663,1	1428,2	1348,0	1429,9	1503,4	1536,6
19-64	6581,6	6372,7	6100,0	5876,6	5515,6	5078,4	4637,4	4271,7
0-19	2115,6	1968,7	1770,7	1539,8	1435,3	1501,1	1569,1	1607,0
20-64	6473,4	6264,2	5992,4	5765,0	5428,3	5007,3	4571,6	4201,3
Σενάριο 6								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	1577,9	1440,4	1236,8	1069,7	1125,9	1275,1	1392,1	1350,1
15-64	7011,0	6847,9	6641,2	6417,4	6004,9	5592,1	5199,7	4995,0
65+	2269,1	2360,3	2461,3	2552,3	2674,7	2759,2	2801,9	2760,5
85+	303,2	353,7	385,2	366,9	392,8	406,6	431,7	444,7
0-18	2007,4	1871,0	1688,5	1474,6	1435,1	1560,6	1671,5	1728,9
19-64	6581,6	6417,4	6189,5	6012,5	5695,7	5306,6	4920,3	4616,2
0-19	2115,6	1980,6	1797,8	1588,4	1525,1	1636,0	1741,9	1808,3
20-64	6473,4	6307,7	6080,2	5898,7	5605,7	5231,2	4849,8	4536,8

Πίνακας 4: Κατανομή του πληθυσμού σε μεγάλες ηλικιακές ομάδες (σε %) ανά σενάριο (2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)

Σενάριο 0								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	14,5	13,8	12,6	11,5	11,1	11,0	11,0	11,0
15-64	64,6	64,1	63,9	63,3	61,4	59,2	57,0	55,4
65+	20,9	22,0	23,5	25,2	27,5	29,8	32,0	33,6
85+	2,8	3,3	3,7	3,5	3,9	4,2	4,7	5,1
0-18	18,5	17,8	16,8	15,4	14,5	14,2	14,2	14,2
19-64	60,6	60,2	59,6	59,4	58,0	56,0	53,8	52,2
0-19	19,5	18,8	17,8	16,5	15,4	15,1	15,0	15,0
20-64	59,6	59,2	58,6	58,3	57,0	55,1	53,0	51,4
Σενάριο 00								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	14,5	13,7	12,3	11,4	11,6	12,3	12,7	12,4
15-64	64,6	64,1	63,8	62,7	60,0	56,9	54,1	52,5
65+	20,9	22,2	23,9	25,8	28,3	30,8	33,2	35,1
85+	2,8	3,4	3,9	4,0	4,6	5,2	6,0	6,8
0-18	18,5	17,7	16,5	15,3	14,9	15,3	15,9	16,0
19-64	60,6	60,2	59,5	58,9	56,8	53,9	50,8	48,9
0-19	19,5	18,7	17,6	16,3	15,8	16,1	16,7	16,9
20-64	59,6	59,2	58,5	57,8	55,9	53,1	50,1	48,0
Σενάριο 1								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	14,5	13,8	12,5	11,7	12,0	12,7	13,2	13,1
15-64	64,6	64,1	63,7	62,7	60,2	57,4	55,0	53,9
65+	20,9	22,1	23,9	25,6	27,8	29,8	31,8	33,1
85+	2,8	3,4	3,9	3,9	4,5	5,0	5,8	6,5
0-18	18,5	17,8	16,8	15,6	15,4	15,9	16,6	16,8
19-64	60,6	60,1	59,4	58,8	56,9	54,3	51,6	50,1
0-19	19,5	18,8	17,8	16,7	16,3	16,7	17,4	17,8
20-64	59,6	59,1	58,3	57,7	56,0	53,5	50,8	49,2
Σενάριο 2								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	14,5	13,8	12,6	12,0	12,4	13,3	13,7	13,5
15-64	64,6	64,2	63,8	62,9	60,4	57,8	55,7	54,9
65+	20,9	22,0	23,6	25,2	27,2	29,0	30,6	31,6
85+	2,8	3,3	3,9	3,9	4,4	4,9	5,6	6,2
0-18	18,5	17,8	16,9	15,9	15,8	16,4	17,2	17,4
19-64	60,6	60,2	59,5	59,0	57,0	54,6	52,2	51,0
0-19	19,5	18,8	17,9	16,9	16,7	17,3	18,1	18,4
20-64	59,6	59,1	58,5	57,9	56,1	53,8	51,4	50,0

Πίνακας 4 (συνέχεια): Κατανομή του πληθυσμού σε μεγάλες ηλικιακές ομάδες (σε %) ανά σενάριο (2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)

Σενάριο 3								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	14,5	13,7	12,2	11,1	11,0	11,4	11,8	12,0
15-64	64,6	64,1	63,9	63,3	61,1	58,7	56,5	55,3
65+	20,9	22,2	23,9	25,7	27,9	29,9	31,7	32,7
85+	2,8	3,3	3,8	3,7	4,1	4,4	4,9	5,3
0-18	18,5	17,7	16,6	15,1	14,3	14,5	15,1	15,4
19-64	60,6	60,1	59,5	59,3	57,8	55,6	53,2	51,9
0-19	19,5	18,7	17,6	16,2	15,2	15,3	15,8	16,3
20-64	59,6	59,1	58,4	58,1	56,9	54,8	52,5	51,0
Σενάριο 4								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	14,5	13,7	12,3	11,3	11,3	11,9	12,4	12,4
15-64	64,6	64,2	64,0	63,5	61,4	59,1	57,2	56,4
65+	20,9	22,1	23,7	25,3	27,3	29,0	30,4	31,2
85+	2,8	3,3	3,7	3,7	4,0	4,3	4,7	5,0
0-18	18,5	17,7	16,6	15,3	14,7	15,0	15,7	16,0
19-64	60,6	60,1	59,6	59,4	58,0	56,0	53,9	52,8
0-19	19,5	18,8	17,7	16,4	15,6	15,9	16,5	16,9
20-64	59,6	59,1	58,6	58,3	57,1	55,1	53,1	51,9
Σενάριο 5								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	14,5	13,5	11,9	10,5	11,0	12,5	14,0	14,0
15-64	64,6	64,2	64,1	63,7	61,1	57,8	54,8	53,9
65+	20,9	22,2	24,0	25,8	27,9	29,6	31,2	32,0
85+	2,8	3,3	3,8	3,7	4,1	4,4	4,8	5,2
0-18	18,5	17,6	16,3	14,5	14,2	15,5	16,8	18,0
19-64	60,6	60,2	59,7	59,7	57,9	54,9	52,0	50,0
0-19	19,5	18,6	17,3	15,6	15,1	16,2	17,6	18,8
20-64	59,6	59,2	58,7	58,6	57,0	54,1	51,2	49,2
Σενάριο 6								
	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0-14	14,5	13,5	12,0	10,7	11,5	13,2	14,8	14,8
15-64	64,6	64,3	64,2	63,9	61,2	58,1	55,4	54,9
65+	20,9	22,2	23,8	25,4	27,3	28,7	29,8	30,3
85+	2,8	3,3	3,7	3,7	4,0	4,2	4,6	4,9
0-18	18,5	17,6	16,3	14,7	14,6	16,2	17,8	19,0
19-64	60,6	60,3	59,9	59,9	58,1	55,1	52,4	50,7
0-19	19,5	18,6	17,4	15,8	15,6	17,0	18,5	19,9
20-64	59,6	59,2	58,8	58,8	57,2	54,3	51,6	49,8

Πίνακας 5: Ο πληθυσμός των 65+ και 85+ (σε χιλ.) και η μεταβολή του/ σενάριο

Σενάριο 0										
1/1/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετησίος ρυθμός μεταβολής	Πληθυσμός 65+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Πληθυσμός 85+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			2269,1	100	303,2	100	43,45	43,95
2020	10659,4	98,17	-1,8%	-0,4%	2349,9	103,56	351,8	116,03	44,63	45,79
2025	10380,2	95,60	-2,6%	-0,5%	2443,6	107,69	380,1	125,35	45,78	47,67
2030	10052,4	92,58	-3,2%	-0,6%	2532,3	111,60	355,7	117,32	46,89	49,53
2035	9696,9	89,31	-3,5%	-0,7%	2667,5	117,56	379,6	125,19	47,91	51,12
2040	9312,8	85,77	-4,0%	-0,8%	2774,3	122,26	391,7	129,20	48,78	51,95
2045	8888,1	81,86	-4,6%	-0,9%	2843,5	125,32	415,3	136,98	49,49	52,58
2050	8413,9	77,49	-5,3%	-1,1%	2827,5	124,61	430,7	142,05	50,07	52,83
Σενάριο 00										
1/1/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετησίος ρυθμός μεταβολής	Πληθυσμός 65+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Πληθυσμός 85+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			2269,1	100	303,2	100	43,45	43,95
2020	10661,3	98,19	-1,8%	-0,4%	2362,8	104,13	359,5	118,57	44,73	45,88
2025	10409,5	95,87	-2,4%	-0,5%	2492,7	109,85	409,0	134,88	46,07	47,91
2030	10154,5	93,52	-2,4%	-0,5%	2624,4	115,66	403,4	133,04	47,21	49,83
2035	9922,6	91,39	-2,3%	-0,5%	2812,3	123,94	453,9	149,70	48,12	51,44
2040	9672,4	89,08	-2,5%	-0,5%	2980,6	131,36	498,3	164,35	48,90	52,26
2045	9386,4	86,45	-3,0%	-0,6%	3118,9	137,45	561,4	185,16	49,58	52,92
2050	9041,4	83,27	-3,7%	-0,7%	3171,6	139,78	617,3	203,59	50,21	53,23
Σενάριο 1										
1/1/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετησίος ρυθμός μεταβολής	Πληθυσμός 65+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Πληθυσμός 85+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			2269,1	100	303,2	100	43,45	43,95
2020	10701,8	98,56	-1,4%	-0,3%	2365,9	104,27	359,6	118,62	44,58	45,66
2025	10472,8	96,45	-2,1%	-0,4%	2497,9	110,09	409,3	134,99	45,82	47,53
2030	10285,7	94,73	-1,8%	-0,4%	2629,6	115,89	404,3	133,34	46,80	49,20
2035	10128,1	93,28	-1,5%	-0,3%	2812,9	123,97	455,9	150,35	47,52	50,36
2040	9962,2	91,75	-1,6%	-0,3%	2973,2	131,03	501,5	165,42	48,10	50,74
2045	9769,2	89,97	-1,9%	-0,4%	3101,9	136,70	565,1	186,38	48,57	50,93
2050	9526,4	87,74	-2,5%	-0,5%	3149,8	138,81	619,7	204,41	48,99	50,99
Σενάριο 2										
1/1/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετησίος ρυθμός μεταβολής	Πληθυσμός 65+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Πληθυσμός 85+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			2269,1	100	303,2	100	43,45	43,95
2020	10764,5	99,14	-0,9%	-0,2%	2371,5	104,52	359,7	118,63	44,51	45,55
2025	10603,4	97,65	-1,5%	-0,3%	2507,3	110,50	409,8	135,15	45,63	47,23
2030	10493,7	96,64	-1,0%	-0,2%	2642,6	116,46	405,6	133,78	46,45	48,68
2035	10414,6	95,92	-0,8%	-0,2%	2828,7	124,66	458,0	151,06	47,03	49,47
2040	10328,9	95,13	-0,8%	-0,2%	2991,3	131,83	504,5	166,39	47,48	49,63
2045	10221,2	94,13	-1,0%	-0,2%	3123,4	137,65	568,8	187,61	47,82	49,64
2050	10063,9	92,69	-1,5%	-0,3%	3178,7	140,09	624,2	205,89	48,14	49,65

Πίνακας 5 (συνέχεια): Ο πληθυσμός των 65+ και 85+ (σε χιλ.) και η μεταβολή του/ σενάριο

Σενάριο 3										
1/1/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετησίος ρυθμός μεταβολής	Πληθυσμός 65+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Πληθυσμός 85+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			2269,1	100	303,2	100	43,45	43,95
2020	10602,2	97,64	-2,4%	-0,5%	2353,9	103,74	353,7	116,67	44,69	45,82
2025	10240,5	94,31	-3,4%	-0,7%	2450,6	108,00	385,3	127,09	45,97	47,79
2030	9893,9	91,12	-3,4%	-0,7%	2538,2	111,86	367,9	121,35	47,04	49,57
2035	9514,5	87,63	-3,8%	-0,8%	2654,3	116,98	391,3	129,05	47,92	50,98
2040	9139,8	84,18	-3,9%	-0,8%	2734,5	120,51	404,2	133,31	48,55	51,38
2045	8743,1	80,52	-4,3%	-0,9%	2771,6	122,15	428,8	141,42	48,94	51,41
2050	8315,1	76,58	-4,9%	-1,0%	2721,3	119,93	441,4	145,59	49,18	51,16
Σενάριο 4										
1/1/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετησίος ρυθμός μεταβολής	Πληθυσμός 65+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Πληθυσμός 85+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			2269,1	100	303,2	100	43,45	43,95
2020	10664,8	98,22	-1,8%	-0,4%	2359,6	103,99	353,8	116,68	44,62	45,70
2025	10366,8	95,48	-2,8%	-0,6%	2459,9	108,41	385,8	127,25	45,79	47,50
2030	10092,8	92,95	-2,6%	-0,5%	2550,9	112,42	369,1	121,75	46,72	49,07
2035	9788,5	90,15	-3,0%	-0,6%	2669,4	117,64	393,1	129,67	47,43	50,11
2040	9489,3	87,39	-3,1%	-0,6%	2751,5	121,26	406,6	134,10	47,90	50,23
2045	9170,5	84,46	-3,4%	-0,7%	2791,3	123,01	431,6	142,37	48,17	50,06
2050	8819,8	81,23	-3,8%	-0,8%	2747,5	121,08	444,7	146,67	48,30	49,78
Σενάριο 5										
1/1/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετησίος ρυθμός μεταβολής	Πληθυσμός 65+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Πληθυσμός 85+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			2269,1	100	303,2	100	43,45	43,95
2020	10587,5	97,51	-2,5%	-0,5%	2354,6	103,77	353,6	116,63	44,76	45,88
2025	10215,1	94,08	-3,5%	-0,7%	2452,0	108,06	384,8	126,90	46,11	47,91
2030	9844,4	90,67	-3,6%	-0,7%	2539,6	111,92	365,7	120,62	47,30	49,78
2035	9523,2	87,71	-3,3%	-0,7%	2659,6	117,21	391,0	128,95	47,92	51,05
2040	9250,6	85,20	-2,9%	-0,6%	2742,2	120,85	404,3	133,33	48,06	51,01
2045	8922,9	82,18	-3,5%	-0,7%	2782,2	122,61	428,8	141,44	48,16	50,71
2050	8542,4	78,67	-4,3%	-0,9%	2734,2	120,50	441,5	145,60	48,23	50,26
Σενάριο 6										
1/1/	Συνολικός πληθυσμός (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Ποσοστιαία μεταβολή περιόδου	Μέσος ετησίος ρυθμός μεταβολής	Πληθυσμός 65+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Πληθυσμός 85+ (χιλ.)	Εξέλιξη με βάση 100 το 2015	Μέση ηλικία	Διάμεση ηλικία
2015	10858,0	100			2269,1	100	303,2	100	43,45	43,95
2020	10648,6	98,07	-1,9%	-0,4%	2360,3	104,02	353,7	116,64	44,70	45,77
2025	10339,3	95,22	-2,9%	-0,6%	2461,3	108,47	385,2	127,06	45,93	47,62
2030	10039,4	92,46	-2,9%	-0,6%	2552,3	112,48	366,9	121,02	46,98	49,29
2035	9805,5	90,31	-2,3%	-0,5%	2674,7	117,87	392,8	129,56	47,39	50,14
2040	9626,4	88,66	-1,8%	-0,4%	2759,2	121,60	406,6	134,12	47,32	49,77
2045	9393,7	86,51	-2,4%	-0,5%	2801,9	123,48	431,7	142,39	47,25	49,20
2050	9105,6	83,86	-3,1%	-0,6%	2760,5	121,66	444,7	146,68	47,17	48,71

Πίνακας 6: Δείκτες εξάρτησης, γήρανσης και αντικατάστασης την 1/1 του έτους εκκίνησης κάθε περιόδου / σενάριο

Σενάριο 0						
1/1/	Δείκτης εξάρτησης 1 (0-14+65+)/15-64	Δείκτης εξάρτησης 2 (0-19+65+)/20-64	Δείκτης γήρανσης 1 (65+/0-14)	Δείκτης γήρανσης 2 (65+/0-19)	Δείκτης αντικατάστασης 1 (15-19/60-64)	Δείκτης αντικατάστασης 2 (15-19/65-69)
2015	0,55	0,68	1,44	1,07	0,84	0,88
2020	0,56	0,69	1,60	1,17	0,77	0,87
2025	0,57	0,71	1,87	1,32	0,78	0,84
2030	0,58	0,71	2,18	1,53	0,65	0,75
2035	0,63	0,75	2,49	1,78	0,56	0,58
2040	0,69	0,81	2,71	1,98	0,51	0,53
2045	0,76	0,89	2,90	2,13	0,51	0,49
2050	0,80	0,95	3,06	2,24	0,61	0,52
Σενάριο 00						
1/1/	Δείκτης εξάρτησης 1 (0-14+65+)/15-64	Δείκτης εξάρτησης 2 (0-19+65+)/20-64	Δείκτης γήρανσης 1 (65+/0-14)	Δείκτης γήρανσης 2 (65+/0-19)	Δείκτης αντικατάστασης 1 (15-19/60-64)	Δείκτης αντικατάστασης 2 (15-19/65-69)
2015	0,55	0,68	1,44	1,07	0,84	0,88
2020	0,56	0,69	1,62	1,19	0,77	0,87
2025	0,57	0,71	1,95	1,36	0,78	0,84
2030	0,59	0,73	2,26	1,58	0,65	0,74
2035	0,67	0,79	2,43	1,79	0,54	0,56
2040	0,76	0,88	2,51	1,92	0,49	0,50
2045	0,85	1,00	2,62	1,99	0,54	0,52
2050	0,91	1,08	2,82	2,07	0,72	0,61
Σενάριο 1						
1/1/	Δείκτης εξάρτησης 1 (0-14+65+)/15-64	Δείκτης εξάρτησης 2 (0-19+65+)/20-64	Δείκτης γήρανσης 1 (65+/0-14)	Δείκτης γήρανσης 2 (65+/0-19)	Δείκτης αντικατάστασης 1 (15-19/60-64)	Δείκτης αντικατάστασης 2 (15-19/65-69)
2015	0,55	0,68	1,44	1,07	0,84	0,88
2020	0,56	0,69	1,60	1,17	0,79	0,88
2025	0,57	0,71	1,91	1,34	0,80	0,85
2030	0,59	0,73	2,19	1,53	0,68	0,77
2035	0,66	0,79	2,31	1,71	0,57	0,59
2040	0,74	0,87	2,34	1,79	0,53	0,54
2045	0,82	0,97	2,40	1,82	0,60	0,57
2050	0,86	1,03	2,53	1,86	0,79	0,67
Σενάριο 2						
1/1/	Δείκτης εξάρτησης 1 (0-14+65+)/15-64	Δείκτης εξάρτησης 2 (0-19+65+)/20-64	Δείκτης γήρανσης 1 (65+/0-14)	Δείκτης γήρανσης 2 (65+/0-19)	Δείκτης αντικατάστασης 1 (15-19/60-64)	Δείκτης αντικατάστασης 2 (15-19/65-69)
2015	0,55	0,68	1,44	1,07	0,84	0,88
2020	0,56	0,69	1,60	1,17	0,79	0,89
2025	0,57	0,71	1,88	1,32	0,81	0,86
2030	0,59	0,73	2,10	1,49	0,69	0,78
2035	0,66	0,78	2,18	1,62	0,59	0,61
2040	0,73	0,86	2,19	1,68	0,56	0,57
2045	0,79	0,95	2,23	1,69	0,64	0,61
2050	0,82	1,00	2,33	1,72	0,84	0,73

Πίνακας 6 (συνέχεια): Δείκτες εξάρτησης, γήρανσης και αντικατάστασης την 1/1 του έτους εκκίνησης κάθε περιόδου / σενάριο

Σενάριο 3						
1/1/	Δείκτης εξάρτησης 1 (0-14+65+)/15-64	Δείκτης εξάρτησης 2 (0-19+65+)/20-64	Δείκτης γήρανσης 1 (65+/0-14)	Δείκτης γήρανσης 2 (65+/0-19)	Δείκτης αντικατάστασης 1 (15-19/60-64)	Δείκτης αντικατάστασης 2 (15-19/65-69)
2015	0,55	0,68	1,44	1,07	0,84	0,88
2020	0,56	0,69	1,62	1,18	0,79	0,88
2025	0,57	0,71	1,96	1,36	0,80	0,85
2030	0,58	0,72	2,32	1,58	0,68	0,77
2035	0,64	0,76	2,54	1,83	0,56	0,57
2040	0,70	0,82	2,63	1,96	0,50	0,52
2045	0,77	0,91	2,68	2,00	0,55	0,52
2050	0,81	0,96	2,73	2,01	0,70	0,59
Σενάριο 4						
1/1/	Δείκτης εξάρτησης 1 (0-14+65+)/15-64	Δείκτης εξάρτησης 2 (0-19+65+)/20-64	Δείκτης γήρανσης 1 (65+/0-14)	Δείκτης γήρανσης 2 (65+/0-19)	Δείκτης αντικατάστασης 1 (15-19/60-64)	Δείκτης αντικατάστασης 2 (15-19/65-69)
2015	0,55	0,68	1,44	1,07	0,84	0,88
2020	0,56	0,69	1,62	1,18	0,79	0,89
2025	0,56	0,71	1,93	1,34	0,81	0,86
2030	0,58	0,71	2,24	1,54	0,69	0,78
2035	0,63	0,75	2,40	1,74	0,57	0,59
2040	0,69	0,81	2,44	1,83	0,53	0,54
2045	0,75	0,88	2,46	1,84	0,58	0,56
2050	0,77	0,93	2,51	1,84	0,75	0,64
Σενάριο 5						
1/1/	Δείκτης εξάρτησης 1 (0-14+65+)/15-64	Δείκτης εξάρτησης 2 (0-19+65+)/20-64	Δείκτης γήρανσης 1 (65+/0-14)	Δείκτης γήρανσης 2 (65+/0-19)	Δείκτης αντικατάστασης 1 (15-19/60-64)	Δείκτης αντικατάστασης 2 (15-19/65-69)
2015	0,55	0,68	1,44	1,07	0,84	0,88
2020	0,56	0,69	1,64	1,20	0,79	0,88
2025	0,56	0,70	2,02	1,38	0,80	0,85
2030	0,57	0,71	2,47	1,65	0,68	0,77
2035	0,64	0,75	2,54	1,85	0,53	0,54
2040	0,73	0,85	2,37	1,83	0,48	0,49
2045	0,82	0,95	2,23	1,77	0,50	0,48
2050	0,85	1,03	2,28	1,70	0,79	0,67
Σενάριο 6						
1/1/	Δείκτης εξάρτησης 1 (0-14+65+)/15-64	Δείκτης εξάρτησης 2 (0-19+65+)/20-64	Δείκτης γήρανσης 1 (65+/0-14)	Δείκτης γήρανσης 2 (65+/0-19)	Δείκτης αντικατάστασης 1 (15-19/60-64)	Δείκτης αντικατάστασης 2 (15-19/65-69)
2015	0,55	0,68	1,44	1,07	0,84	0,88
2020	0,56	0,69	1,64	1,19	0,79	0,89
2025	0,56	0,70	1,99	1,37	0,81	0,86
2030	0,56	0,70	2,39	1,61	0,69	0,78
2035	0,63	0,75	2,38	1,75	0,54	0,56
2040	0,72	0,84	2,16	1,69	0,50	0,52
2045	0,81	0,94	2,01	1,61	0,53	0,51
2050	0,82	1,01	2,04	1,53	0,86	0,74

Πίνακας 7: Πληθυσμός σχολικής ηλικίας (σε χιλ.) την 1/1 των ετών το 2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050 /σενάριο

Σενάριο 0	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1 Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10659,4	10380,2	10052,4	9696,9	9312,8	8888,1	8413,9
2 Πληθυσμός προνηπιων (3-4 ετών)	214,5	176,5	156,6	143,8	137,0	133,4	128,0	116,5
3 Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	113,9	91,6	80,9	73,4	69,3	67,1	65,1	60,2
4 Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	644,9	633,2	529,4	470,8	432,1	411,3	399,8	382,8
5 Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	319,7	322,6	313,8	261,3	232,3	214,2	204,7	199,4
6 Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	321,4	316,2	332,9	284,4	248,5	223,6	209,5	202,2
7 Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	1614,3	1540,1	1413,6	1233,6	1119,2	1049,7	1007,1	961,1
8 Πληθυσμός (2+3+4+5)	1293,0	1223,9	1080,7	949,2	870,6	826,1	797,6	758,9
9 Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	1078,5	1047,4	924,1	805,4	733,7	692,7	669,6	642,4
10 Πληθυσμός (3+4+5+6)	1399,8	1363,6	1257,0	1089,8	982,2	916,3	879,1	844,6
Σενάριο 00	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1 Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10661,3	10409,5	10154,5	9922,6	9672,4	9386,4	9041,4
2 Πληθυσμός προνηπιων (3-4 ετών)	214,5	173,4	150,7	145,7	163,4	161,3	156,2	142,1
3 Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	113,9	91,6	77,7	72,5	80,5	81,0	79,3	73,6
4 Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	644,9	633,2	519,9	453,3	443,5	484,6	483,5	466,8
5 Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	319,7	322,6	313,8	255,2	223,7	220,5	244,9	241,4
6 Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	321,4	316,2	332,9	284,5	238,8	218,0	233,2	243,6
7 Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	1614,3	1537,1	1394,9	1211,2	1150,0	1165,4	1197,1	1167,6
8 Πληθυσμός (2+3+4+5)	1293,0	1220,9	1062,0	926,7	911,2	947,4	963,9	924,0
9 Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	1078,5	1047,4	911,4	781,1	747,7	786,1	807,7	781,9
10 Πληθυσμός (3+4+5+6)	1399,8	1363,7	1244,3	1065,5	986,5	1004,1	1040,9	1025,4
Σενάριο 1	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1 Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10701,8	10472,8	10285,7	10128,1	9962,2	9769,2	9526,4
2 Πληθυσμός προνηπιων (3-4 ετών)	214,5	176,5	154,3	151,7	173,1	173,5	170,7	159,0
3 Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	113,9	93,2	79,6	75,5	85,1	87,1	86,6	82,1
4 Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	644,9	639,4	532,1	469,6	467,0	518,3	525,2	515,7
5 Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	319,7	324,9	318,2	263,5	233,6	234,1	263,8	264,4
6 Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	321,4	320,1	337,4	293,2	249,6	231,4	251,3	266,7
7 Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	1614,3	1554,1	1421,6	1253,6	1208,4	1244,4	1297,6	1287,8
8 Πληθυσμός (2+3+4+5)	1293,0	1234,1	1084,2	960,3	958,8	1013,0	1046,3	1021,2
9 Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	1078,5	1057,5	929,9	808,6	785,7	839,5	875,6	862,2
10 Πληθυσμός (3+4+5+6)	1399,8	1377,6	1267,4	1101,8	1035,3	1070,9	1126,9	1128,8
Σενάριο 2	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1 Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10764,5	10603,4	10493,7	10414,6	10328,9	10221,2	10063,9
2 Πληθυσμός προνηπιων (3-4 ετών)	214,5	177,5	158,9	160,8	185,7	187,5	185,3	174,1
3 Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	113,9	93,7	81,6	79,4	91,3	94,2	94,1	89,8
4 Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	644,9	642,2	540,2	488,1	497,2	559,1	570,7	563,3
5 Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	319,7	326,5	321,1	269,0	244,5	250,9	286,0	288,6
6 Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	321,4	322,2	341,0	298,2	258,9	246,2	272,2	291,3
7 Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	1614,3	1562,1	1442,8	1295,6	1277,6	1337,9	1408,2	1407,1
8 Πληθυσμός (2+3+4+5)	1293,0	1239,9	1101,7	997,3	1018,7	1091,7	1136,0	1115,8
9 Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	1078,5	1062,4	942,9	836,5	833,0	904,2	950,7	941,7
10 Πληθυσμός (3+4+5+6)	1399,8	1384,6	1283,9	1134,8	1091,9	1150,4	1222,9	1232,9

Πίνακας 7 (συνέχεια): Πληθυσμός σχολικής ηλικίας (σε χιλ.) την 1/1 των ετών το 2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050 /σενάριο

Σενάριο 3		2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10602,2	10240,5	9893,9	9514,5	9139,8	8743,1	8315,1
2	Πληθυσμός προνηπιων (3-4 ετών)	214,5	169,3	143,4	134,2	139,9	138,2	137,0	127,7
3	Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	113,9	92,8	74,0	67,7	70,4	69,4	69,2	66,1
4	Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	644,9	637,6	512,9	434,9	411,0	422,0	418,2	413,3
5	Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	319,7	324,3	316,6	250,2	215,7	204,5	211,9	210,2
6	Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	321,4	319,2	335,8	290,6	232,2	209,7	212,2	212,2
7	Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	1614,3	1543,2	1382,7	1177,5	1069,2	1043,9	1048,6	1029,6
8	Πληθυσμός (2+3+4+5)	1293,0	1224,0	1047,0	886,9	837,0	834,2	836,4	817,3
9	Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	1078,5	1054,7	903,6	752,7	697,1	695,9	699,4	689,6
10	Πληθυσμός (3+4+5+6)	1399,8	1373,9	1239,3	1043,3	929,3	905,6	911,6	901,8
Σενάριο 4									
		2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10664,8	10366,8	10092,8	9788,5	9489,3	9170,5	8819,8
2	Πληθυσμός προνηπιων (3-4 ετών)	214,5	170,3	147,2	141,0	151,2	151,0	149,5	140,4
3	Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	113,9	93,3	76,0	70,9	75,8	75,9	75,8	72,5
4	Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	644,9	640,5	520,9	450,0	435,6	458,9	459,9	454,5
5	Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	319,7	325,8	319,5	255,7	224,7	218,7	232,4	232,4
6	Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	321,4	321,3	339,4	295,6	241,4	221,3	231,0	235,4
7	Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	1614,3	1551,2	1403,0	1213,1	1128,6	1125,8	1148,5	1135,3
8	Πληθυσμός (2+3+4+5)	1293,0	1229,8	1063,6	917,5	887,2	904,5	917,6	899,9
9	Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	1078,5	1059,6	916,4	776,6	736,0	753,5	768,1	759,5
10	Πληθυσμός (3+4+5+6)	1399,8	1380,9	1255,7	1072,1	977,4	974,8	999,0	994,9
Σενάριο 5									
		2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10587,5	10215,1	9844,4	9523,2	9250,6	8922,9	8542,4
2	Πληθυσμός προνηπιων (3-4 ετών)	214,5	163,5	136,5	126,1	142,6	178,6	166,2	146,5
3	Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	113,9	92,9	70,3	64,7	63,8	87,5	86,2	76,8
4	Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	644,9	637,7	497,8	414,2	383,1	439,6	534,0	503,3
5	Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	319,7	324,3	316,8	239,4	205,8	190,3	227,5	271,6
6	Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	321,4	319,3	336,0	290,8	219,2	201,0	191,5	259,9
7	Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	1614,3	1537,7	1357,4	1135,2	1014,4	1097,0	1205,5	1258,1
8	Πληθυσμός (2+3+4+5)	1293,0	1218,5	1021,4	844,3	795,3	896,1	1013,9	998,2
9	Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	1078,5	1054,9	884,9	718,2	652,7	717,5	847,7	851,7
10	Πληθυσμός (3+4+5+6)	1399,8	1374,2	1220,9	1009,0	871,9	918,5	1039,3	1111,6
Σενάριο 6									
		2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10648,6	10339,3	10039,4	9805,5	9626,4	9393,7	9105,6
2	Πληθυσμός προνηπιων (3-4 ετών)	214,5	164,3	140,4	131,6	156,9	198,3	185,2	165,4
3	Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	113,9	93,4	72,4	67,2	69,3	97,3	96,3	86,5
4	Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	644,9	640,6	504,2	428,8	404,8	485,4	596,3	565,2
5	Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	319,7	325,9	319,6	243,9	214,8	202,4	253,6	304,5
6	Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	321,4	321,4	339,5	295,8	227,1	211,8	209,7	292,1
7	Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	1614,3	1545,5	1376,2	1167,3	1073,0	1195,4	1341,3	1413,7
8	Πληθυσμός (2+3+4+5)	1293,0	1224,1	1036,7	871,4	845,9	983,5	1131,5	1121,5
9	Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	1078,5	1059,8	896,2	739,9	688,9	785,2	946,3	956,1
10	Πληθυσμός (3+4+5+6)	1399,8	1381,2	1235,8	1035,7	916,0	997,0	1156,0	1248,3

Πίνακας 8: Εξέλιξη του πληθυσμού σχολικής ηλικίας (βάση 100 την 1/1/ 2015) το 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050 /σενάριο

Σενάριο 0		2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	98,2	95,6	92,6	89,3	85,8	81,9	77,5
2	Πληθυσμός προνηπίων (3-4 ετών)	100,0	82,3	73,0	67,0	63,9	62,2	59,7	54,3
3	Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	100,0	80,4	71,1	64,4	60,8	59,0	57,2	52,9
4	Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	100,0	98,2	82,1	73,0	67,0	63,8	62,0	59,4
5	Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	100,0	100,9	98,1	81,7	72,7	67,0	64,0	62,4
6	Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	100,0	98,4	103,6	88,5	77,3	69,6	65,2	62,9
7	Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	100,0	95,4	87,6	76,4	69,3	65,0	62,4	59,5
8	Πληθυσμός (2+3+4+5)	100,0	94,7	83,6	73,4	67,3	63,9	61,7	58,7
9	Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	100,0	97,1	85,7	74,7	68,0	64,2	62,1	59,6
10	Πληθυσμός (3+4+5+6)	100,0	97,4	89,8	77,9	70,2	65,5	62,8	60,3
Σενάριο 00		2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	98,2	95,9	93,5	91,4	89,1	86,4	83,3
2	Πληθυσμός προνηπίων (3-4 ετών)	100,0	80,9	70,3	67,9	66,2	75,2	72,8	66,3
3	Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	100,0	80,4	68,2	63,6	70,6	71,1	69,6	64,6
4	Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	100,0	98,2	80,6	70,3	68,8	75,1	75,0	72,4
5	Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	100,0	100,9	98,2	79,8	70,0	69,0	76,6	75,5
6	Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	100,0	98,4	103,6	88,5	74,3	67,8	72,6	75,8
7	Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	100,0	95,2	86,4	75,0	71,2	72,2	74,2	72,3
8	Πληθυσμός (2+3+4+5)	100,0	94,4	82,1	71,7	70,5	73,3	74,5	71,5
9	Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	100,0	97,1	84,5	72,4	69,3	72,9	74,9	72,5
10	Πληθυσμός (3+4+5+6)	100,0	97,4	88,9	76,1	70,5	71,7	74,4	73,3
Σενάριο 1		2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	98,6	96,5	94,7	93,3	91,7	90,0	87,7
2	Πληθυσμός προνηπίων (3-4 ετών)	100,0	82,3	71,9	70,7	80,7	80,9	79,6	74,1
3	Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	100,0	81,9	69,9	66,3	74,8	76,5	76,0	72,1
4	Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	100,0	99,2	82,5	72,8	72,4	80,4	81,5	80,0
5	Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	100,0	101,6	99,5	82,4	73,1	73,2	82,5	82,7
6	Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	100,0	99,6	105,0	91,2	77,7	72,0	78,2	83,0
7	Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	100,0	96,3	88,1	77,7	74,9	77,1	80,4	79,8
8	Πληθυσμός (2+3+4+5)	100,0	95,4	83,9	74,3	74,2	78,3	80,9	79,0
9	Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	100,0	98,1	86,2	75,0	72,9	77,8	81,2	79,9
10	Πληθυσμός (3+4+5+6)	100,0	98,4	90,5	78,7	74,0	76,5	80,5	80,6
Σενάριο 2		2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	99,1	97,7	96,6	95,9	95,1	94,1	92,7
2	Πληθυσμός προνηπίων (3-4 ετών)	100,0	82,8	74,1	75,0	86,6	87,4	86,4	81,2
3	Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	100,0	82,3	71,6	69,7	80,2	82,7	82,6	78,8
4	Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	100,0	99,6	83,8	75,7	77,1	86,7	88,5	87,4
5	Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	100,0	102,1	100,4	84,1	76,5	78,5	89,4	90,3
6	Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	100,0	100,3	106,1	92,8	80,6	76,6	84,7	90,6
7	Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	100,0	96,8	89,4	80,3	79,1	82,9	87,2	87,2
8	Πληθυσμός (2+3+4+5)	100,0	95,9	85,2	77,1	78,8	84,4	87,9	86,3
9	Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	100,0	98,5	87,4	77,6	77,2	83,8	88,2	87,3
10	Πληθυσμός (3+4+5+6)	100,0	98,9	91,7	81,1	78,0	82,2	87,4	88,1

Πίνακας 8 (συνέχεια): Εξέλιξη του πληθυσμού σχολικής ηλικίας (βάση 100 την 1/1/ 2015) το 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050 /σενάριο

Σενάριο 3		2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	97,6	94,3	91,1	87,6	84,2	80,5	76,6
2	Πληθυσμός προνηπιών (3-4 ετών)	100,0	78,9	66,9	62,6	65,2	64,4	63,9	59,6
3	Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	100,0	81,5	65,0	59,4	61,8	60,9	60,8	58,0
4	Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	100,0	98,9	79,5	67,4	63,7	65,4	64,9	64,1
5	Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	100,0	101,4	99,0	78,2	67,5	64,0	66,3	65,7
6	Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	100,0	99,3	104,5	90,4	72,2	65,3	66,0	66,0
7	Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	100,0	95,6	85,7	72,9	66,2	64,7	65,0	63,8
8	Πληθυσμός (2+3+4+5)	100,0	94,7	81,0	68,6	64,7	64,5	64,7	63,2
9	Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	100,0	97,8	83,8	69,8	64,6	64,5	64,9	63,9
10	Πληθυσμός (3+4+5+6)	100,0	98,1	88,5	74,5	66,4	64,7	65,1	64,4
Σενάριο 4		2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	98,2	95,5	93,0	90,2	87,4	84,5	81,2
2	Πληθυσμός προνηπιών (3-4 ετών)	100,0	79,4	68,6	65,7	70,5	70,4	69,7	65,4
3	Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	100,0	81,9	66,7	62,2	66,5	66,7	66,6	63,7
4	Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	100,0	99,3	80,8	69,8	67,5	71,2	71,3	70,5
5	Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	100,0	101,9	99,9	80,0	70,3	68,4	72,7	72,7
6	Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	100,0	100,0	105,6	92,0	75,1	68,9	71,9	73,3
7	Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	100,0	96,1	86,9	75,1	69,9	69,7	71,1	70,3
8	Πληθυσμός (2+3+4+5)	100,0	95,1	82,3	71,0	68,6	70,0	71,0	69,6
9	Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	100,0	98,2	85,0	72,0	68,2	69,9	71,2	70,4
10	Πληθυσμός (3+4+5+6)	100,0	98,6	89,7	76,6	69,8	69,6	71,4	71,1
Σενάριο 5		2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	97,5	94,1	90,7	87,7	85,2	82,2	78,7
2	Πληθυσμός προνηπιών (3-4 ετών)	100,0	76,2	63,7	58,8	66,5	83,3	77,5	68,3
3	Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	100,0	81,6	61,8	56,8	56,0	76,9	75,7	67,4
4	Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	100,0	98,9	77,2	64,2	59,4	68,2	82,8	78,1
5	Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	100,0	101,4	99,1	74,9	64,4	59,5	71,1	84,9
6	Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	100,0	99,4	104,5	90,5	68,2	62,5	59,6	80,9
7	Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	100,0	95,3	84,1	70,3	62,8	68,0	74,7	77,9
8	Πληθυσμός (2+3+4+5)	100,0	94,2	79,0	65,3	61,5	69,3	78,4	77,2
9	Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	100,0	97,8	82,1	66,6	60,5	66,5	78,6	79,0
10	Πληθυσμός (3+4+5+6)	100,0	98,2	87,2	72,1	62,3	65,6	74,2	79,4
Σενάριο 6		2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	98,1	95,2	92,5	90,3	88,7	86,5	83,9
2	Πληθυσμός προνηπιών (3-4 ετών)	100,0	76,6	65,5	61,3	73,2	92,5	86,4	77,1
3	Πληθυσμός νηπίων (5 ετών)	100,0	82,0	63,6	59,0	60,9	85,5	84,6	76,0
4	Πληθυσμός δημοτικού (6-11 ετών)	100,0	99,3	78,2	66,5	62,8	75,3	92,5	87,6
5	Πληθυσμός γυμνασίου (12-14 ετών)	100,0	101,9	100,0	76,3	67,2	63,3	79,3	95,2
6	Πληθυσμός Λυκείου (15-17 ετών)	100,0	100,0	105,7	92,1	70,7	65,9	65,3	90,9
7	Πληθυσμός (2+3+4+5+6)	100,0	95,7	85,2	72,3	66,5	74,0	83,1	87,6
8	Πληθυσμός (2+3+4+5)	100,0	94,7	80,2	67,4	65,4	76,1	87,5	86,7
9	Πληθυσμός υποχρεωτικής εκπαίδευσης (3+4+5)	100,0	98,3	83,1	68,6	63,9	72,8	87,7	88,7
10	Πληθυσμός (3+4+5+6)	100,0	98,7	88,3	74,0	65,4	71,2	82,6	89,2

Πίνακας 9: Συνολικός πληθυσμός, εν δυνάμει οικονομικά ενεργός πληθυσμός (A & B) και οικονομικά ενεργός πληθυσμός (A & B) σε χιλ. /σενάριο (υπόθεση σταθερότητας)

	Σενάριο 0	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10659,4	10380,2	10052,4	9696,9	9312,8	8888,1	8413,9
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6836,7	6631,8	6361,0	5956,1	5515,3	5062,6	4662,7
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4537,7	4322,1	4091,8	3840,1	3568,5	3299,4	3065,8
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6913,6	6736,2	6530,0	6258,5	5857,7	5423,2	4979,4
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4548,3	4334,7	4108,7	3866,9	3598,3	3330,6	3093,6
	Σενάριο 00	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10661,3	10409,5	10154,5	9922,6	9672,4	9386,4	9041,4
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6838,3	6636,4	6369,8	5955,2	5504,8	5078,3	4745,8
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4538,8	4325,1	4097,1	3846,0	3568,9	3292,0	3069,4
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6915,8	6743,6	6544,3	6279,4	5870,4	5427,4	5010,1
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4549,5	4338,0	4114,6	3874,6	3600,6	3322,8	3094,1
	Σενάριο 1	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10701,8	10472,8	10285,7	10128,1	9962,2	9769,2	9526,4
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6859,7	6667,6	6452,8	6098,4	5718,9	5374,8	5131,3
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4545,7	4341,5	4155,3	3952,8	3731,4	3513,4	3347,1
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6930,0	6765,8	6609,4	6396,3	6051,3	5681,8	5347,5
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4555,9	4353,7	4171,3	3979,3	3760,3	3540,7	3367,8
	Σενάριο 2	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10764,5	10603,4	10493,7	10414,6	10328,9	10221,2	10063,9
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6907,6	6762,3	6595,7	6290,6	5968,7	5694,8	5523,1
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4580,0	4412,6	4265,9	4101,1	3918,1	3743,0	3620,8
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6975,3	6856,2	6746,4	6577,5	6281,3	5972,5	5707,5
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4590,1	4424,5	4281,6	4126,8	3945,7	3768,3	3639,5
	Σενάριο 3	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10602,2	10240,5	9893,9	9514,5	9139,8	8743,1	8315,1
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6796,7	6538,8	6262,0	5817,0	5365,5	4936,6	4598,3
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4496,1	4239,3	4006,2	3751,6	3491,2	3233,2	3028,6
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6867,3	6634,2	6410,1	6118,4	5699,2	5258,0	4848,2
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4506,3	4251,1	4021,4	3777,7	3519,5	3260,5	3050,4
	Σενάριο 4	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10664,8	10366,8	10092,8	9788,5	9489,3	9170,5	8819,8
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6844,5	6633,5	6404,7	6008,6	5610,1	5246,1	4975,7
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4530,5	4310,2	4116,6	3899,4	3676,7	3459,0	3294,2
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6912,5	6724,4	6546,8	6299,0	5927,9	5542,4	5196,0
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4540,5	4321,8	4131,4	3924,8	3703,9	3484,6	3314,1
	Σενάριο 5	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10587,5	10215,1	9844,4	9523,2	9250,6	8922,9	8542,4
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6800,1	6546,5	6274,5	5814,5	5349,1	4893,5	4608,4
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4498,3	4244,4	4014,8	3761,7	3493,5	3221,7	3004,1
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6870,9	6642,6	6423,9	6137,3	5701,6	5247,6	4812,5
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4508,5	4256,3	4030,1	3789,4	3523,1	3251,4	3022,9
	Σενάριο 6	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10648,6	10339,3	10039,4	9805,5	9626,4	9393,7	9105,6
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6847,9	6641,2	6417,4	6004,9	5592,1	5199,7	4995,0
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4532,6	4315,5	4125,3	3909,7	3678,6	3446,4	3268,6
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6916,2	6732,9	6560,7	6318,2	5929,4	5530,7	5157,4
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4542,7	4327,1	4140,3	3936,7	3707,2	3474,5	3284,7

Πίνακας 10: Εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού, του συνολικού εν δυνάμει οικονομικά ενεργού πληθυσμού (A & B) και του συνολικού οικονομικά ενεργού πληθυσμού (A& B) με βάση το 100 (1/1/2015) /σενάριο (υπόθεση σταθερότητας)

	Σενάριο 0	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	98,2	95,6	92,6	89,3	85,8	81,9	77,5
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,5	94,6	90,7	85,0	78,7	72,2	66,5
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	96,3	91,7	86,9	81,5	75,8	70,0	65,1
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,6	95,1	92,2	88,4	82,7	76,6	70,3
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	96,3	91,8	87,0	81,9	76,2	70,5	65,5
	Σενάριο 00	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	98,2	95,9	93,5	91,4	89,1	86,4	83,3
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,5	94,7	90,9	84,9	78,5	72,4	67,7
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	96,3	91,8	87,0	81,6	75,8	69,9	65,2
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,7	95,2	92,4	88,7	82,9	76,6	70,7
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	96,4	91,9	87,2	82,1	76,3	70,4	65,5
	Σενάριο 1	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	98,6	96,5	94,7	93,3	91,7	90,0	87,7
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,8	95,1	92,0	87,0	81,6	76,7	73,2
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	96,5	92,2	88,2	83,9	79,2	74,6	71,0
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,9	95,5	93,3	90,3	85,5	80,2	75,5
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	96,5	92,2	88,4	84,3	79,6	75,0	71,3
	Σενάριο 2	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	99,1	97,7	96,6	95,9	95,1	94,1	92,7
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	98,5	96,5	94,1	89,7	85,1	81,2	78,8
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,2	93,7	90,6	87,1	83,2	79,5	76,9
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	98,5	96,8	95,3	92,9	88,7	84,3	80,6
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,2	93,7	90,7	87,4	83,6	79,8	77,1
	Σενάριο 3	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	97,6	94,3	91,1	87,6	84,2	80,5	76,6
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	96,9	93,3	89,3	83,0	76,5	70,4	65,6
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	95,4	90,0	85,0	79,6	74,1	68,6	64,3
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,0	93,7	90,5	86,4	80,5	74,2	68,5
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	95,4	90,0	85,2	80,0	74,5	69,1	64,6
	Σενάριο 4	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	98,2	95,5	93,0	90,2	87,4	84,5	81,2
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,6	94,6	91,4	85,7	80,0	74,8	71,0
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	96,2	91,5	87,4	82,8	78,0	73,4	69,9
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,6	95,0	92,4	88,9	83,7	78,3	73,4
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	96,2	91,5	87,5	83,1	78,5	73,8	70,2
	Σενάριο 5	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	97,5	94,1	90,7	87,7	85,2	82,2	78,7
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,0	93,4	89,5	82,9	76,3	69,8	65,7
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	95,5	90,1	85,2	79,9	74,2	68,4	63,8
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,0	93,8	90,7	86,7	80,5	74,1	68,0
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	95,5	90,2	85,4	80,3	74,6	68,9	64,0
	Σενάριο 6	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	100,0	98,1	95,2	92,5	90,3	88,7	86,5	83,9
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,7	94,7	91,5	85,6	79,8	74,2	71,2
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	96,2	91,6	87,6	83,0	78,1	73,2	69,4
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,7	95,1	92,6	89,2	83,7	78,1	72,8
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	96,2	91,7	87,7	83,4	78,5	73,6	69,6

Πίνακας 11: Συνολικός πληθυσμός, εν δυνάμει οικονομικά ενεργός πληθυσμός (A & B) και οικονομικά ενεργός πληθυσμός (A & B) σε χιλ. ανά σενάριο (υπόθεση μεταβολής)

	Σενάριο 0	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10659,4	10380,2	10052,4	9696,9	9312,8	8888,1	8413,9
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6836,7	6631,8	6361,0	5956,1	5515,3	5062,6	4662,7
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4576,5	4388,8	4163,4	3913,1	3636,8	3363,1	3128,8
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6913,6	6736,2	6530,0	6258,5	5857,7	5423,2	4979,4
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4599,0	4416,0	4193,3	3946,7	3668,8	3392,9	3154,3
	Σενάριο 00	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10661,3	10409,5	10154,5	9922,6	9672,4	9386,4	9041,4
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6838,3	6636,4	6369,8	5955,2	5504,8	5078,3	4745,8
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4577,6	4391,6	4168,5	3919,4	3640,6	3357,4	3120,0
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6915,8	6743,6	6544,3	6279,4	5870,4	5427,4	5010,1
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4600,2	4419,1	4198,7	3953,7	3673,3	3387,6	3145,7
	Σενάριο 1	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10701,8	10472,8	10285,7	10128,1	9962,2	9769,2	9526,4
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6859,7	6667,6	6452,8	6098,4	5718,9	5374,8	5131,3
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4583,2	4405,6	4223,4	4023,1	3800,5	3577,1	3396,0
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6930,0	6765,8	6609,4	6396,3	6051,3	5681,8	5347,5
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4605,5	4432,8	4253,1	4056,7	3832,5	3606,7	3421,3
	Σενάριο 2	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10764,5	10603,4	10493,7	10414,6	10328,9	10221,2	10063,9
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6907,6	6762,3	6595,7	6290,6	5968,7	5694,8	5523,1
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4616,8	4474,8	4331,3	4168,2	3983,0	3799,1	3657,4
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6975,3	6856,2	6746,4	6577,5	6281,3	5972,5	5707,5
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4639,0	4501,9	4361,0	4201,8	4014,9	3828,7	3682,8
	Σενάριο 3	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10602,2	10240,5	9893,9	9514,5	9139,8	8743,1	8315,1
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6796,7	6538,8	6262,0	5817,0	5365,5	4936,6	4598,3
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4533,9	4303,6	4073,7	3821,3	3563,3	3303,6	3093,4
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6867,3	6634,2	6410,1	6118,4	5699,2	5258,0	4848,2
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4556,2	4330,4	4102,7	3854,0	3594,1	3331,7	3117,0
	Σενάριο 4	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10664,8	10366,8	10092,8	9788,5	9489,3	9170,5	8819,8
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6844,5	6633,5	6404,7	6008,6	5610,1	5246,1	4975,7
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4567,5	4372,6	4181,4	3966,0	3744,9	3523,3	3348,4
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6912,5	6724,4	6546,8	6299,0	5927,9	5542,4	5196,0
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4589,7	4399,4	4210,4	3998,7	3775,6	3551,4	3372,2
	Σενάριο 5	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10587,5	10215,1	9844,4	9523,2	9250,6	8922,9	8542,4
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6800,1	6546,5	6274,5	5814,5	5349,1	4893,5	4608,4
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4536,1	4308,6	4082,1	3832,3	3571,0	3299,0	3075,1
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6870,9	6642,6	6423,9	6137,3	5701,6	5247,6	4812,5
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4558,4	4335,5	4111,2	3865,4	3602,1	3327,5	3098,7
	Σενάριο 6	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1	Συνολικός πληθυσμός	10858,0	10648,6	10339,3	10039,4	9805,5	9626,4	9393,7	9105,6
2	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	7011,0	6847,9	6641,2	6417,4	6004,9	5592,1	5199,7	4995,0
3	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	4710,9	4569,6	4377,7	4189,9	3977,2	3752,5	3517,8	3328,8
4	Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	7081,7	6916,2	6732,9	6560,7	6318,2	5929,4	5530,7	5157,4
5	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	4721,2	4591,9	4404,6	4219,0	4010,4	3783,6	3546,3	3352,5

Πίνακας 12: Εξέλιξη του συνολικού πληθυσμού, του συνολικού εν δυνάμει οικονομικά ενεργού πληθυσμού (A & B) και του συνολικού οικονομικά ενεργού πληθυσμού (A & B) με βάση το 100 (1/1/2015) ανά σενάριο (υπόθεση μεταβολής)

Σενάριο 0	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1 Συνολικός πληθυσμός	100,0	98,2	95,6	92,6	89,3	85,8	81,9	77,5
2 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,5	94,6	90,7	85,0	78,7	72,2	66,5
3 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,1	93,2	88,4	83,1	77,2	71,4	66,4
4 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,6	95,1	92,2	88,4	82,7	76,6	70,3
5 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,4	93,5	88,8	83,6	77,7	71,9	66,8
Σενάριο 00	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1 Συνολικός πληθυσμός	100,0	98,2	95,9	93,5	91,4	89,1	86,4	83,3
2 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,5	94,7	90,9	84,9	78,5	72,4	67,7
3 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,2	93,2	88,5	83,2	77,3	71,3	66,2
4 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,7	95,2	92,4	88,7	82,9	76,6	70,7
5 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,4	93,6	88,9	83,7	77,8	71,8	66,6
Σενάριο 1	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1 Συνολικός πληθυσμός	100,0	98,6	96,5	94,7	93,3	91,7	90,0	87,7
2 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,8	95,1	92,0	87,0	81,6	76,7	73,2
3 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,3	93,5	89,7	85,4	80,7	75,9	72,1
4 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,9	95,5	93,3	90,3	85,5	80,2	75,5
5 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,5	93,9	90,1	85,9	81,2	76,4	72,5
Σενάριο 2	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1 Συνολικός πληθυσμός	100,0	99,1	97,7	96,6	95,9	95,1	94,1	92,7
2 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	98,5	96,5	94,1	89,7	85,1	81,2	78,8
3 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	98,0	95,0	91,9	88,5	84,5	80,6	77,6
4 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	98,5	96,8	95,3	92,9	88,7	84,3	80,6
5 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	98,3	95,4	92,4	89,0	85,0	81,1	78,0
Σενάριο 3	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1 Συνολικός πληθυσμός	100,0	97,6	94,3	91,1	87,6	84,2	80,5	76,6
2 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	96,9	93,3	89,3	83,0	76,5	70,4	65,6
3 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	96,2	91,4	86,5	81,1	75,6	70,1	65,7
4 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,0	93,7	90,5	86,4	80,5	74,2	68,5
5 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	96,5	91,7	86,9	81,6	76,1	70,6	66,0
Σενάριο 4	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1 Συνολικός πληθυσμός	100,0	98,2	95,5	93,0	90,2	87,4	84,5	81,2
2 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,6	94,6	91,4	85,7	80,0	74,8	71,0
3 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,0	92,8	88,8	84,2	79,5	74,8	71,1
4 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,6	95,0	92,4	88,9	83,7	78,3	73,4
5 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,2	93,2	89,2	84,7	80,0	75,2	71,4
Σενάριο 5	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1 Συνολικός πληθυσμός	100,0	97,5	94,1	90,7	87,7	85,2	82,2	78,7
2 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,0	93,4	89,5	82,9	76,3	69,8	65,7
3 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	96,3	91,5	86,7	81,3	75,8	70,0	65,3
4 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,0	93,8	90,7	86,7	80,5	74,1	68,0
5 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	96,6	91,8	87,1	81,9	76,3	70,5	65,6
Σενάριο 6	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1 Συνολικός πληθυσμός	100,0	98,1	95,2	92,5	90,3	88,7	86,5	83,9
2 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,7	94,7	91,5	85,6	79,8	74,2	71,2
3 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός A (15-64 ετών)	100,0	97,0	92,9	88,9	84,4	79,7	74,7	70,7
4 Εν δυνάμει οικ. ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,7	95,1	92,6	89,2	83,7	78,1	72,8
5 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός B (20-69 ετών)	100,0	97,3	93,3	89,4	84,9	80,1	75,1	71,0

Σχήμα 1 Πληθυσμιακές πυραμίδες σε ποσοστιαίες αναλογίες ανά σενάριο

